**ADDENDUM No. 1**

**To Financing Agreement**
**Republic of Moldova - "Sector Reform Performance Contract" – OPSYS ACT-62648**

The European Commission, hereinafter referred to as "**the Commission**", acting on behalf of the European Union, hereinafter referred to as "**the EU**",

of the one part, and

the Government of the Republic of Moldova, hereinafter referred to as "**the Partner**", represented by the Secretary general of the Government.

of the other part,

have agreed as follows:

The above-mentioned Financing Agreement, signed on 31 January 2025 is modified as follows:

**Special Conditions**

**Article 1 – Nature of the action**

*Article 1.2 is replaced to read as follows:*

"The total estimated cost of this action is EUR 174 000 000 and the maximum EU contribution to this action is set at EUR 174 000 000.

This budget support action is composed of:
(a) a budget support component with a maximum EU contribution of EUR 167 000 000.

(b) a complementary support component with a total estimated cost of EUR 7 000 000 and a maximum EU contribution of EUR 7 000 000."

**Annex I: Technical and Administrative Provisions for Implementation (TAPs)**

*The text of the TAPs is updated in line with the current situation.*

*All the sections are modified.*

*The annex to the TAPS – Disbursement arrangements, conditions and performance indicators – is modified.*

The new version of Annex I is attached to this addendum.

All other terms and conditions of the Financing Agreement remain unchanged.

The addendum shall enter into force on the date on which it is signed by the last party.

AM

EN

Done in two original copies, one copy being handed to the Commission and one to the Partner.

Done at Chisinau

Done at Brussels

| For the Partner:<br>Artur MIJA<br>Secretary general of the Government<br><br>Signature:<br>Date: 09/04/2025 | For the Commission:<br><br>Adrienn KIRÁLY<br><br>Director Neighbourhood East and Institution Building<br>Directorate-General for Enlargement and Eastern Neighbourhood<br><br>Signature:<br>Date: 28/03/2025 |
|---|---|

Encl.: Annex I: Technical and Administrative Provisions for Implementation and its annex (2 copies)

# EN

**Annex I: Technical and Administrative Provisions**

## 1. SYNOPSIS

### 1.1. Action Summary Table

| | |
|---|---|
| **1. Title**<br>**OPSYS**<br>**Basic Act** | Moldova Energy Independence and Resilience<br>Annual Action Plan in favour of the Republic of Moldova for 2024 – part 2<br>OPSYS business reference: ACT-62648<br>ABAC Commitment level 1 number: JAD.1417003<br>Financed under the Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI-Global Europe). |
| **2. Economic and Investment Plan (EIP)** | Yes - ii. Energy |
| **EIP Flagship** | Yes - 3. Increasing energy efficiency |
| **3. Team Europe Initiative** | No |
| **4. Beneficiar(y)/(ies) of the action** | The action shall be carried out in the Republic of Moldova. |
| **5. Programming document** | Multiannual Indicative Programme (MIP) 2021-2027 for the Republic of Moldova[1] |
| **6. Link with relevant MIP(s) objectives/expected results** | Priority area 3: Environment and climate resilience |
| **PRIORITY AREAS AND SECTOR INFORMATION** | |
| **7. Priority Area(s), sectors** | 230 Energy |
| **8. Sustainable Development Goals (SDGs)** | Main SDG:<br>SDG 7 Sustainable and modern energy for all<br>Other significant SDGs (up to 9) and where appropriate, targets:<br>SDG 5 – Achieve gender equality and empower women<br>SDG 13 Combat climate change and its impact<br>SDG 10 Reduced inequalities |

[1] Commission implementing decision of 29/06/2022 adopting a multiannual indicative programme for the Republic of Moldova for the period 2021-2027 - C(2022) 4323 final



AM

EN

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **9. DAC code(s)** | 23210 - Energy generation, renewable sources - multiple technologies - 100% | | | |
| **10. Main Delivery Channel** | 12000 – Recipient government | | | |
| **11. Targets** | ☐ Migration<br>☒ Climate<br>☒ Social inclusion and Human Development<br>☒ Gender<br>☐ Biodiversity<br>☐Human Rights, Democracy and Governance | | | |
| **12. Markers (from DAC form)** | **General policy objective** | **Not targeted** | **Significant objective** | **Principal objective** |
| | Participation development/good governance | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Aid to environment | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Gender equality and women's and girl's empowerment | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Reproductive, maternal, new-born and child health | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Disaster Risk Reduction | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Inclusion of persons with Disabilities | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Nutrition | ☒ | ☐ | ☐ |
| | **RIO Convention markers** | **Not targeted** | **Significant objective** | **Principal objective** |
| | Biological diversity | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Combat desertification | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Climate change mitigation | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Climate change adaptation | ☐ | ☒ | ☐ |
| **13. Internal markers and Tags** | **Policy objectives** | **Not targeted** | **Significant objective** | **Principal objective** |
| | EIP | ☐ | ☐ | ☒ |
| | EIP Flagship | YES<br>☒ | | NO<br>☐ |
| | Tags | YES | | NO |
| | transport | ☐ | | ☒ |
| | energy | ☒ | | ☐ |
| | environment, climate resilience | ☒ | | ☐ |
| | digital | ☐ | | ☒ |



AM

EN

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | economic development (incl. private sector, trade and macroeconomic support) | ☐ | | ☒ |
| | human development (incl. human capital and youth) | ☐ | | ☒ |
| | health resilience | ☐ | | ☒ |
| | migration and mobility | ☐ | | ☒ |
| | agriculture, food security and rural development | ☐ | | ☒ |
| | rule of law, governance and public administration reform | ☐ | | ☒ |
| | other | ☐ | | ☒ |
| | Digitalisation | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Tags | YES | | NO |
| | digital connectivity | ☐ | | ☒ |
| | digital governance | ☐ | | ☒ |
| | digital entrepreneurship | ☐ | | ☒ |
| | digital skills/literacy | ☐ | | ☒ |
| | digital services | ☐ | | ☒ |
| | Connectivity | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Tags | YES | | NO |
| | digital connectivity | ☐ | | ☒ |
| | energy | ☒ | | ☐ |
| | transport | ☐ | | ☒ |
| | health | ☐ | | ☒ |
| | education and research | ☐ | | ☒ |
| | Migration | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Reduction of Inequalities | ☐ | ☒ | ☐ |
| | COVID-19 | ☒ | ☐ | ☐ |
| **BUDGET INFORMATION** | | | | |



Am

EN

| | |
|---|---|
| **14. Amounts concerned** | Budget line(s) (article, item): 14.020111 Eastern Neighbourhood<br>Total estimated cost: EUR 174 000 000.00<br>Total amount of EU budget contribution EUR 174 000 000.00 of which<br>EUR 167 000 000.00 for budget support and<br>EUR 7 000 000.00 for complementary support.<br>The contribution is for an amount of EUR 64 000 000 from the general budget of the European Union for 2024 and for an amount of EUR 73 000 000 from the general budget of the European Union for 2025. An additional contribution of EUR 37 000 000 from the general budget of the European Union from 2025 or 2026 could be made if conditions relative to the Transnistrian region are met. |
| **MANAGEMENT AND IMPLEMENTATION** | |
| **15. Implementation modalities (management mode and delivery methods)** | **Direct management** through:<br>**- Budget Support Sector Reform Performance Contract**<br>- Grants<br>**Indirect management** with the entity(ies) to be selected in accordance with the criteria set out in section 3.2.2. |

### 1.2. Summary of the Action

This action contributes to achieving results under the MIP 2021-2027, priority area 3: Environment and climate resilience. It represents the second part of the Annual Action Plan in favour of the Republic of Moldova for 2024.

This action aims to strengthen the energy independence and resilience of the Republic of Moldova (hereinafter Moldova) in a still complex geopolitical context while promoting an accession-oriented reform agenda and address key priorities from the National Energy Strategy[2] (NES 2030).

On 4 February 2025, the Commission and Moldova agreed on a 2-year Comprehensive Strategy for Energy Independence and Resilience[3]. The Government of Moldova and the European Union recognised the challenging situation in Moldova, particularly in the Transnistrian region which was on the brink of a humanitarian crisis in January, caused by the interruption of supply by Russia of natural gas. Russia's decision to halt gas deliveries has challenged Moldova's energy independence and resilience which the Comprehensive Package aims to address in a holistic way. Under this strategy, overall support for Moldova would account to EUR 250 million for 2025, of which EUR 100 million provided by the EU.

In parallel, under this strategy, EUR 60 million is available to cover the heating and electricity needs in the Transnistrian region to prevent a humanitarian fallout and its destabilising effects as well as to avoid negative social and economic impacts on the Right Bank. This assistance is subject to the fulfilment of concrete steps concerning human rights and fundamental freedoms in the Transnistrian region to be agreed with the Government of the Republic of Moldova prior to delivering the assistance.

---

[2] Hereafter, and inter-exchangeably, refers to sector strategy or sector policy. Full text of the Strategy available here: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=68103&lang=ro

[3] https://enlargement.ec.europa.eu/news/european-commission-and-moldova-agree-2-year-comprehensive-strategy-energy-independence-and-2025-02-04_en

The proposed action will seek to maintain reform momentum in the energy sector, strengthening the energy security and independence of the country, further contributing to market reforms and strengthening the use of renewables, while contributing to the flagship on energy of the Economic and Investment Plan (EIP) for Moldova. It is in line with the National Energy Strategy, which lays out the following three main objectives: i) securing energy supply, ii) developing competitive markets (and ensuring their regional and European integration), and iii) promoting energy sustainability while combating climate change. The budget support programme focuses on the key reform priorities outlined in the National Energy Strategy and in the Moldova Growth Plan, with dedicated reforms outlined in the future Reform Agenda[4] and its pillar on energy.

The specific objectives are in line with the Joint Communication "The Eastern Partnership policy beyond 2020: Reinforcing Resilience – an Eastern Partnership that delivers for all" on the future of the Eastern Partnership[5] as well as the policy targets of the Joint Staff Working Document 'Recovery, resilience and reform: post 2020 Eastern Partnership priorities'[6]. The Action is aligned with the National Energy Strategy 2030. The targeted Sustainable Development Goals are 7, 10, and 13.

### 1.3. Beneficiar(y)/(ies) of the action

The Action shall be carried out in the Republic of Moldova which is included in the list of ODA recipients.

## 2. DESCRIPTION OF THE ACTION

### 2.1 Objectives and Expected Outputs

The Overall Objective/Impact of this action is to strengthen Moldova's energy security and independence and to support relevant reforms in the energy sector.

The Specific Objectives (**Outcomes**) of this action are to:

1. The energy sector is reformed to establish a national energy market, compliant with the Energy Community Treaty legal requirement
2. Moldova's power generation capacities are modernised, greener, balancing services introduced, and energy efficiency measures implemented across all sectors.
3. Energy prices progressively adjusted, by introducing a robust mechanism to mitigate the impact of rising energy costs on vulnerable populations.
4. Moldova's dependence on Russian gas supplies for heating and electricity generation is reduced, ensuring energy security through diversification of energy sources, notably promotion of renewable energy.

The **Induced Outputs** to be delivered by this action contributing to the corresponding Specific Objectives (Outcomes) are:

1.1 contributing to Outcome 1 (Specific Objective 1): Integration into the EU energy market and alignment with EU *acquis* in energy is advanced.

2.1 contributing to Outcome 2 (Specific Objective 2): Enhanced investments in energy infrastructure and energy efficiency.
2.2 contributing to Outcome 2 (Specific Objective 2): Reduced greenhouse gas emissions due to energy savings as a result of energy efficient measures.

---

[4] At the moment of writing still under development.
[5] JOIN(2020) 7 final
[6] Joint Staff Working Document – Recovery, resilience and reform: post 2020 Eastern partnership priorities – SWD(2021) 186 final - https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/swd_2021_186_f1_joint_staff_working_paper_en_v2_p1_1356457_0.pdf



AM EN

3.1 contributing to Outcome 1 (Specific Objective 3): Vulnerable populations are supported to cope with higher energy prices.

4.1 contributing to Outcome 4 (Specific Objective 4): Sources of Energy production are diversified among neighbouring countries, renewable energy capacities are enhanced.
4.2 contributing to Outcome 4 (Specific Objective 4): More stable energy prices in the short – medium terms.
4.3 contributing to Outcome 4 (Specific Objective 4): Impact of the energy crisis on the people in the Transnistrian region is mitigated, subject to the fulfilment of conditions agreed with the Government of the Republic of Moldova.

The **Direct Outputs** to be delivered by this action contributing to the corresponding Induced Outputs are:

1.1.1 contributing to Induced Output 1.1: New legal frameworks and regulations that align Moldova's energy sector with the Energy Community Treaty legal requirements, are implemented

2.1.1 contributing to Induced Output 2.1: Buildings renovated and upgraded to energy efficiency standards.
2.2.1 contributing to Induced Output 2.2: Increased power generation capacity and the installation of advanced energy efficiency technologies, leading to improved reliability of the energy grid and reduced energy consumption across residential, industrial, and commercial sectors.

3.1.1 contributing to Induced Output 3.1: Mechanisms to help the vulnerable population with the burden of increased energy prices are introduced.

4.1.1 contributing to Induced Output 4.1: Alternative energy sources, such as renewable energy projects (e.g., wind, solar, geothermal and sustainable biomass), are developed, so to increased share of domestically produced energy in the national grid.
4.2.1 contributing to Induced Output 4.2: Market energy prices set on a more diversified energy mix
4.3.1 contributing to Induced Output 4.3: The Transnistrian region fulfils conditions to be agreed with the Government of the Republic of Moldova.

### 2.2 Indicative activities

Technical assistance to complement the implementation of the Reform Agenda will be supported through **complementary measures**. Continuous policy dialogue will be ensured with the State Chancellery, which is responsible for the policy coordination with the line ministries.
Activities related to Direct Output 1.1.1:

- Draft legislative acts for: National terms and conditions for the balancing in line with the provisions of the Electricity Balancing Guideline and aligned with EnC acquis.
- Launch public procurement tenders for balancing capacities (tenders to be launched by Moldelectrica).
- Designate a Nominated Electricity Market Operator.
- Introduce day ahead and intraday markets.
- Operationalise electricity market coupling (conditioned on acceptance by EU Market Coupling Steering Committee).
- Present to the Parliament a Law to approximate the Moldovan VAT to the EU legislation, to integrate the wholesale market.
- Establish draft rules for imbalance settlement process for the whole territory of Moldova. Introduce rules requiring the removal of large industrial gas customers from the scope of the public service obligation with effect from 1 October 2025.
- Organise a transparent and non-discriminatory procedure for the selection of a universal service supplier of gas (supplier of last resort).

Activities related to Direct Ouput 2.1.1:



AM EN

- Put in place measures to finance energy efficiency in residential sector through the Residential Energy Efficiency Fund.
- Deliver capacity building and training in energy efficiency standards of buildings.

Activities related to Direct Output 2.2.1:

- Scale up eco-voucher programmes.
- Establish the legal framework for energy performance of building (related to energy performance certificates issuing).
- Develop and operationalise the tool for energy performance of buildings certificates.
- Operationalise the Residential Energy Efficiency Fund (REEF), providing incentives for multi-apartment residential buildings and individual houses, including vulnerable households to increase energy efficiency.

Activities related to Direct Output 3.1.1:

- The Government of Moldova will compensate excess electricity costs for all households for up to 110 kWh until 31st December 2025.
- The Government of Moldova compensates the increase of electricity costs for social institutions, including kindergartens, schools and hospitals.
- For the most exposed households a dedicated hardship fund is put in place to alleviate the energy bills.
- Agri-food and manufacturing businesses benefit from support with their energy bills.

Activities related to Direct Output 4.1.1:

- Expand self-consumption schemes for individuals and businesses prosumers.
- Launch new renewable (and energy storage) auctions in 2025.

Activities related to Direct Output 4.2.1

- Present to the Parliament a gas law to meet the gas storage obligations of at least 15% of the total consumption.

Activities related to Direct Output 4.3.1

- Concrete steps concerning human rights and fundamental freedoms in the Transnistrian region, to be agreed with the Government of the Republic of Moldova, are fulfilled.

### 2.3 Mainstreaming

#### Environmental Protection, Climate Change and Biodiversity

**Outcomes of the Strategic Environmental Assessment (SEA) screening** (relevant for budget support and strategic-level interventions).

The SEA screening concluded that no further action was required. Key environmental and climate-related aspects need be addressed during design.

**Outcomes of the Environmental Impact Assessment (EIA) screening** (relevant for projects and/or specific interventions within a project).

The EIA screening classified the action as Category C (no need for further assessment).

**Outcome of the Climate Risk Assessment (CRA) screening** (relevant for projects and/or specific interventions within a project).

The CRA screening concluded that this action is no or low risk (no need for further assessment).

#### Gender equality and empowerment of women and girls



afm

EN

As per OECD Gender DAC codes identified in section 1.1, this action is labelled as G1 and gender equality is mainstreamed throughout the action. This implies that the principles of gender equality and women empowerment are significant objectives to this Action. The implementation of this action is guided by the principles and objectives of the EU Gender Action Plan III[7]. In line with the EU Gender Action Plan III and the Country Level Implementation Plan, the Action is addressing the challenges and harnessing the opportunities offered by the green transition. In addition, the Action foresees consultations with participation of women organisations.

**Human Rights**

All activities included in this action are designed and are to be implemented in accordance with the principles of good governance, democracy and human rights. Problem analysis identifies persons living in vulnerable situations which are potentially impacted by the future Action – rural population, older women and men, persons with disabilities, refugees from Ukraine, and Roma. It includes protection, promotion and fulfilment of human rights by building the capacities of the duty-bearers, as well as empowers the right-holders to claim their rights through awareness rising and information activities. The proposed Action is in line with the Human Rights Country Strategy for Moldova and addresses concerns raised by International Treaty Bodies as well as deficiencies identified by the European Court of Human Rights of the Council of Europe.

**Disability**

As per OECD Disability DAC codes identified in section 1.1, this action is labelled as D1. This implies that the rights of people with disabilities are significant objectives to this Action. The proposed Action promotes the rights, social inclusion and/or empowerment of persons with disabilities through inclusive activities, awareness raising and capacity building. In addition, the Action foresees consultations with participation of organisations of persons with disabilities.

**Democracy**

This action will support accountable public administration which is essential for democratic governance and inclusive economic development. The citizens have a democratic right to an accountable, transparent, and well-functioning public administration. This is also a guarantee for delivery of quality services and the key driver of economic growth and competitiveness.

**Conflict sensitivity, peace and resilience**

The 'do no harm' principle and conflict-sensitivity are embedded in the Action. It considers "benefits of peace" for the broader society which are important to support more comprehensive conflict transformation and longer- term socio-economic development and resilience, notably supporting the country's energy security, economic development and increased employability of the workforce. The action aims to promote peace and cooperation between key stakeholders in Moldova and conflict prevention to mitigate the consequences of Russia's war of aggression against Ukraine in Moldova.

**Disaster Risk Reduction**

N/A

### 2.4 Intervention Logic

The underlying intervention logic for this action is that:

[7] The Gender Action Plan III is a Joint communication by the Commission and the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy which was welcomed through EU Presidency Conclusions of 16 December 2020. Drafting was led by the European Commission in close consultation with EU Member States, EEAS, civil society organisations, partner governments, and international organisations (UN entities, International Finance Institutions among others). The different parties contributed to the drafting of the document through meetings and through responses to a survey conducted during the process; https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2021-01/join-2020-17-final_en.pdf



AM EN

IF the energy sector is reformed to establish a national energy market, compliant with the Energy Community Treaty legal requirement (Specific Objective 1); AND Moldova's power generation capacities are modernised, balancing services are introduced, and energy efficiency measures across all sectors are implemented (Specific Objective 2),

AND energy price is progressively adjusted, by introducing robust mechanisms to mitigate the impact of rising energy costs on vulnerable populations (Specific Objective 3), Moldova's dependence on Russian gas supplies for heating and electricity generation is reduced, in order to ensure energy security through diversification of energy sources (Specific Objective 4),

WHILE Moldova continues its path towards economic recovery, macro-financial stability and EU accession; AND has adequate institutional and human resource capacities of public administration in order to implement the reforms,

THEN this action will contribute to strengthening Moldova's energy security and independence and to supporting relevant reforms in the energy sector.

## 2.5 Indicative Logical Framework Matrix

| Results | Results chain | Indicators (max. 15) | Baselines (value and year) | Targets by the end of the budget support contract (value and year) | Sources of data (1 per indicator) |
|---|---|---|---|---|---|
| **Indicative Impact of the policy** | To strengthen Moldova's energy security and independence and to support relevant reforms in the energy sector | Share of energy sources imports from non-Russian sources (%) | 2024: 82% | 2025: 100% | 1.1 Ministry of Energy Reports, ANRE Reports |
| **Expected Outcomes of the policy (Specific Objectives)** | 1. The energy sector is reformed to establish a national energy market, compliant with the Energy Community Treaty legal requirement.<br><br>2. Moldova's power generation capacities were modernised, greener, balancing services were introduced, and energy efficiency measures were implemented across all sectors.<br><br>3.Energy prices were progressively adjusted, by introducing robust mechanisms to mitigate the impact of rising energy costs on vulnerable populations.<br><br>4. Moldova's dependence on Russian gas supplies for heating | 1.1 Number of legal and regulatory reforms adopted and enforced to align with Energy Community Treaty legal obligation.<br><br>2.1 Completion rate of key interconnectors (Vulcănești-Chișinău) (%)<br><br>2.2 Energy savings from efficiency measures (ktoe)<br><br>3.1 Number of vulnerable households receiving energy-efficient appliances or home insulation upgrades. | 1.1 tbc<br><br>2.1 (Vulcănești-Chișinău) (%)2023: 0%<br><br>2.2 2024: 2.84 ktoe<br><br>3.1 2024: 14000 | 1.1 tbc<br><br>2.1 2027: 100%<br><br>2.2 2027: 64.33 ktoe<br><br>3.1 2027: 35000 | 1.1 Ministry of Energy Reports; ANRE Reports<br><br>2.1 Ministry of Energy & Ministry of Infrastructure and Regional Development Reports<br><br>2.2. Ministry of Energy Reports; CNED, UCIPE<br><br>3.1 Ministry of Energy Reports; National Centre for Sustainable Energy<br><br>4.1 Ministry of Energy Reports; ANRE Reports |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | and electricity generation was reduced, ensuring energy security through diversification of energy sources, notably promotion of renewable energy. | 4.1 Energy independence increased due to energy savings as a result of energy efficiency measures taken at the annual level | 4.1 2024: 6 million kWh saved (2024) | 4.1 Additional 12 million kWh (2027) | |
| **Induced Outputs** | 1.1 Integration into the EU energy market and alignment with EU *acquis* in energy was advanced. | 1.1.1 Adoption of key legal frameworks (Electricity Integration Package, National Energy and Climate Plan) | 1.1.12024: No | 1.1.1; 2025: Yes | 1.1.1 Ministry of Energy Reports; ANRE Reports |
| | 2.1 Enhanced investments in energy infrastructure and energy efficiency. | 2.1.1 Total installed renewable capacity (MWh) | 2.1.1 2024: 580 MWh | 2.1.1 2027: 800 MWh | 2.1.1 ANRE Reports |
| | 2.2 Reduced greenhouse gas emissions due to energy savings as a result of energy efficient measures. | 2.2.1 GERF 2.7 Greenhouse Gas (GHG) emissions avoided (tonnes CO2eq) with EU support | 2.2.1 2024: tbc | 2.2.1 2027: tbc | 2.2.1 Ministry of Energy reports |
| | 3.1 Vulnerable populations, were supported to cope with higher energy prices. | 3.1.1 Number of businesses receiving compensation for electricity | 3.1.1 2024:0 | 3.1.1 2025 (6000) SMEs; Support to businesses worth EUR 15 million. | 3.1.1 Ministry of Economy and Digitalisation; Ministry of Labour and Social Protection, Ministry of Energy |
| | | 3.1.2 Number of vulnerable households receiving energy-efficient appliances or home insulation upgrades. | 3.1.2 2024: 14000 households | 3.1.2 2027: 35000 households | 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 3.1.5 Ministry of Labour and Social Protection |
| | | 3.1.3 Compensations for electricity costs for social institutions | 3.1.3 2024: 0 | 3.1.3 2025: EUR 20 million worth of support | |
| | | 3.1.4 A hardship fund worth EUR 25 million is created | 3.1.4 2024: No | | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | 4.1 Sources of energy production were diversified among neighbouring countries, renewable energy capabilities were enhanced.<br><br>4.2 More stable energy prices in the short-medium terms.<br><br>4.3 Impact of the energy crisis on the people in the Transnistrian region was mitigated, subject to the fulfilment of conditions agreed with the Government of the Republic of Moldova. | 3.1.5 Number of households compensated for electricity and/or gas consumption<br><br>4.1.1 Share of imported electricity<br><br>4.2.1 The Energy Price Alignment Index is calculated<br><br>4.3.1 Number of agreed steps implemented following political dialogue between the constitutional authorities and the Transnistrian region | 3.1.5 2024: 700 000<br><br>4.1.1 2025: tbc<br><br>4.2.1 2025: 0 alignment<br><br>4.3.1 2025: 2 steps | 3.1.4 2025: Yes<br><br>3.1.5 2025: 1.3 million<br><br>4.1.1 2026: tbc<br><br>4.2.1 2026: full price alignment with international market<br><br>4.3.1 2026: 4 additional steps | 4.1.1 Ministry of Energy Reports, National Centre for Sustainable Energy<br>4.2.1 Ministry of Energy Reports, ANRE Reports<br><br>4.3.1 Government of Moldova |
| **Direct Outputs** | 1.1.1. New legal frameworks and regulations that align Moldova's energy sector with the Energy Community Treaty, legal requirements were implemented.<br><br>2.1.1 Buildings renovated and upgraded to energy efficiency standards.<br><br>2.2.1 Increased power generation capacity and the installation of advanced energy efficiency technologies, leading to improved reliability of the energy grid and reduced energy | 1.1.1. Number of legal and regulatory reforms adopted and enforced to align with Energy Community Treary legal obligation.<br><br>2.1.1. Number of refurbished housing units, according to energy performance criteria<br><br>2.2.1 Increase in generation capacity of electricity production<br><br>3.1.1.1 Number of households receiving Vouchers for efficient | 1.1.1. (2024):tbc<br><br>2.1.1 2024: 5<br><br>2.2.1 2024: 0 MWh<br><br>3.1.1.1 2024: 14000 | 1.1.1. 2027: tbc<br><br>2.1.1 2027:500<br><br>2.2.1 120 additional MWh<br><br>3.1.1.1 2027: 35000 | 1.1.1. Ministry of Energy Reports; Ministry of Labour and Social Protection<br><br>2.1.1 National Centre for Sustainable Energy (CNED) Ministry of Energy<br><br>2.2.1 Ministry of Energy Reports<br><br>3.1.1.1 Ministry of Labour and Social Protection |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | consumption across residential, industrial, and commercial sectors.<br><br>3.1.1 Mechanisms to help the vulnerable population with the burden of increased energy prices were introduced.<br><br>4.1.1 Alternative energy sources, such as renewable energy projects (e.g., wind, solar, geothermal and sustainable biomass), were developed, so to increased share of domestically produced energy in the national grid.<br><br>4.2.1 Market energy prices set on a more diversified energy mix.<br><br>4.3.1 The Transnistrian region fulfilled conditions to be agreed with the Government of the Republic of Moldova. | appliances and with completed energy efficiency retrofits<br><br>3.1.1 2 Number of public sector initiatives supported for energy savings and compensations<br><br>4.1.1.1 Number of mechanisms developed to tailor assist vulnerable consumers reduce their consumption of energy<br><br>4.1.1.2 A road map with clear steps to organize in 2026 a new round of tenders for renewable investments and batteries<br><br>4.2.1.1 % of energy consumed from diversified sources<br><br>4.3.1.1 tbc | 3.1.1.2 2024:0<br><br>4.1.1.1 2025 : 2<br><br>4.1.1.2 2025 : 20% share of renewable energy in the grid<br><br>4.2.1.1 tbc<br><br>4.3.1.1 tbc | 3.1.1.2 2025: 153 initiatives<br><br>4.1.1.1 2026: 3<br><br>4.1.1.2 2026: 25% of renewable energy in the grid<br><br>4.2.1.1 tbc<br><br>4.3.1.1 tbc | 3.1.1.2 National Centre for Sustainable Energy (CNED) Ministry of Energy)<br><br>4.1.1 National Centre for Sustainable Energy (CNED) Ministry of Energy<br><br>4.2.1.1 Ministry of Energy<br><br>4.3.1.1 tbc |

## 3. IMPLEMENTATION ARRANGEMENTS

### 3.1 Implementation of the Budget Support Component

#### 3.1.1 Rationale for the Amounts Allocated to Budget Support

The amount allocated for the budget support component is EUR 167 000 000.00 and for complementary support is EUR 7 000 000.00. This amount is based on the needs analysis of Moldova's energy sector in the context of an energy crisis to help address the most immediate emergency needs as well as to ensure the implementation of long-term reforms of the sector.

#### 3.1.2 Criteria for Disbursement of Budget Support

a) Conditions

The general conditions for disbursement of all tranches are as follows:

- Satisfactory progress in the implementation of the **National Energy Strategy 2030** and continued credibility and relevance thereof or of the subsequent policy.
- Maintenance of a credible and relevant stability-oriented macroeconomic policy or progress made towards restoring key balances.
- Satisfactory progress in the implementation of reforms to improve public financial management, including domestic revenue mobilisation, and continued relevance and credibility of the reform programme.
- Satisfactory progress with regard to the public availability of accessible, timely, comprehensive, and sound budgetary information.

b) The performance indicators for disbursement that may be used for variable tranches may focus on the following policy priorities: reforms contributing to the energy resilience and independence of Moldova.

The chosen performance indicators and targets to be used for the disbursement of variable tranches will apply for the duration of the action.

c) Modifications

The chosen performance indicators and targets to be used for the disbursement of variable tranches will apply for the duration of the action. However, in duly justified cases, the partner country and the Commission may agree on changes to indicators or on upward/downward revisions of targets. Such changes shall be authorised in writing ex-ante or at the latest by the end of the first quarter of the period under review applicable to the indicators and targets.

In exceptional and/or duly justified cases, for instance where unexpected events, external shocks or changing circumstances have made the indicator or the target irrelevant and could not be anticipated, a variable tranche indicator may be waived. In these cases, the related amount could either be reallocated to the other indicators of the variable tranche the same year or be transferred to the next variable tranche the following year (in accordance with the original weighting of the indicators). It could also be decided to re-assess an indicator the following year against the original target, if there was a positive trend and the authorities did not reach the target because of factors beyond their control. The use of this provision shall be requested by the partner country and approved in writing by the Commission.

d) Fundamental values

In case of a significant deterioration of fundamental values, budget support disbursements may be suspended, reduced or cancelled, in accordance with the relevant provisions of the financing agreement.

### 3.1.3 Budget Support Details

The following disbursement calendar and profile proposed for the action is indicative. The actual disbursement calendar and profile will be set out in the financing agreement and may remain subject to change.

**Indicative disbursement timetable**

| Fiscal year and quarterly breakdown (in MEUR) | Year 1 (2025) | | | | Total |
|---|---|---|---|---|---|
| | Q1 | Q2 | Q3 | Q4 | |
| Fixed tranche | | | | | |
| Variable tranche | 30+50 | 50(+37 ) | | | 167 |
| Total | 80 | 87 | | | 167 |

Budget support is provided as direct untargeted budget support to the national treasury. Part of the budget support may be provided in the form of a prefinancing, to be cleared against the implementation of priority reforms contributing to the energy resilience and independence of Moldova.

The crediting of the euro transfers disbursed into MDL Leu will be undertaken at the appropriate exchange rates in line with the relevant provisions of the financing agreement.

## 3.2 Implementation modalities

The Commission will ensure that the EU appropriate rules and procedures for providing financing to third parties are respected, including review procedures, where appropriate, and compliance of the action with EU restrictive measures.

### 3.2.1 Direct management (Grants)

#### 3.2.1.1 Grants

**(a) Purpose of the grant(s)**

Grants will contribute to the achievement of the Specific Objectives 1, 2, 3, 4 under section 3.1. and Induced Outputs 1.1.to 4.3.

**(b) Justification of a direct grant**

Under the responsibility of the Commission's authorising officer responsible, the grant may be awarded without a call for proposal to the Energy Community Secretariat.

Under the responsibility of the Commission's authorising officer responsible, the recourse to an award of a grant without a call for proposals is justified by Article 198, point (g) of the Financial Regulation because of activities with specific characteristics that require a particular type of body on account of its technical competence, its high degree of specialisation or its administrative powers, on condition that the activities concerned do not fall within the scope of a call for proposals.

The Energy Community Secretariat has been selected owing to its technical competence in the energy sector. The Energy Community Treaty, signed in 2005, created the legal framework for the Energy Secretariat. The main driving force behind its establishment was the EU, which sought to extend its internal energy market, promoting energy market integration, regulatory alignment, and the transition to sustainable energy systems. The founding principles of the Energy Secretariat are primarily rooted in the goal of supporting the integration and development of a cohesive energy market within the European Union and its neighbouring countries. The Secretariat was established with the objective of facilitating energy cooperation, ensuring the implementation of the Energy Community Treaty, and supporting the harmonization of energy policies across the region. Its key founding principles include: promoting energy market integration, supporting energy policy and regulation harmonization, sustainability and decarbonization, security of supply, collaboration and capacity



Am

EN

building. The award of direct grant based on the Energy Secretariat's unique mandate and ongoing support in energy integration, regulatory harmonization, and sustainability efforts in Moldova, makes it eligible for such funding in the context of Article 198.

### 3.2.2 Indirect Management with a pillar-assessed entity

#### 3.2.2.1 Indirect Management with a pillar-assessed entity

A part of this action, specifically the complementary measures, may be implemented in indirect management with a pillar-assessed entity(ies), which will be selected by the Commission's services using the following criteria:

- Proven knowledge and expertise in areas relevant for the implementation of reforms in the domains of: private sector and competitiveness; economic resilience and infrastructure; economic governance; social capital; green transition and natural capital; energy; fundamental values.
- A track record and the capacity to develop good working relations with local partners and;
- Demonstrated capacity to deliver work.

The implementation by this entity(ies) entails implementing activities for supporting the implementation of reforms in the domains of: private sector and competitiveness; economic resilience and infrastructure; economic governance; social capital; green transition and natural capital; energy; fundamental values.

#### 3.2.2.2 Indirect Management with a pillar-assessed entity

A part of this action may be implemented in indirect management with the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ). This implementation entails to conduct activities under Specific Objectives 2 (Outcome 2) of this action. The implementation of the action through GIZ would provide continuity and scaling-up of an ongoing successful intervention.

The envisaged entity has been selected using the following criteria:

- Proven knowledge and expertise in the energy efficiency sector;
- A track record and the capacity to develop good working relations with local partners and;
- Demonstrated capacity to deliver work.

### 3.2.3 Changes from indirect to direct management (and vice versa) mode due to exceptional circumstances

If the implementation modality under indirect management as defined in section 3.2.2. cannot be implemented due to circumstances beyond the control of the Commission, the modality of implementation by grants under direct management would be used according to the following criteria:

(a) Purpose of the grant(s)
Grants will contribute to supporting the implementation of reforms in the domains of: private sector and competitiveness; economic resilience and infrastructure; economic governance; social capital; green transition and natural capital; energy; fundamental values.

(b) Type of applicants targeted
Grant applicants can be entities experienced and active in the domains of: private sector and competitiveness; economic resilience and infrastructure; economic governance; social capital; green transition and natural capital; energy; fundamental values.



AM

EN

### 3.3 Scope of geographical eligibility for procurement and grants

The geographical eligibility in terms of place of establishment for participating in procurement and grant award procedures and in terms of origin of supplies purchased as established in the basic act and set out in the relevant contractual documents shall apply, subject to the following provisions.

The Commission's authorising officer responsible may extend the geographical eligibility on the basis of urgency or of unavailability of services in the markets of the countries or territories concerned, or in other duly substantiated cases where application of the eligibility rules would make the realisation of this action impossible or exceedingly difficult (Article 28(10) of the NDICI-Global Europe Regulation).

### 3.4 Indicative Budget

| **Indicative Budget components** | **EU contribution (amount in EUR)** |
|---|---|
| **Budget support** - cf. section 3.1 | 167 000 000.00 |
| **Complementary measures** – composed of | 7 000 000.00 |
| Grants (direct management) – cf. section 3.2.1 | 3 000 000.00 |
| Indirect management with pillar assessed entity(ies) – cf. section 3.2.2.1 | 3 000 000.00 |
| Indirect management with the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) – cf. section 3.2.2.2 | 1 000 000.00 |
| **Grants** – total envelope under section 3.2.1 | 3 000 000.00 |
| **Evaluation** – cf. section 4.2<br>**Audit** – cf. section 4.3 | Will be covered by another Decision |
| **Strategic communication and Public diplomacy** – cf. section 5 | will be covered by another Decision |
| **Totals** | 174 000 000.00 |

### 3.5 Organisational Set-up and Responsibilities

In October 2021, as an imminent response to the energy crisis, increased energy security and a better functioning energy market were identified as key cooperation priorities at the first meeting of the EU-Moldova High-Level Dialogue on Energy. Since then, the High-Level Dialogues have offered an effective platform for continued EU-Moldovan cooperation on priority energy issues. The 5th dialogue took place on 1-2 February 2024 in Chisinau. As a basis for further cooperation, a Joint Moldova-Energy Community and Commission Roadmap was endorsed, outlining the next steps and a timeline of further reforms covering the gas and electricity market and to boost energy efficiency and renewable energy capacity. On another level, Moldova was the first eastern country to join the Energy Community in May 2010. The membership provides a continuous framework for high-level energy dialogue with the possibility of involving various stakeholders on the Moldova's side. By working together, the Energy Community Secretariat strongly supports the country's aspirations for closer integration with the European energy market. In the national context, the Ministry of Energy organises a coordination donor meeting four times per year, to ensure complementarity, coherence and alignment between the provided support and policy priorities. These efforts are complemented by regular informal exchanges between the EU Delegation and the relevant authorities.



AM

EN

As part of its prerogative of budget implementation and to safeguard the financial interests of the Union, the Commission may participate in the above governance structures set up for governing the implementation of the action.

## 4 PERFORMANCE MEASUREMENT

### 4.1 Monitoring and Reporting

The day-to-day technical and financial monitoring of the implementation of this action will be a continuous process, and part of the implementing partner's responsibilities. To this aim, the implementing partner shall establish a permanent internal, technical and financial monitoring system for the action and elaborate regular progress reports (not less than annual) and final reports. Every report shall provide an accurate account of implementation of the action, including from the perspective of gender equality and disability inclusion, difficulties encountered, changes introduced, as well as the degree of achievement of its Outputs and contribution to the achievement of its Outcomes, and if possible at the time of reporting, contribution to the achievement of its Impacts, as measured by corresponding indicators, using as reference the partner's strategy, policy or reform action plan list.

The Commission may undertake additional project monitoring visits both through its own staff and through independent consultants recruited directly by the Commission for independent monitoring reviews (or recruited by the responsible agent contracted by the Commission for implementing such reviews).

Roles and responsibilities for data collection, analysis and monitoring:

The government will coordinate and monitor the development of the above-mentioned actions and policies, including possible necessary reviews. The responsible agency for each objective and measure will be in charge of developing sectoral performance based action plans with further specified outcomes, outputs, Key Performance Indicators (KPIs) and budgets based on the evidence-based policy and the budgeting principles of the government of Moldova. Close monitoring of the situation will be performed in coordination with the IMF and other partners such as the EBRD, the EIB and the World Bank.

The statistical and monitoring systems as well as the quality of official data in the policy field covered have been assessed. This assessment has fed into the design of the action as follows: Additional data verification, external review missions, field visits and involvement of civil society organisations shall be considered as complementary measures to ensure data accuracy, to inform decisions on general conditions and variable tranche indicators. These will be covered by other decisions, specifically, the Global Allocation.

### 4.2 Evaluation

The evaluation of this action may be performed individually or through a joint strategic evaluation of budget support operations carried out with the partner country, other budget support providers and relevant stakeholders.

In case an evaluation is not planned, the Commission may, during implementation, decide to undertake such an evaluation for duly justified reasons either on its own decision or on the initiative of the partner.

The evaluation reports shall be shared with the partner country and other key stakeholders following the best practice of evaluation dissemination. The implementing partner and the Commission shall analyse the conclusions and recommendations of the evaluations and, where appropriate, in agreement with the partner country, jointly decide on the follow-up actions to be taken and any adjustments necessary, including, if indicated, the reorientation of the project.

Evaluation services may be contracted under a framework contract.



AM

EN

### 4.3 Audit and Verifications

Without prejudice to the obligations applicable to contracts concluded for the implementation of this action, the Commission may, on the basis of a risk assessment, contract independent audit or verification assignments for one or several contracts or agreements.

## 5. STRATEGIC COMMUNICATION AND PUBLIC DIPLOMACY

All entities implementing EU-funded external actions have the contractual obligation to inform the relevant audiences of the Union's support for their work by displaying the EU emblem and a short funding statement as appropriate on all communication materials related to the actions concerned. To that end they must comply with the instructions given in the 2022 guidance document *Communicating and raising EU visibility: Guidance for external actions* (or any successor document).

This obligation will apply equally, regardless of whether the actions concerned are implemented by the Commission, the partner country, service providers, grant beneficiaries or entrusted or delegated entities such as UN agencies, international financial institutions and agencies of EU Member States. In each case, a reference to the relevant contractual obligations must be included in the respective financing agreement, procurement and grant contracts, and contribution agreements.

For the purpose of enhancing the visibility of the EU and its contribution to this Action, the Commission may sign or enter into joint declarations or statements, as part of its prerogative of budget implementation and to safeguard the financial interests of the Union. Visibility and communication measures should also promote transparency and accountability on the use of funds. Effectiveness of communication activities on awareness about the Action and its objectives as well as on EU funding of the Action should be measured.

Implementing partners shall keep the Commission and EU Delegation in Moldova fully informed of the planning and implementation of specific visibility and communication activities before implementation starts. Implementing partners will ensure adequate visibility of EU financing and will report on visibility and communication actions as well as the results of the overall Action to the relevant monitoring committees.

Government institutions, as well as private sector entities mandated to execute the sector Strategy[8] are expected to communicate progress made and the results achieved in the sector Strategy execution due to the budgetary support provided by this Action, irrespective of how the Government allocates budgetary resources disbursed by the Action.

Communication efforts by the Government and mandated private sector entities where relevant, must be coordinated with the EU Delegation in the context of this Action, to ensure coherence of narrative and message, as well as visibility of EU support and horizontal strategic communication. The disbursement of the fixed and variable tranches would be accompanied by appropriate communication and visibility.

[8] Moldelectrica, Moldovagaz, Energocom, ANRE



AM EN

## Appendix 1: IDENTIFICATION OF THE PRIMARY INTERVENTION LEVEL FOR REPORTING IN OPSYS

A Primary intervention (project/programme) is a coherent set of results structured in a logical framework aiming at delivering development change or progress. Identifying the level of the primary intervention will allow for:

- ✓ Differentiating these Actions or Contracts from those that do not produce direct reportable development results, defined as support entities (i.e. audits, evaluations);
- ✓ Articulating Actions and/or Contracts according to an expected common chain of results and therefore allowing them to ensure a more efficient and aggregated monitoring and reporting of performance;
- ✓ Having a complete and exhaustive mapping of all results-bearing Actions and Contracts.

The present Action identifies as;

| **Action level** (i.e. Budget support, Blending) | | |
|---|---|---|
| ☒ | Single action | Present action: all contracts in the present action |



AM

EN

## APPENDIX FOR BUDGET SUPPORT: DISBURSEMENT ARRANGEMENTS, CONDITIONS AND PERFORMANCE INDICATORS

### 1. Responsibilities

In accordance with the provisions of the Financing Agreement, the authorities of the partner country send a formal request to the Commission for the disbursement of each tranche in accordance with the timetable below. The request must include: (i) a full analysis and justification for payment of the funds, with the required supporting documents; (ii) a financial information form, duly signed, to facilitate the payment.

### 2. Indicative disbursement timetable

**Indicative disbursement timetable**

| Country fiscal year and quarterly breakdown | Year 1 (2025) | | | | Year 2 (2026) | | | | Year 3 (2027) | | | | Total in MEUR |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Q1 | Q2 | Q3 | Q4 | Q1 | Q2 | Q3 | Q4 | Q1 | Q2 | Q3 | Q4 | |
| Fixed tranche in MEUR | | | | | | | | | | | | | |
| Variable tranche in MEUR | 30+50 | 50 (+37) | | | | | | | | | | | 167 |
| Total in MEUR | 80 | 87 | | | | | | | | | | | 167 |

### 3. General conditions for the disbursement of all tranches

The general conditions set out in the table below apply to the disbursement of all tranches and all tranche release requests must be supported by all appropriate and up-to-date information and documents on the general conditions.

**General conditions for the release of all tranches**

| Area | General conditions | Verification source |
|---|---|---|
| Public policy | Satisfactory progress in the implementation of the "National Energy Strategy (NES 2030)" and continued credibility and relevance of that or any successor strategy. | Biannual policy reporting by the Ministry of Energy. |
| Macroeconomic stability | Maintenance of a credible and relevant stability-oriented macroeconomic policy or | IMF, WB, EU Reports |

| | | |
|---|---|---|
| | progress made towards restoring key balances. | |
| Public financial management | Satisfactory progress in the implementation of reforms to improve public financial management, including domestic revenue mobilisation, and continued relevance and credibility of the reform programme. | EU Delegation, PFM Annual Report |
| Budget transparency and oversight | Satisfactory progress with regard to the public availability of accessible, timely, comprehensive, and sound budgetary information | Open Budget Index, IMF, WB, EU Reports |

## 4. Specific conditions for the disbursement of individual tranches

Not applicable.

## 5. Modalities for variable tranche calculation and disbursement

The performance indicators described hereafter apply to the calculation of the share of variable tranches to be disbursed. Tranche release requests must be supported by all appropriate information and documents on the performance indicators. Indicators are described in detail in section 6.

The amounts linked to indicators no. 2 to 11 will be disbursed as prefinancing, to be cleared against the implementation of priority reforms contributing to the energy resilience and independence of Moldova, as defined in Appendix 2.

Appendix 2, after adoption of the Reform Agenda under the Reform and Growth Facility for Moldova, will be aligned with the set of conditions in the Reform Agenda, Policy area 6 – Energy Sector.

The amount not covered by indicators (EUR 37 million) remains available under this Financing Agreement.

**Summary table of the variable tranches performance indicators**

| Indicator | February 2025 Targets with their amount | | March 2025 Targets with their amount | | April 2025 Targets with their amount | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| No.1 - Energy Emergency Support | A maximum volume of natural gas and electricity is purchased and transposed for EUR 30 million by Energocom and used in a volume equal (in terms of associated cost of purchase and transport) to EUR 10 million as electricity by the Right Bank. | 30 000 000.00 € | N/A | N/A | N/A | N/A |
| No. 2 – Agreement on Action plan for Energy Resilience and Independence of Moldova | N/A | N/A | Agreement achieved | 12 000 000.00 € | N/A | N/A |
| No. 3 - National Energy and Climate Plan | N/A | N/A | Adopted by the Government | 15 000 000.00 € | N/A | N/A |
| No. 4 – New EBRD instrument | N/A | N/A | Request submitted | 11 000 000.00 € | N/A | N/A |
| No. 5 – Government Decision on a full phase out of any form of | N/A | N/A | Government Decision adopted | 12 000 000.00 € | N/A | N/A |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| dependence on Russian supply of energy resources | | | | | | |
| No.6 – Gas storage obligation of at least 15% | N/A | N/A | N/A | N/A | Draft rules presented to the Parliament | 9 000 0000.00 € |
| No. 7 – Certification of Vestmoldtransgaz | N/A | N/A | N/A | N/A | Government opinion resubmitted | 8 000 000.00 € |
| No. 8 – Selection procedure for a universal service supplier of gas | N/A | N/A | N/A | N/A | The Government of Moldova invites ANRE to organise the procedure | 8 000 000.00 € |
| No. 9 – Draft Electricity Law | N/A | N/A | N/A | N/A | Government presents the draft law to the Parliament | 9 000 000.00 € |
| No. 10 – Tender for electricity balancing capacities | N/A | N/A | N/A | N/A | Ministry of Energy send request for tender to Moldelectrica | 8 000 000.00 € |
| No. 11 – Action plan for organising new renewable and energy storage auctions | N/A | N/A | N/A | N/A | Action plan submitted to Energy Secretariat | 8 000 000.00 € |

The conditions linked to the indicator no.1 are compatible with Article 29 of the NDICI-GE Regulation. While the EUR 30 million are used to purchase gas and electricity directly, the measure does not promote investments in fossil fuels but contributes to stabilising the political and economic situation in both the Republic of Moldova as partner country and the region in a way that could not be achieved through alternate means of support. The support mitigates adverse effects as it focuses on a maximum of gas usage instead of coal which would be the only available alternative.

## 6. Description of the performance indicator and targets used for the disbursement of the first variable tranche

The disbursement of the first variable tranche will be contingent on the achievement of the targets set for each of the following performance indicator, as per the following indicator fiche.

AM

EN

**Indicator no. 1 – Energy Emergency Support**

| | |
|---|---|
| **Full title** | *Energy Emergency Support* |
| **Baseline for year 0** | *0* |
| **Target for year 1** | *February 2025*<br>A maximum volume of natural gas and electricity is purchased and transported for EUR 30 million by Energocom from EU registered energy exchange platforms and/or from Ukraine. EUR 10 million worth of the provided electricity is used by the Right Bank. |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | Energy security – "European Moldova 2030" National Development Strategy |
| Definition and calculation | In the course of February 2025<br>A full payment of EUR 30 Million is made if:<br>1. The Government of Moldova signs a letter of intent agreed with the European Commission.<br>2. The Government of Moldova ensures that Energocom purchases and transports in accordance to the laws of the Republic of Moldova, a maximum volume of natural gas for EUR 20 million to be delivered to the Left Bank.<br>3. The Government of Moldova ensures that Energocom purchases and transports in accordance to the laws of the Republic of Moldova, a maximum volume of electricity for EUR 10 million to be delivered to the Right Bank.<br>4. Energocom purchases all the required volume of natural gas and electricity from EU registered energy exchange platforms and/or Ukraine.<br>5. Energocom arranges and pays for the necessary transmission capacity for the entire route, from the seller to the entry points of the gas transmission system controlled by entities in the Left Bank.<br><br>If any condition is not fulfilled no payment is made. |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *Note from the Government of Moldova confirming the attainment of the conditions and confirmation of the transaction(s) by Energocom of purchases transportation and delivery.* |

Am

EO

| | |
|---|---|
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | *N*/A |
| Other assumption | *N/A* |

**Indicator no. 2 – Agreement on action plan for Energy Resilience and Independence of Moldova**

| | |
|---|---|
| **Full title** | Agreement on the Action Plan for the Energy Resilience and Independence of Moldova bringing together key actions and benchmarks reflecting progress to be achieved on the implementation of the reform roadmap and the investment plan. |
| **Baseline for year 0** | *No formalised agreement on the Action Plan for the Energy Resilience and Independence of Moldova* |
| **Target for year 1** | *16 March 2025*<br>Agreement between the Government of Moldova and the European Commission on an Action Plan for the Energy Resilience and Independence of Moldova was reached. |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | Agreement between the Government of Moldova and the European Commission on an Action Plan for the Energy Resilience and Independence of Moldova is not reached = 0<br><br>Agreement between the Government of Moldova and the European Commission on an Action Plan for the Energy Resilience and Independence of Moldova was reached = 1<br><br>The Action Plan brings together key actions and benchmarks reflecting progress to be achieved on the implementation of the reform roadmap and the investment plan. The main objective of the reform roadmap is advancing energy transition and integration in the Republic of Moldova. |
| Disaggregation | *N/A* |

AM

EN

| | |
|---|---|
| Data collection and publication | Agreement signed by MD and EU |
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | The agreement on the Action Plan for the Energy Resilience and Independence of Moldova could face delays due to procedures. |
| Other assumption | *N/A* |

**Indicator no. 3 – National Energy and Climate Plan**

| | |
|---|---|
| **Full title** | Adoption of the National Energy and Climate Plan (NECP) |
| **Baseline for year 0** | There is no National Energy and Climate Plan (NECP) adopted by the government as per 3rd Energy Package requirement |
| **Target for year 1** | The Government of Moldova adopted the National Energy and Climate Plan (NECP), by at the latest 16 March 2025. |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | The Government of Moldova does not adopt the National Energy and Climate Plan (NECP) by at the latest 16 March 2025 = 0<br><br>The Government of Moldova adopts the National Energy and Climate Plan (NECP) , at the latest 16 March 2025 = 1<br><br>Adoption process through a Government Decision:<br>1) Ministry of Energy submits the draft of the Government decision to be discussed during the meeting of the general Secretaries of the ministries.<br>2) Ministry of Energy ensures a public consultation (consults all the ministries on the proposal).<br>3) Ministry of Energy presents the final draft of the Governement decision in the Government meeting to be approved |

| | |
|---|---|
| | 4) The Government decision is adopted during the Government meeting. |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *Publication of the Adopted Act by the Government* |
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | The implementation of the NECP will require significant financial resources for investments in infrastructure, renewable energy projects, and energy efficiency improvements. Moldova's economy is still developing, and its energy sector is heavily dependent on fossil fuels, particularly natural gas. Transitioning to renewable energy could lead to higher energy costs or disrupt existing industries, especially those reliant on cheaper, fossil-fuel-based energy. The potential economic costs of such a transition may delay the adoption of the NECP, particularly if it could hinder the country's economy in the short term. |
| Other assumption | *N/A* |

**Indicator no. 4 – New EBRD instrument**

| | |
|---|---|
| **Full title** | New EBRD financial instrument |
| **Baseline for year 0** | *The existing EBRD financial instrument comes to an end in 2025* |
| **Target for year 1** | A request is submitted to EBRD for provision of a new financial instrument for Moldova, by at the latest 16 March 2025. |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | The Government of Moldova does not request a new financial instrument from the EBRD, by at the latest 16 March 2025 = 0.<br><br>The Government of Moldova requests a new financial instrument from the EBRD, by at the latest 16 March 2025 =1 |

AM

EN

| | |
|---|---|
| | The new Growth and Reform facility may include guarantees to be provided by the EBRD to the suppliers of Energocom under long-term contracts for both electricity and gas. The Government would decide on the needed amount and it will be approved by the Interministerial Committee for Strategic Planning. After this, Ministry of Energy will send a formal request to EBRD. |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *EBRD confirms in writing that the request for the new financial Instrument for guarantees under log-term contracts for both electricity and gas to the suppliers of Energocom was submitted by the Ministry of Energy* |
| Data quality | *Very good* |
| Risks or exogenous factors | The approval and negotiation processes for new financial instruments could be delayed due to long approval timelines or regulatory bottlenecks. |
| Other assumption | *N/A* |

**Indicator no. 5 – Full phase out Decision**

| | |
|---|---|
| **Full title** | Adoption of a Government Decision stipulating a full phase out of any form of dependence on Russian supply of energy resources |
| **Baseline for year 0** | *No government decision is taken that stipulates a full phase out of any form of dependence on Russian supply of energy resources* |
| **Target for year 1** | Government Decision stipulating a full phase out of any form of dependence on Russian supply of energy resources is taken by 16 March 2025 |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | The Government of Moldova does not adopt a Government Decision to stipulate a full phase out of any form of dependence on Russian supply of energy resources by 16 March 2025 =0; |

AM

EC

| | |
|---|---|
| | The Government of Moldova adopts a Government Decision to stipulate a full phase out of any form of dependence on Russian supply of energy by 16 March 2025 =1<br><br>Adoption procession through a Government Decision:<br>1) Ministry of Energy submits the draft of the Government decision to be discussed during the meeting of the general Secretaries of the ministries.<br>2) Ministry of Energy ensures a public consultation (consults all the ministries on the proposal).<br>3) Ministry of Energy presents the final draft of the Governement decision in the Government meeting to be approved.<br>4) The Government decision is adopted during the Government meeting. |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *Government Decision published on the official website.* |
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | Switching from Russian energy supplies to more expensive alternative sources, could face higher energy costs in the short term. These price hikes could have a serious economic impact on businesses and consumers, leading to public resistance to the shift. Moldova might also struggle to manage the financial burden of paying higher prices for alternative energy sources without substantial international financial support. |
| Other assumption | *N/A* |

**Indicator no. 6 – Draft rules on gas storage obligation**

| | |
|---|---|
| **Full title** | Presentation of draft rules to the Parliament to meet gas storage obligation of at least 15% |
| **Baseline for year 0** | *No draft rules on gas storage obligation of at least 15% are in place* |
| **Target for year 1** | Draft rules to meet gas storage obligation of at least 15% which shall be achieved through market-based instruments presented to Parliament by 30 April 2025. Rules requiring the removal of large industrial gas customers from the scope of the public service obligation with effect from 1 October 2025 adopted. |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |

| | |
|---|---|
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | The Government of Moldova does not present draft rules to the Parliament to meet gas storage obligation of at least 15% which shall be achieved through market-based instruments; and does not adopt rules requiring the removal of large industrial gas customers from the scope of the public service obligation with effect from 1 October 2025 = 0<br><br>The Government of Moldova presents draft rules to the Parliament to meet gas storage obligation of at least 15% which shall be achieved through market-based instruments; and adopts rules requiring the removal of large industrial gas customers from the scope of the public service obligation with effect from 1 October 2025 =1.<br><br>The draft rules are adopted at the government level through a governmental decision. The adoption process through a Government Decision is the following:<br>1) Ministry of Energy submits the draft of the Government decision to be discussed during the meeting of the general Secretaries of the ministries.<br>2) Ministry of Energy ensures a public consultation (consults all the ministries on the proposal).<br>3) Ministry of Energy presents the final draft of the Government decision in the Government meeting to be approved.<br>4) The Government decision is adopted during the Government meeting. Only after the completion of this procedure, the Government can send the draft rules to the Parliament for adoption. |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *Submission by Ministry of Energy of draft rules to the Parliament* |
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | Delays could be incurred in drafting and debating new regulations.<br>Moldova currently lacks its own gas storage infrastructure. The country has a small number of storage facilities in neighbouring countries, and they are not always sufficient to meet high storage requirements, such as a 15% obligation. Moldova would need to expand and modernize its gas storage infrastructure, which is a time-consuming and expensive process. |

| | |
|---|---|
| Other assumption | *N/A* |

**Indicator no. 7 – Certification of Vestmoldtransgaz.**

| | |
|---|---|
| **Full title** | Government's opinion on certification of Vestmoldtransgaz |
| **Baseline for year 0** | *Thre is no opinion from the Government of Moldova regarding the certification of Vestmoldtransgaz to ANRE.* |
| **Target for year 1** | The Government of Moldova resubmitted by 30 April 2025 its opinion as referred in Article 11 Gas Directive of 2009/73/EC, as adopted in the Energy Community, to ANRE for consideration in relation to the certification of Vestmoldtransgaz. |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | The Government of Moldova does not resubmit its opinion as referred in Article 11 Gas Directive of 2009/73/EC, as adopted in the Energy Community to ANRE for consideration in relation to the certification of Vestmoldtransgaz = 0<br><br>The Government of Moldova resubmits its opinion as referred in Article 11 Gas Directive of 2009/73/EC, as adopted in the Energy Community to ANRE for consideration in relation to the certification of Vestmoldtransgaz = 1 |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *Opinion,* as referred in Article 11 Gas Directive of 2009/73/EC, as adopted in the Energy Community, *sent to ANRE by the Ministry of Energy* |
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | The certification of Vestmoldtransgaz requires the operator to meet certain EU energy regulatory standards, which include unbundling (separating the transmission of gas from production and supply activities) and transparency in its operations. If Vestmoldtransgaz is unable to meet these standards, it could prevent or delay certification. |
| Other assumption | *N/A* |

AM

EC

**Indicator no. 8 – Selection procedure for a universal service supplier of gas**

| | |
|---|---|
| **Full title** | **Invitation from the Government of Moldova to ANRE to organize a transparent and non-discrimanatory procedure for the selection of a universal service supplier of gas by September 2025** |
| **Baseline for year 0** | *The Government of Moldova did not take steps with regards to the selection procedure for a universal service supplier of gas as per legal framework* |
| **Target for year 1** | *30 April 2025*<br>ANRE invited by the Ministry of Energy to organise a transparent and non-discriminatory procedure for the selection of a universal service supplier of gas. |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | Ministry of Energy does not invite ANRE to organize a transparent and non-discriminatory procedure for the selection of a universal service supplier of gas = 0<br>Ministry of Energy invites ANRE to organize a transparent and non-discriminatory procedure for the selection of a universal service supplier of gas =1. |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *Letter of Invitation sent to ANRE by the Ministry of Energy* |
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | The Government or relevant stakeholders might not be in agreement about the need for or the framework of such a procedure. A lack of consensus could result in delays or the suspension of the invitation to launch the selection procedure. The certification process for energy suppliers can also face political challenges, particularly if key stakeholders are not aligned on Moldova's energy diversification goals or EU integration efforts. |
| Other assumption | *N/A* |

**Indicator no. 9 – Draft Electricity Law**

| | |
|---|---|
| **Full title** | A draft Electricity Law fully transposing the Electrcity Integration package and draft VAT legislation on reverse taxation for electricity and gas is presented to the Parliament |
| **Baseline for year 0** | *Electricity law has not been transpose fully to include the criteria on VAT* |
| **Target for year 1** | *30 April 2025*<br>The draft Electricity Law submitted to the Parliament |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | The Government of Moldova does not present to the parliament a draft Electricity Law fully transposing the Electricity Integration package and draft VAT legislation on reverse taxation for electricity and gas = 0<br><br>The Government of Moldova presents to the parliament a draft Electricity Law fully transposing the Electricity Integration package and draft VAT legislation on reverse taxation for electricity and gas = 1<br><br>The draft law is adopted at the government level through a governmental decision. The adoption process through a Government Decision is the following:<br>1) Ministry of Energy submits the draft of the Government decision to be discussed during the meeting of the general Secretaries of the ministries.<br>2) Ministry of Energy ensures a public consultation (consults all the ministries on the proposal).<br>3) Ministry of Energy presents the final draft of the Governement decision in the Government meeting to be approved.<br>4) The Government decision is adopted during the Government meeting. Only after the completion of this procedure, the Government can send the draft rules to the Parliament for adoption. |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *Draft Law presented to the Parliament. following a letter sent by the Government* |

Am

EC

| | |
|---|---|
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | *Submission of the law could be delayed by possible changes in policy priorities* |
| Other assumption | *N/A* |

**Indicator no. 10 – Electricity balancing capacities**

| | |
|---|---|
| **Full title** | Requirement that Moldelectrica launches an open and transparent tender for electricity balancing capacities compliant with Energy Community law. |
| **Baseline for year 0** | *There are no electricity capacity compliant with Energy Community Law* |
| **Target for year 1** | *30 April 2025*<br>Ministry of Energy will send the request to Moldelectrica to launch an open and transparent tender for electricity balancing capacities by September 2025 compliant with Energy Community law. |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | Ministry of Energy does not send a request to Moldelectrica to launch an open and transparent tender for electricity balancing capacities compliant with Energy Community law by 30 April 2025 = 0<br><br>Ministry of Energy requires that Moldelectrica launches an open and transparent tender for electricity balancing capacities compliant with Energy Community law by 30 April 2025 = 1 |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *Government request sent to Moldoelectrica* |
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | The Ministry of Energy might face staff shortages, budgetary constraints, or a lack of expertise to oversee the tender process. If there are competing priorities within the Ministry or if there are delays in the development of the tender criteria, this could prevent the request from being sent to Moldelectrica on time. |
| Other assumption | *N/A* |

AM

EO

**Indicator no. 11 – Action plan for organising new renewable and energy storage auctions**

| | |
|---|---|
| **Full title** | Approval of an action plan for organising new renewable and energy storage auctions in 2025, specifying the allocated capacities for each auction, with a view to fast-track renewables energy deployment by the end of 2026. |
| **Baseline for year 0** | *No action plan for organising new renewables and energy storage auctions is in place* |
| **Target for year 1** | An action plan for organising new renewable and energy storage auctions in 2025 approved by the government *by 30 April 2025.* |
| **Indicator features** | |
| Indicator type | *Process* |
| SDG marker | *SDG 1, SDG 7* |
| Purpose | *230 – Energy* |
| Relevance/reference to country's public policy | "National Energy Strategy (NES 2030)" |
| Definition and calculation | The Government of Moldova does not approve an action plan for organising new renewable and energy storage auctions by 30 April 2025, specifying the allocated capacities for each auction, with a view to fast-track renewables energy deployment by the end of 2026 = 0<br><br>The Government of Moldova approves an action plan for organising new renewable and energy storage auctions by 30 April 2025, specifying the allocated capacities for each auction, with a view to fast-track renewables energy deployment by the end of 2026 = 1 |
| Disaggregation | *N/A* |
| Data collection and publication | *Action Plan submitted by Ministry of Energy to Energy Community Secretariat* |
| Data quality | *N/A* |
| Risks or exogenous factors | The Ministry of Energy might face staff shortages, budgetary constraints, or a lack of expertise to oversee the tender process. If there are competing priorities within the Ministry or if there are delays in the development of the tender criteria, this could prevent the Action Plan form being adopted by the Government. |
| Other assumption | *N/A* |

AM

EC

## APPENDIX II: REFORM AGENDA – POLICY AREA 6 ENERGY (FINAL DRAFT, SUBJECT TO INTERSERVICE CONSULTATION)

This document is subject to a separate adoption procedure and will be updated once adopted by both the Republic of Moldova and the European Commission.

Envisaged reforms will contribute towards energy resilience and independence of Moldova, facilitate the development of the competitive energy market and the integration with the EU.

Reforms are classified under following themes:

1. **Open and competitive electricity market**: driving market development to benefit consumers and businesses.
2. **Open and competitive gas market:** enhancing transparency, and competition in the gas sector.
3. **Guaranteeing energy security**: introduce measures strengthening energy security of Moldova.
4. **Advancing energy efficiency**: promoting smarter energy use to reduce costs and environmental impact.
5. **Thriving market for renewable energy**: creating conditions for sustainable growth and more investments in renewables.

Implementation deadlines refer to the end of June and December.

# Policy area 6: Energy

| Subarea | Reform | Title of the reform | Step | Implementation Deadline | Institutions | Payment condition and implementation deadline<br><br>Baseline | Description and clear definition of what each step entails<br><br>Source of verification |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Energy | 1 | **Open and competitive electricity market** | 1 | December 2025 | ANRE<br><br>Moldelectrica | National terms and conditions for the balancing are established in line with the provisions of EBGL and other Energy Community acquis.<br><br>Baseline: no terms and conditions for the balancing market. | The establishment of the national terms and conditions for balancing in line with EnC acquis notably, the Electricity Integration Package, which includes the Regulation (EU) 2019/943 on the internal market for electricity and Commission Regulation (EU) 2017/2195 establishing a guideline on electricity balancing (EBLG).<br><br>The law should be adopted by the Parliament, then on the basis of the law, EBGL should be adopted by ANRE and on that legal ground Moldelectrica should adopt terms and conditions for balancing as they are a requirement under Article 18 of EBGL.<br><br>This will ensure a fair, non-discriminatory and transparent conditions for balancing service providers and balance responsible parties, thus a level playing field for all participants in the balancing.<br><br>It will contribute to development of new investments into balancing services and development of competition in the balancing market which is currently lacking.<br><br>It will also allow for harmonisation with EU rules as one of preconditions for joining EU Balancing |

AM

EN

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | platforms<br><br>Source of verification: EBGL approved by ANRE; terms and conditions for balancing approved by ANRE |
| Energy | 1 | **Open and competitive electricity market** | 2 | December 2025 | Moldelectrica<br><br>ANRE | The public procurement tenders are launched for balancing services for new capacities by Moldelectrica.<br><br>Baseline: no tender launched. | Tender dossier includes tendering procedures and instructions, technical requirements and the contract agreement.<br><br>Procurement tenders are necessary to unblock investments in balancing capacities.<br><br>Tenders should be launched by September 2025, what will be verified in December 2025.<br><br>Source of verification: Tender framework published on Moldelectrica's website. |
| Energy | 1 | **Open and competitive electricity market** | 3 | December 2025 | MEn<br><br>ANRE<br><br>Moldelectrica | The balancing market is in place.<br><br>Baseline: no balancing services market. | The balancing market to be in place requires:<br><br>• Establishment of a regulatory and contractual framework for market-based procurement of balancing services including both capacity and energy.<br>• ANRE approves the launching of balancing market by the decision according to the existing law. If this is not the case, ANRE should approve the rules submitted by Moldelectrica.<br>• Moldelectrica is responsible for establishing and operating balancing market including procurement and operationalisation of the IT platform (linked to the Investment Plan: procurement of the MMS system). |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | Balancing market is operational when regulatory and contractual framework adopted and published and supporting balancing market platform is in place so that interested market participants can conclude balancing service provider contract and place their offers to Moldelectrica for balancing capacity/energy.<br><br>The opening of the balancing market (capacity and balancing energy) will enable Moldelectrica to improve system balancing by procuring and using balancing services from the existing facilities that have passed the prequalification procedure (including cross-border providers (e.g RO, UA).<br><br>Source of verification:<br><br>Decision of ANRE is published in the Registry of ANRE's Board Decisions.<br><br>Balancing market is operational with prequalification procedure, balancing market rules and BSP contract approved by ANRE and published on the website of Moldelectrica.<br><br>Transmission network tariff including costs of procurement of balancing services ex-ante approved by ANRE. |
| Energy | 1 | **Open and competitive electricity market** | 4 | June 2025 | ANRE<br><br>OPEM | Nominated Electricity Market Operator designated.<br><br>Baseline: currently no NEMO is designated. | NEMO is designated to perform tasks related to single day-ahead and single intraday coupling in line with Commission Regulation (EU) 2015/1222 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management (CACM).<br><br>Source of verification: Decision on NEMO designation adopted by board of ANRE is published in the Registry of ANRE's Board Decisions. |

AM

EN

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | **Open and competitive electricity market** | 5 | December 2025 | MEn,<br><br>MF,<br><br>ANRE,<br><br>OPEM<br><br>Moldelectrica | Day ahead and intraday markets are introduced.<br><br>Baseline: no functioning day ahead and intraday market in place. | To finalize introduction of day ahead and intraday market it is necessary to establish:<br>- settlement rules,<br>- financial guarantees<br>- framework contract.<br><br>The launching of market in practical terms require assumes that power exchange will announce the first go-live date in advance and will start registering market participants. As of that the day for which they announced the first auctions they will initiate the platform and all registered market participants will get a possibility to place their offers for the next day. After the auctions will be closed, power exchange will publish the results of the trading.<br><br>The existing law is conditioning the launching of the day-ahead and intraday market by the decision by ANRE.<br><br>DAM and IDM will provide transparent price signal, allow market participants to trade and balance their positions close to real time and reduce trading risk which should result in lower electricity prices. Operational DAM and IDM are also prerequisite to market coupling.<br><br>Source of verification: Decision of ANRE / DAM and IDM operational and market data published on the OPEM website. |
| | 1 | **Open and competitive electricity market** | 6 | June 2027 | ANRE,<br><br>OPEM, | Fulfilment of the requirements for market coupling and submitting the application for acceptance to the Market Coupling Steering Committee (MCSC). | To submit the application the following requirements, need to be fulfilled:<br><br>1.Full transposition and implementation of the coupling requirements included in the Directive (EU) 2019/944, EU Regulation (EU) 2019/943, |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | Moldelectrica<br><br>ACER | Baseline: no market coupling. | Regulation (EU) 2019/941, Commission Regulation (EU) 2015/1222 and Regulation (EU) 1227/2011 as adapted and adopted in the Energy Community.<br><br>The compliance with the above regulation is verified by the Energy Community Secretariat.<br><br>2. Full contractual adherence to Single Day-ahead Coupling (SDAC) and Eastern Europe Capacity Calculation Region operational with capacity calculation methodology approved.<br><br>Application to MCSC is submitted by Transmission System Operator and Nominated Electricity Market Operator.<br><br>Market coupling will help to develop competition and liquidity and ensure a stable and reliable price signals needed for new investments in Moldova, in both baseload and flexibility resources. Market integration will allow Moldova to access balancing services available in EU market which is very important given the scarcity of these services in Moldovan market and will possibly also reduce the need for balancing services in Moldova. Competitive and integrated market should bring lower prices for end consumers.<br><br>Source of verification: Decision of MCSC on fulfilment of all conditions for go-live.<br><br>The go-live is subject to a joint decision of NEMOs and TSOs in the decision-making body established in the day-ahead operational agreement (MCSC) under the condition that all conditions defined by the MCO IP are met. |
| | 1 | **Open and competitive** | 7 | | | | |

AM

EN

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | **electricity market**<br><br>**Open and competitive gas market** | | December 2025 | Ministry of Finance | Moldova VAT Law approximated to the EU legislation, to integrate the wholesale market is adopted by Parliament.<br><br>Baseline: Existing draft law non-harmonised with EU VAT law. | The approximation of Moldovan VAT legislations with those of the EU is necessary to eliminate, to the maximum extent possible, factors which may distort conditions of competition in the market, and which may lead to legal uncertainty. In particular, integration into SDAC, SIDC and EU Balancing platforms requires a high level of harmonization of applicable regimes of VAT in order to prevent non taxation, double taxation, tax evasion and tax fraud. This harmonized VAT reverse taxation regime is also envisaged by the EU-Moldova Association Agreement as one of the preconditions to create a level playing field between all market participants in the Moldovan electricity and gas market.<br><br>Source of verification: draft law approved by the Parliament. |
| | 2 | **Open and competitive gas market** | 8 | December 2025 | MEn<br><br>ANRE | Large industrial gas consumers procure gas on open gas market.<br><br>Baseline: existing legal framework: Gas law 2016/108. | Moldova government phases out the existing PSO for large industrial consumers.<br><br>Moldova Gas market opened as of 1 October 2025 to all large industrial gas customers.<br><br>Source of verification: the amendment of the law are adopted by the Parliament. |
| | 2 | **Open and competitive gas market** | 9 | December 2025 | MEn<br><br>ANRE | The supplier of the last resort/universal gas supplier is appointed by ANRE, based on the transparent and non-discriminative procedure .<br><br>Baseline: existing legal framework. | ANRE organises a tender, in a transparent and non-discriminatory manner, with price of the activity as the main input for a supplier of last resort/universal gas supplier and selects the winner.<br><br>Source of verification: Decision of ANRE is published. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Energy | 3 | **Guaranteeing energy security** | 10 | December 2027 | MEn<br><br>ANRE | Gas storage obligation of 15% of the total consumption of Republic of Moldova is secured on annual basis.<br><br>Baseline: Existing legislation. | The Government of Moldova will:<br>amend the law to include provision to ensure that the gas storage will be maintained, by using market-based instruments defined by government of Moldova in consultation with the EU and the Energy Community Secretariat.<br><br>It will secure gas storage for 15 % of total consumption at the beginning of the heating season for years: 2025, 2026 and 2027<br><br>Source of verification: ANRE monitoring data. |
| | 3 | **Guaranteeing security of supply** | 11 | December 2025 | MEn<br><br>ANRE | ANRE takes a decision concerning re-submitted opinion of the Ministry and considers re-opening of the certification on Vestmoldtransgaz in regards the transmission system ownership.<br><br>Baseline: existing opinion. | ANRE takes a decision by Quarter 3 2025, on transferring the ownership of the network from Moldovagaz, to an entity not related to supply, trade, or distribution of gas.<br><br>Source of verification:<br>Opinion of the Ministry of Energy on the security of supply situation;<br>ANRE's certification decision published on the website. |

AM

EN

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 3 | **Guaranteeing security of supply** | 12 | December 2025 | GoM<br><br>Moldelectrica | Moldova finalises the construction of 400 kV line Vulcanesti – Chisinau to secure its power system.<br><br>Baseline: no power line. | New internal line 400 kV from Vulcanesti to Chisinau allows direct transmission of electricity imported from Romania to reach Moldovan capital and secure the system in a case of possible outages of 400 kV line Vulcanesti – MGRES (partially crossing the border with Ukraine) or 330 kV line MGRES – Chisinau.<br><br>Source of verification: power line is functional and compliant with all necessary regulations. |
| | 3 | **Guaranteeing security of supply** | 13 | June 2026 | Termoelectrica<br>MEn | Moldova will ensure commissioning of additional dispatchable capacity.<br><br>Baseline: no generation capacity built. | Moldova will advance towards operationalisation of the generation capacity of 125 MWs, through the European Union Civil Protection Mechanism, which will contribute to increasing domestic power generation capacity.<br><br>It requires:<br><br>- Draft law declaring public utility approved by the Government;<br>- Establishment of the Working Group and approval of the Action Plan for the operationalisation of the gas turbine;<br>- Feasibility Study and Project approved.<br><br>Given the importance of the project, it will be declared a public utility of national interest.<br><br>Source of verification:<br><br>Draft law declaring public utility approved by the Government, working group established and action plan developed.<br><br>Feasibility studies and project approved. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 3 | **Guaranteeing security of supply** | 14 | December 2027<br><br>+ 1year? | MEn<br><br>Moldelectrica | Moldova starts a construction of 400 kV line Balti – Suceava to increase cross-border capacities to Romania.<br><br>Baseline: no direct interconnection line. | At least 50 % of the construction work for the interconnection 400 kV line Balti – Suceava on the Moldovan side has been finalised.<br><br>New interconnection with the EU market (Romania) will increase possible exchanges between Romania and Moldova, and contribute to the security of electricity supply by decreasing reliance on power plant in Transnistrian Region.<br><br>Source of verification: Reports by the Ministry of Energy or Moldovan Energy Projects Implementation Unit /MEPIU/. |
| Energy | 4 | **Advancing energy efficiency** | 15 | December 2025 | MEn<br><br>National Centre for Sustainable Energy (CNED) | Scaling up of Residential Energy Efficiency Fund to provide, incentives for multi-apartment residential buildings and individual houses renovation, including vulnerable households.<br><br>Baseline: no such instruments are operational. | The fund will:<br><br>- undertake the obligatory assessment, for additional subsidies;<br>- provide incentive for energy efficient refurbishment;<br>- contribute to shift from gas heating systems to renewable systems;<br>- support roll out of energy efficient stoves;<br>- contribute to renovate and cost-effective transformation for specific number of nearly zero-energy building level.<br><br>Source of verification: Yearly public reports of the CNED. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 4 | **Advancing energy efficiency** | 16 | December 2026 | MEn<br><br>National Centre for Sustainable Energy (CNED)<br><br>MEPIU | Roll out of energy efficiency measures.<br><br>Baseline: no renovations under REEF and MEPIU conducted so far. | Roll out of energy efficiency requires:<br><br>- Conduct at least 200 energy audits across various residential building types, including apartment buildings, individual houses, and rural households.<br>- Develop at least 20 technical designs for energy efficiency interventions for multi-storey residential buildings.<br>- Sign financing contracts with at least 20 homeowners' associations for the renovation of multi-storey buildings.<br>- Sign financing contracts for at least 300 individual houses, including those belonging to vulnerable households, to implement energy efficiency measures.<br>- REEF to support the renovation of at least 20 multi-apartment residential buildings.<br>- REEF to support the renovation of at least 200 individual houses, either in progress or completed, with a minimum of 50% financial support from the EU.<br>- Renovation works on 3 public buildings, either in progress or completed, with a minimum of 50% financial support from the EU.<br><br>Source of verification: Yearly public reports of CNED and MEPIU. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 4 | **Advancing energy efficiency** | 17 | December 2027 | MEn<br><br>National Centre for Sustainable Energy (CNED)<br><br>MEPIU | Roll out of energy efficiency measures.<br><br>Baseline: no renovations under REEF and MEPIU conducted so far. | Roll out of energy efficiency measure requires:<br><br>- Develop at least 30 additional technical designs for energy efficiency interventions in multi-storey residential buildings.<br>- Sign financing contracts with at least 30 additional homeowners' associations for multi-storey building renovations, compared 2026 baseline.<br>- REEF to support the renovation of at least 30 additional multi-apartment residential buildings.<br>- Renovation work on 10 public buildings either in progress or completed, with 50% financial support from the EU.<br>- REEF to support the renovation of at least 250 additional individual houses, either in progress or completed, with 50% financial support from the EU.<br><br>Source of verification: Yearly public reports of CNED and MEPIU. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 4 | **Advancing energy efficiency** | 18 | December 2027 | MEn<br><br>Ministry of Infrastructure and Regional Development (MIDR)<br><br>National Centre for Sustainable Energy (CNED) | The energy performance of building legal framework (related to energy performance certificates issuing) is in place.<br><br>The tool for energy performance of buildings certificates is developed and fully functional.<br><br>Baseline: no such system in place and no certificated are issued as of 2024. | The development of a legal framework necessitates:<br><br>- Government elaborates and adopt the secondary legal framework for energy performance certificates.<br>- System for delivering energy performance certificates for buildings is developed by CNED.<br><br>Source of verification: The tool/system for issuing of energy performance of buildings certificated is in place.<br><br>Public report by CNED on issued Energy Performance Certificates. |
| Energy | 4 | **Advancing Energy Efficiency** | 19 | December 2025 | MEn<br><br>National Centre for Sustainable Energy (CNED) | Eco-voucher program scaled up.<br><br>Baseline: savings realized of 0.9 GWh with the distribution of Eco-Vouchers as of 31/12/2024. | Savings realized with distribution of EcoVouchers as of 31/12/2024 compared to savings realized with the distribution of ecoVouchers between 1/01/2025 and 31/12/2025.<br><br>Target for savings in 2025 is 6 GWh<br><br>Source of verification: CNED reports on provided eco-vouchers |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 5 | **Thriving market for renewable energy** | 20 | December 2025 | MEn<br><br>ANRE<br><br>National Centre for Sustainable Energy | The Action Plan for the deployment of renewable energy, and energy storage continue to be implemented.<br><br>Baseline: 580 MW of renewable capacities at the end of 2024 | The Action Plan is implemented by the government and will be monitored to make sure that it includes:<br><br>- revising the auction design to include storage;<br>- reflecting on the outcomes of the first auction;<br>- preparing a framework including tender documentation;<br>- launching auctions of new renewable and energy storage in 2025, specifying the allocated capacities for each technology, with a view to fast-track renewables energy deployment;<br><br>Source of verification: Publish the announcement of the auction, including tender documentation, on the official website of the Ministry of Energy. |
| | 5 | **Thriving market for renewable energy** | 21 | December 2026 | Ministry of Energy<br><br>Ministry of Economic Development and Digitalization<br><br>Ministry of Finance | Development of the Energy Storage support mechanism for residential sector and business.<br><br>Baseline: no support for consumers purchasing battery storage systems | The mechanism targeting financing of battery storage systems for residential sector and business is launched. This might be achieved by extending scope of existing financing programs for renewable energy and energy efficiency.<br><br>Supporting self-consumption schemes will boost Moldova's energy independence and resilience. By supporting individuals and businesses to generate and consume their own renewable energy or store it, will reduce dependence on centralised energy sources and imports, as well will reduce the pressure on the grid by smoothing consumption curves and enhancing energy availability during peak demand |

AM

EN

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | In order to incentivize the roll out of renewable energy at consumers level necessary is a financial support for purchases of battery storage systems.<br><br>Source of verification: Adoption of the financial product |
| | 5 | **Thriving market for renewable energy** | 22 | December 2027 | MEn | The secondary legislation concerning sustainability criteria for biomass, biofuels, and greenhouse gas emission reduction criteria is fully transposed, ensuring that the fuels consumed nationally are blended with certified biofuels, either locally produced or imported is adopted.<br><br>Baseline: No related legislation in force. The Government does not report any use of biofuels by the country's transport sector. | The Republic of Moldova needs to accelerate the implementation of policies promoting the consumption of renewable energy in the transportation sector, with an emphasis, to the extent possible, on the local biofuel production industry. Although fuel imports, particularly from the EU, already contain biofuels in their mix, these cannot yet be accounted for the sectoral target or reported due to the relevant regulations not having entered into force.<br><br>Source of verification: The secondary legislation on sustainable criteria for biofuels and criteria for GHG reduction emission entered into force. By December 2027 ANRE and CNED will provide the reports on the use of biofuels, as blended with fossil fuels in 2026. |
| | 5 | **Thriving market for renewable energy** | 23 | December 2025 | ANRE<br>MEn | Electronic registry for issuance, transfer and cancellation of guarantees of origin for electricity is established<br><br>Baseline: no registry in place. | Moldova joined the Energy Community initiative to establish a regional system for guarantees of origin (GO). The national electronic registry for GO in Moldova was created and can be utilised as soon as energy regulator, the designated issuing body, signs an agreement with the service provider. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | Source of verification: agreement with the service provider is signed and electronic registry is operational. |
| | 5 | **Thriving market for renewable energy** | 24 | December 2027 | Ministry of Energy<br><br>Ministry of Environment<br><br>Ministry of Infrastructure and Regional Development (MIDR)<br><br>Ministry of Economic Development and Digitalisation<br><br>ANRE<br><br>National Centre for Sustainable Energy (CNED) | Streamlined permit-granting procedures for renewable energy are established within single point of information platform.<br><br>Baseline: No single point for information and guidance for the investors in renewable energy. | Moldova's implementation of streamlined permit-granting procedures will fast-track the deployment of renewable energy projects, addressing bureaucratic delays and providing legal clarity for investors.<br><br>The objective is to simplify procedures and to provide clarity on timelines for the deliverables of permits. Establishment of an one stop shop platform, further facilitates the information process and helps investors with obtaining permits.<br><br>Source of verification:<br>The single point for information and guidance for the investors is operational.<br><br>An online platform is established and accessible o investors providing guidelines.<br><br>Note:<br>In order to facilitate the development of the renewable energy field, Article 150 of the Urban Planning and Building Code stipulates that the installation of power plants using renewable energy sources - in the case of individual houses, within the limits of the privately owned land on which the power plant is installed - and the installation of photovoltaic panels on the roof of residential blocks, intended for the supply of electricity to common areas, installed according to the project documentation prepared only for the electrical and resistance compartments, may be carried out without a planning certificate and building permit; |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | Also in art. 74 of the Condominium Law no. 187/2022 it is stipulated that the owner has the right to install on the roof of the building, on any other suitable common area and in his unit, with the consent of the general assembly, systems for the production of energy from renewable sources for his own consumption. |

AM

EN

**Amendamentul nr. 1**

**la Acordul de finanțare**
**Republica Moldova – „Contractul de performanță pentru reforma sectorială" – OPSYS ACT-62648**

Comisia Europeană, denumită în continuare „Comisia", acționând în numele Uniunii Europene, denumită **în continuare „UE",**

pe de o parte, și

Guvernul Republicii Moldova, denumit în continuare "Partenerul", reprezentat de Secretarul General al Guvernului.

pe de altă parte,

au convenit după cum urmează:

Acordul de finanțare menționat mai sus, semnat la 31 ianuarie 2025, se modifică după cum urmează:

**Condiții speciale**

**Articolul 1 – Natura acțiunii**

*Articolul 1.2 se înlocuiește cu următorul text:*

„Costul total estimat al acestei acțiuni este de 174 000 000 EUR, iar contribuția maximă a UE la această acțiune este stabilită la 174 000 000 EUR.

Această acțiune de sprijin bugetar este compusă din:
(a) o componentă de sprijin bugetar cu o contribuție maximă din partea UE de 167 000 000 EUR.

(b) o componentă de sprijin complementar cu un cost total estimat de 7 000 000 EUR și o contribuție maximă a UE de 7 000 000 EUR."

**Anexa I: Dispoziții tehnice și administrative de punere în aplicare (DTA)**

*Textul DTA-urilor este actualizat în conformitate cu situația actuală.*

*Toate secțiunile sunt modificate.*

*Anexa la DTA – Modalități de plată, condiții și indicatori de performanță – se modifică.*

Noua versiune a anexei I este anexată la prezentul amendament.

Toate celelalte clauze și condiții ale Acordului de finanțare rămân neschimbate.

Actul adițional intră în vigoare la data semnării sale de către ultima parte.

Întocmit în două exemplare originale, un exemplar fiind înmânat Comisiei și unul partenerului.

Întocmit la Chișinău Întocmit la Bruxelles

| | |
|---|---|
| Pentru partener:<br>Artur MIJA<br>Secretar general al Guvernului<br><br><br>Semnătura:<br>Data: | Pentru Comisie:<br><br>Adrienn KIRÁLY<br><br>Director Vecinătate Est și Consolidarea Instituțiilor<br>Direcția Generală Extindere și Vecinătate Estică<br><br><br>Semnătura:<br>Data: |

Atașat.: Anexa I: Dispoziții tehnice și administrative de punere în aplicare și anexa la acestea (2 exemplare)

# EN

**Anexa I: Dispoziții tehnice și administrative**

## 1. SYNOPSIS

### 1.1. Tabel recapitulativ al acțiunii

| | |
|---|---|
| **1. Titlul**<br>**OPSYS**<br>**Actul de bază** | Independența și reziliența energetică a Republicii Moldova<br>Planul anual de acțiuni în favoarea Republicii Moldova pentru 2024 – partea 2<br>Referința de afaceri OPSYS: ACT-62648<br>Numărul ABAC de nivel 1 al angajamentului: JAD.1417003<br>Finanțat în cadrul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (NDIDCI – Europa globală). |
| **2. Planul economic și de investiții (PEI)** | Da - ii. Energie |
| **Inițiativa emblematică a PEI** | Da - 3. Creșterea eficienței energetice |
| **3. Inițiativa Echipei Europa** | Nu |
| **4. Beneficiarul (beneficiarii) acțiunii** | Acțiunea se desfășoară în Republica Moldova. |
| **5. Document de programare** | Programul indicativ multianual (PIM) 2021-2027 pentru Republica Moldova[1] |
| **6. Legătura cu obiectivele PDM relevante/rezultate le preconizate** | Domeniul prioritar 3: Mediu și reziliență la schimbările climatice |
| | **DOMENII PRIORITARE ȘI INFORMAȚII SECTORIALE** |
| **7. Domeniul (domeniile) prioritar(e), sectoarele** | 230 Energie |

[1] Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 29.6.2022 de adoptare a unui program indicativ multianual pentru Republica Moldova pentru perioada 2021-2027 – C(2022) 4323 final

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **8. Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD)** | Principalul ODD:<br>ODD 7 Energie durabilă și modernă pentru toți<br>Alte ODD semnificative (până la 9) și, după caz, ținte:<br>ODD 5 – Realizarea egalității de gen și emanciparea femeilor<br>ODD 13 Combaterea schimbărilor climatice și a impactului acestora<br>ODD 10 Reducerea inegalităților | | | |
| **9. Codul (codurile) DAC** | 23210 - Generarea de energie, surse regenerabile - tehnologii multiple - 100% | | | |
| **10. Canalul principal de livrare** | 12000 – Administrația destinatară | | | |
| **11. Obiective** | ☐ Migrație<br>☒ Climat<br>☒ Incluziune socială și dezvoltare umană<br>☒ Genul<br>☐ Biodiversitate<br>☐Drepturile omului, democrația și guvernanța | | | |
| **12. Dispozitive de marcare (din formularul DAC)** | **Obiectivul general de politică** | **Nu sunt vizate** | **Obiectiv semnificativ** | **Obiectivul principal** |
| | Dezvoltarea participării/buna guvernanță | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Ajutoare pentru mediu | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Sănătatea reproducerii, sănătatea maternă, sănătatea nou-născutului și sănătatea copilului | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Reducerea riscului de dezastre | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Includerea persoanelor cu Dizabilități | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Nutriție | ☒ | ☐ | ☐ |
| | **Marcatori ai Convenției RIO** | **Nu sunt vizate** | **Obiectiv semnificativ** | **Obiectivul principal** |
| | Diversitatea biologică | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Combaterea deșertificării | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Atenuarea schimbărilor climatice | ☐ | ☒ | ☐ |
| | Adaptarea la schimbările climatice | ☐ | ☒ | ☐ |
| **13. Markeri interni și tag-uri** | **Obiective de politică** | **Nu sunt vizate** | **Obiectiv semnificativ** | **Obiectivul principal** |
| | PEI | ☐ | ☐ | ☒ |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Inițiativa emblematică a PEI | DA<br>☒ | | Nu<br>☐ |
| | etichete | DA | | Nu |
| | transport | ☐ | | ☒ |
| | energie | ☒ | | ☐ |
| | mediu, reziliență la schimbările climatice | ☒ | | ☐ |
| | digital | ☐ | | ☒ |
| | dezvoltarea economică (inclusiv sectorul privat, comerțul și sprijinul macroeconomic) | ☐ | | ☒ |
| | dezvoltarea umană (inclusiv capitalul uman și tineretul) | ☐ | | ☒ |
| | reziliența în materie de sănătate | ☐ | | ☒ |
| | migrație și mobilitate | ☐ | | ☒ |
| | agricultură, securitate alimentară și dezvoltare rurală | ☐ | | ☒ |
| | statul de drept, guvernanța și reforma administrației publice | ☐ | | ☒ |
| | alte | ☐ | | ☒ |
| | Digitalizarea | ☒ | ☐ | ☐ |
| | etichete | DA | | Nu |
| | conectivitatea digitală | ☐ | | ☒ |
| | guvernanța digitală | ☐ | | ☒ |
| | antreprenoriatul digital | ☐ | | ☒ |
| | competențe/alfabetizare digitală | ☐ | | ☒ |
| | servicii digitale | ☐ | | ☒ |
| | Conectivitate | ☐ | ☒ | ☐ |
| | etichete | DA | | Nu |
| | conectivitatea digitală | ☐ | | ☒ |
| | energie | ☒ | | ☐ |
| | transport | ☐ | | ☒ |
| | sănătate | ☐ | | ☒ |
| | educație și cercetare | ☐ | | ☒ |
| | Migrația | ☒ | ☐ | ☐ |
| | Reducerea inegalităților | ☐ | ☒ | ☐ |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | COVID-19 | ☒ | ☐ | ☐ |
| **INFORMAȚII BUGETARE** | | | | |
| **14. Sumele în cauză** | Linie (linii) bugetară (bugetare) (articol, post): 14.020111 Vecinătatea estică<br>Costul total estimat: 174 000 000,00 EUR<br>Valoarea totală a contribuției de la bugetul UE 174 000 000,00 EUR, din care<br>167 000 000,00 EUR pentru sprijin bugetar și<br>7 000 000,00 EUR pentru sprijin complementar.<br>Contribuția este de 64 000 000 EUR de la bugetul general al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2024 și de 73 000 000 EUR de la bugetul general al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2025. O contribuție suplimentară de 37 000 000 EUR din bugetul general al Uniunii Europene începând cu 2025 sau 2026 ar putea fi acordată dacă sunt îndeplinite condițiile referitoare la regiunea Transnistria. | | | |
| **GESTIONAREA ȘI PUNEREA ÎN APLICARE** | | | | |
| **15. Modalități de punere în aplicare (modul de gestionare și metodele de livrare)** | **Gestiune directă** prin:<br>**- Contractul de performanță privind reforma sectorială a sprijinului bugetar**<br>- Subvenții<br>**Gestiune indirectă** cu entitatea (entitățile) care urmează să fie selectată (selectate) în conformitate cu criteriile stabilite în secțiunea 3.2.2. | | | |

### 1.2. Rezumatul acțiunii

Această acțiune contribuie la obținerea de rezultate în cadrul PIM 2021-2027, domeniul prioritar 3: Mediu și reziliență la schimbările climatice. Acesta reprezintă a doua parte a Planului anual de acțiune în favoarea Republicii Moldova pentru 2024.

Această acțiune vizează consolidarea independenței energetice și a rezilienței Republicii Moldova (denumită în continuare „Moldova") într-un context geopolitic încă complex, promovând în același timp o agendă de reforme orientată spre aderare și abordând prioritățile-cheie din Strategia energetică națională[2] (SNE 2030).

La 4 februarie 2025, Comisia și Republica Moldova au convenit asupra unei strategii cuprinzătoare pe doi ani pentru independența și reziliența energetică.3 Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană au recunoscut situația dificilă din Moldova, în special din regiunea transnistreană, aflată în pragul unei crize umanitare în ianuarie, cauzată de întreruperea aprovizionării cu gaze naturale de către Rusia. Decizia Rusiei de a opri livrările de gaze a pus sub semnul întrebării independența și reziliența energetică a Moldovei, pe care pachetul cuprinzător urmărește să le abordeze într-un mod holistic. În cadrul acestei strategii, sprijinul global pentru Moldova s-ar ridica la 250 de milioane EUR pentru 2025, din care 100 de milioane EUR furnizate de UE.

[2] În continuare, și în mod interschimbabil, se referă la strategia sectorială sau la politica sectorială. Textul integral al strategiei este disponibil la adresa: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=68103&lang=ro

[3] https://enlargement.ec.europa.eu/news/european-commission-and-moldova-agree-2-year-comprehensive-strategy-energy-independence-and-2025-02-04_en

În paralel, în cadrul acestei strategii, sunt disponibile 60 de milioane EUR pentru a acoperi nevoile de încălzire și de energie electrică din regiunea Transnistria, pentru a preveni consecințele umanitare și efectele destabilizatoare ale acestora, precum și pentru a evita efectele sociale și economice negative asupra malului drept. Această asistență este condiționată de îndeplinirea unor măsuri concrete privind drepturile omului și libertățile fundamentale în regiunea transnistreană, care urmează să fie convenite cu Guvernul Republicii Moldova înainte de acordarea asistenței.

Acțiunea propusă va urmări să mențină ritmul reformelor în sectorul energetic, consolidând securitatea și independența energetică a țării, contribuind în continuare la reformele pieței și consolidând utilizarea surselor regenerabile de energie, contribuind în același timp la inițiativa emblematică privind energia a Planului economic și de investiții (PEI) pentru Moldova. Aceasta este în conformitate cu Strategia energetică națională, care stabilește următoarele trei obiective principale: i) asigurarea aprovizionării cu energie, ii) dezvoltarea unor piețe competitive (și asigurarea integrării regionale și europene a acestora) și iii) promovarea durabilității energetice, combătând în același timp schimbările climatice. Programul de sprijin bugetar se axează pe prioritățile-cheie de reformă prezentate în Strategia energetică națională și în Planul de creștere al Republicii Moldova, reformele specifice fiind prezentate în viitoarea agendă de reformă[4] și în pilonul său privind energia.

Obiectivele specifice sunt în conformitate cu Comunicarea comună intitulată „Politica privind Parteneriatul estic după 2020: Consolidarea rezilienței – un Parteneriat estic care produce rezultate pentru toți" privind viitorul Parteneriatului estic,[5] precum și obiectivele de politică ale documentului de lucru comun al serviciilor Comisiei intitulat „Redresare, reziliență și reformă: prioritățile Parteneriatului estic pentru perioada[6] de după 2020". Acțiunea este aliniată la Strategia națională privind energia pentru 2030. Obiectivele de Dezvoltare Durabilă sunt 7, 10 și 13.

### 1.3. Beneficiarul (beneficiarii) acțiunii

Acțiunea se desfășoară în Republica Moldova, care este inclusă în lista beneficiarilor AOD.

## 2. DESCRIEREA ACȚIUNII

### 2.1 Obiective și realizări preconizate

Obiectivul/impactul general al acestei acțiuni este de a consolida securitatea și independența energetică a Moldovei și de a sprijini reformele relevante din sectorul energetic.

Obiectivele specifice (rezultatele) ale acestei acțiuni sunt:

1. Sectorul energetic este reformat pentru a institui o piață națională a energiei, în conformitate cu cerința juridică din Tratatul de instituire a Comunității Energiei.
2. Capacitățile de producere a energiei electrice ale Moldovei sunt modernizate, sunt introduse servicii de echilibrare mai ecologice și sunt puse în aplicare măsuri de eficiență energetică în toate sectoarele.
3. Prețurile energiei s-au ajustat progresiv, prin introducerea unui mecanism solid de atenuare a impactului creșterii costurilor energiei asupra populațiilor vulnerabile.
4. Dependența Republicii Moldova de aprovizionarea cu gaze rusești pentru încălzire și producerea de energie electrică este redusă, asigurând securitatea energetică prin diversificarea surselor de energie, în special promovarea energiei regenerabile.

---

[4] La momentul scrierii este încă în curs de dezvoltare.

[5] JOIN(2020) 7 final

[6] Document de lucru comun al serviciilor Comisiei – Redresare, reziliență și reformă: prioritățile Parteneriatului estic după 2020 – SWD(2021) 186 final – https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/swd_2021_186_f1_joint_staff_working_paper_en_v2_p1_1356457_0.pdf

Realizările **determinate** care urmează să fie obținute prin această acțiune și care contribuie la obiectivele specifice (rezultatele) corespunzătoare sunt:

1.1 contribuția la rezultatul 1 (obiectivul specific 1): Integrarea pe piața energetică a UE și alinierea la *acquis-ul UE în domeniul energiei sunt într-un* stadiu avansat.

2.1 contribuția la rezultatul 2 (obiectivul specific 2): Sporirea investițiilor în infrastructura energetică și în eficiența energetică.
2.2 contribuția la rezultatul 2 (obiectivul specific 2): Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră datorită economiilor de energie ca urmare a măsurilor de eficiență energetică.

3.1 contribuția la rezultatul 1 (obiectivul specific 3): Populațiile vulnerabile sunt sprijinite pentru a face față creșterii prețurilor la energie.

4.1 contribuția la rezultatul 4 (obiectivul specific 4): Sursele de producție a energiei sunt diversificate între țările învecinate, iar capacitățile de energie din surse regenerabile sunt consolidate.
4.2 contribuția la rezultatul 4 (obiectivul specific 4): Prețuri mai stabile la energie pe termen scurt și mediu.
4.3 contribuția la rezultatul 4 (obiectivul specific 4): Impactul crizei energetice asupra populației din regiunea transnistreană este atenuat, sub rezerva îndeplinirii condițiilor convenite cu Guvernul Republicii Moldova.

Realizările **directe** care urmează să fie obținute prin această acțiune și care contribuie la realizările induse corespunzătoare sunt:

1.1.1 contribuția la producția indusă 1.1: Sunt puse în aplicare noi cadre juridice și reglementări care aliniază sectorul energetic al Moldovei la cerințele juridice ale Tratatului de instituire a Comunității Energiei

2.1.1 contribuția la realizarea indusă 2.1: Clădiri renovate și modernizate la standarde de eficiență energetică.
2.2.1 contribuția la producția indusă 2.2: Mărirea capacității de generare a energiei electrice și instalarea tehnologiilor avansate de eficiență energetică, ceea ce a dus la îmbunătățirea fiabilității rețelei energetice și la reducerea consumului de energie în sectoarele rezidențial, industrial și comercial.

3.1.1 contribuția la producția indusă 3.1: Sunt introduse mecanisme pentru a ajuta populația vulnerabilă să suporte povara creșterii prețurilor la energie.

4.1.1 contribuția la producția indusă 4.1: Sunt dezvoltate surse alternative de energie, cum ar fi proiectele privind energia din surse regenerabile (de exemplu, energia eoliană, solară, geotermală și biomasa durabilă), astfel încât să crească ponderea energiei produse pe plan intern în rețeaua națională.
4.2.1 contribuția la producția indusă 4.2: Prețurile energiei pe piață se bazează pe un mix energetic mai diversificat
4.3.1 contribuția la producția indusă 4.3: Regiunea transnistreană îndeplinește condițiile care urmează să fie convenite cu Guvernul Republicii Moldova.

### 2.2 Activități indicative

Asistența tehnică pentru completarea punerii în aplicare a agendei de reformă va fi sprijinită **prin măsuri complementare.** Se va asigura un dialog politic continuu cu Cancelaria de Stat, care este responsabilă de coordonarea politicilor cu ministerele de resort.

Activități legate de realizarea directă 1.1.1:

- Proiecte de acte normative pentru: Clauzele și condițiile naționale pentru echilibrare în conformitate cu dispozițiile Orientării privind echilibrarea energiei electrice și aliniate la acquis-ul EnC.

- Lansarea licitațiilor de achiziții publice pentru capacitățile de echilibrare (licitațiile urmează să fie lansate de Moldelectrica).
- Desemnarea unui operator pe piața de energie electrică.
- Introducerea piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice.
- Operaționalizarea cuplării piețelor de energie electrică (condiționată de acceptarea de către Comitetul director al UE pentru cuplarea piețelor).
- Să prezinte Parlamentului o lege de apropiere a TVA-ului moldovenesc de legislația UE, pentru a integra piața angro.
- Elaborarea unui proiect de norme privind procesul de soluționare a dezechilibrelor pentru întregul teritoriu al Republicii Moldova. Introducerea unor norme care să impună eliminarea marilor consumatori industriali de gaze din domeniul de aplicare al obligației de serviciu public cu efect de la 1 octombrie 2025.
- Să organizeze o procedură transparentă și nediscriminatorie pentru selectarea unui furnizor de serviciu universal de gaze naturale (furnizor de ultimă instanță).

Activități legate de rezultatul direct 2.1.1:

- Să instituie măsuri de finanțare a eficienței energetice în sectorul rezidențial prin intermediul Fondului pentru eficiență energetică rezidențială.
- Asigurarea consolidării capacităților și a formării în ceea ce privește standardele de eficiență energetică a clădirilor.

Activități legate de realizarea directă 2.2.1:

- Extinderea programelor eco-voucher.
- Instituirea cadrului juridic pentru performanța energetică a clădirilor (legat de eliberarea certificatelor de performanță energetică).
- Dezvoltarea și operaționalizarea instrumentului pentru certificatele de performanță energetică a clădirilor.
- operaționalizarea Fondului pentru eficiență energetică a locuințelor (REEF), oferind stimulente pentru clădirile rezidențiale cu mai multe apartamente și pentru casele individuale, inclusiv pentru gospodăriile vulnerabile, în vederea creșterii eficienței energetice.

Activități legate de realizarea directă 3.1.1:

- Guvernul Republicii Moldova va compensa costurile excedentare ale energiei electrice pentru toate gospodăriile cu până la 110 kWh până la 31 decembrie 2025.
- Guvernul Republicii Moldova compensează creșterea costurilor cu energia electrică pentru instituțiile sociale, inclusiv grădinițe, școli și spitale.
- Pentru gospodăriile cele mai expuse, se instituie un fond dedicat situațiilor dificile pentru a reduce facturile la energie.
- Întreprinderile din sectorul agroalimentar și din industria prelucrătoare beneficiază de sprijin în ceea ce privește facturile la energie.

Activități legate de realizarea directă 4.1.1:

- Extinderea sistemelor de autoconsum pentru consumatorii persoane fizice și întreprinderi.
- Lansarea de noi licitații privind energia din surse regenerabile (și stocarea energiei) în 2025.

Activități legate de realizarea directă 4.2.1

- Să prezinte Parlamentului o lege a gazelor pentru a îndeplini obligațiile de stocare a gazelor de cel puțin 15% din consumul total.

Activități legate de realizarea directă 4.3.1

- Sunt îndeplinite măsuri concrete privind drepturile omului și libertățile fundamentale în regiunea transnistreană, care urmează să fie convenite cu Guvernul Republicii Moldova.

### 2.3 Integrarea

**Protecția mediului, schimbările climatice și biodiversitatea**

**Rezultatele examinării evaluării strategice de mediu (SEA)** (relevante pentru sprijinul bugetar și intervențiile la nivel strategic).

Examinarea SEA a concluzionat că nu sunt necesare măsuri suplimentare. Aspectele-cheie legate de mediu și climă trebuie abordate în timpul proiectării.

**Rezultatele examinării evaluării impactului asupra mediului (EIM)** (relevante pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Examinarea EIM a clasificat acțiunea în categoria C (nu este necesară o evaluare suplimentară).

**Rezultatul examinării evaluării riscurilor climatice (CRA)** (relevant pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Examinarea efectuată de agenția de rating de credit a concluzionat că această acțiune nu prezintă niciun risc sau prezintă un risc scăzut (nu este necesară o evaluare suplimentară).

**Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor**

În conformitate cu codurile CAD al OCDE privind egalitatea de gen identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată drept G1, iar egalitatea de gen este integrată în întreaga acțiune. Aceasta implică faptul că principiile egalității de gen și emancipării femeilor sunt obiective semnificative ale acestei acțiuni. Punerea în aplicare a acestei acțiuni este ghidată de principiile și obiectivele Planului de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III.[7] În conformitate cu Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III și cu Planul de punere în aplicare la nivel național, acțiunea abordează provocările și valorifică oportunitățile oferite de tranziția verde. În plus, acțiunea prevede consultări cu participarea organizațiilor de femei.

**Drepturile omului**

Toate activitățile incluse în această acțiune sunt concepute și urmează să fie puse în aplicare în conformitate cu principiile bunei guvernanțe, democrației și drepturilor omului. Analiza problemelor identifică persoanele care trăiesc în situații vulnerabile care ar putea fi afectate de acțiunea viitoare – populația rurală, femeile și bărbații în vârstă, persoanele cu handicap, refugiații din Ucraina și romii. Aceasta include protecția, promovarea și respectarea drepturilor omului prin consolidarea capacităților responsabililor și permite titularilor de drepturi să își revendice drepturile prin activități de sensibilizare și de informare. Acțiunea propusă este în conformitate cu Strategia de țară privind drepturile omului pentru Republica Moldova și abordează preocupările exprimate de organismele instituite prin tratate internaționale, precum și deficiențele identificate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Consiliului Europei.

**Dizabilitate**

[7] Planul de acțiune pentru egalitatea de gen III este o comunicare comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, care a fost salutată prin concluziile președinției UE din 16 decembrie 2020. Elaborarea a fost condusă de Comisia Europeană în strânsă consultare cu statele membre ale UE, SEAE, organizațiile societății civile, guvernele partenere și organizațiile internaționale (entități ONU, instituții financiare internaționale, printre altele). Diferitele părți au contribuit la elaborarea documentului prin reuniuni și prin răspunsuri la un sondaj realizat în timpul procesului; https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2021-01/join-2020-17-final_en.pdf

În conformitate cu codurile CAD ale OCDE pentru persoanele cu handicap identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată ca D1. Aceasta implică faptul că drepturile persoanelor cu handicap sunt obiective semnificative ale acestei acțiuni. Acțiunea propusă promovează drepturile, incluziunea socială și/sau capacitarea persoanelor cu handicap prin activități favorabile incluziunii, sensibilizare și consolidarea capacităților. În plus, acțiunea prevede consultări cu participarea organizațiilor persoanelor cu handicap.

**Democrația**

Această acțiune va sprijini o administrație publică responsabilă, care este esențială pentru guvernanța democratică și dezvoltarea economică favorabilă incluziunii. Cetățenii au dreptul democratic la o administrație publică responsabilă, transparentă și funcțională. Aceasta este, de asemenea, o garanție pentru furnizarea de servicii de calitate și principalul motor al creșterii economice și al competitivității.

**Sensibilitatea la conflicte, pacea și reziliența**

Principiul de „a nu face rău" și sensibilitatea la conflicte sunt integrate în acțiune. Acesta ia în considerare „beneficiile păcii" pentru societatea în ansamblu, care sunt importante pentru a sprijini o transformare mai cuprinzătoare a conflictelor și dezvoltarea socioeconomică și reziliența pe termen mai lung, sprijinind în special securitatea energetică a țării, dezvoltarea economică și creșterea capacității de inserție profesională a forței de muncă. Acțiunea urmărește să promoveze pacea și cooperarea între principalele părți interesate din Moldova și prevenirea conflictelor pentru a atenua consecințele războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei în Moldova.

**Reducerea riscului de dezastre**

Nu se aplică

### 2.4 Logica intervenției

Logica de intervenție care stă la baza acestei acțiuni este următoarea:

DACĂ sectorul energetic este reformat pentru a institui o piață națională a energiei, în conformitate cu cerința juridică din Tratatul de instituire a Comunității Energiei (obiectivul specific nr. 1); ȘI capacitățile de producere a energiei electrice ale Moldovei sunt modernizate, sunt introduse servicii de echilibrare și sunt puse în aplicare măsuri de eficiență energetică în toate sectoarele (obiectivul specific 2),

ȘI prețul energiei este ajustat progresiv, prin introducerea unor mecanisme solide de atenuare a impactului creșterii costurilor energiei asupra populațiilor vulnerabile (obiectivul specific nr. 3), dependența Moldovei de aprovizionarea cu gaze din Rusia pentru încălzire și producerea de energie electrică este redusă, pentru a asigura securitatea energetică prin diversificarea surselor de energie (obiectivul specific nr. 4),

ÎNTRUCÂT Moldova își continuă calea către redresarea economică, stabilitatea macrofinanciară și aderarea la UE; ȘI dispune de capacități instituționale și de resurse umane adecvate ale administrației publice în vederea punerii în aplicare a reformelor,

Ulterior, această acțiune va contribui la consolidarea securității și independenței energetice a Republicii Moldova și la sprijinirea reformelor relevante din sectorul energetic.

**2.5 Matricea Cadrului Logic Indicativ**

| Rezultate | Lanțul de rezultate | Indicatori (maximum 15 ani) | Valori de referință (valoare și an) | Obiective până la sfârșitul contractului de sprijin bugetar (valoare și an) | Surse de date (1 pentru fiecare indicator) |
|---|---|---|---|---|---|
| **Impactul indicativ al politicii** | Consolidarea securității și independenței energetice a Republicii Moldova și sprijinirea reformelor relevante în sectorul energetic | Ponderea importurilor de surse de energie din surse neruse (%) | 2024: 82% | 2025: 100% | 1.1 Rapoarte ale Ministerului Energiei, Rapoarte ANRE |
| **Rezultatele preconizate ale politicii (obiective specifice)** | 1. Sectorul energetic este reformat pentru a institui o piață națională a energiei, în conformitate cu cerința juridică din Tratatul de instituire a Comunității Energiei.<br><br>2. Capacitățile de producere a energiei electrice ale Moldovei au fost modernizate, au fost introduse servicii de echilibrare mai ecologice și au fost puse în aplicare măsuri de eficiență energetică în toate sectoarele.<br><br>3.Prețurileenergiei au fost ajustate progresiv, prin introducerea unor mecanisme solide de atenuare a impactului | 1.1 Numărul de reforme juridice și de reglementare adoptate și puse în aplicare în vederea alinierii la obligația juridică prevăzută în Tratatul de instituire a Comunității Energiei.<br><br>2.1 Rata de finalizare a interconexiunilor cheie (Vulcănești-Chișinău) (%)<br><br>2.2 Economii de energie prin măsuri de eficiență energetică (ktep)<br><br>3.1 Numărul gospodăriilor vulnerabile care primesc aparate | 1.1 de confirmat<br><br>2.1 (Vulcănești-Chișinău) (%)2023: 0 %<br><br>2.2 2024: 2,84 ktep<br><br>3.1 2024: 14000 | 1.1 de confirmat<br><br>2.1 2027: 100%<br><br>2.2 2027: 64,33 ktep<br><br>3.1 2027: 35000 | 1.1 Rapoarte ale Ministerului Energiei; Rapoarte ANRE<br><br>2.1 Ministerul Energiei & Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Rapoarte<br><br>2.2. Rapoarte ale Ministerului Energiei; CNED, UCIPE<br><br>3.1 Rapoartele Ministerului Energiei; Centrul Național pentru Energie Durabilă |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | creșterea costurilor energiei pentru populațiile vulnerabile.<br><br>4. Dependența Republicii Moldova de aprovizionarea cu gaze din Rusia pentru încălzire și producerea de energie electrică a fost redusă, asigurând securitatea energetică prin diversificarea surselor de energie, în special prin promovarea energiei din surse regenerabile. | eficiente din punct de vedere energetic sau îmbunătățiri ale izolației locuințelor.<br><br>4.1 Independența energetică a crescut datorită economiilor de energie ca urmare a măsurilor de eficiență energetică luate la nivel anual | 4.1 2024: Economii de 6 milioane kWh (2024) | 4.1 Încă 12 milioane kWh (2027) | 4.1 Rapoarte ale Ministerului Energiei; Rapoarte ANRE |
| **Realizări induse** | 1.1 Integrarea pe piața energetică a UE și alinierea la *acquis-ul* UE în domeniul energiei au avansat.<br><br>2.1 Sporirea investițiilor în infrastructura energetică și în eficiența energetică.<br><br>2.2 Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră datorităeconomiilor de energie ca urmare a măsurilor de eficiență energetică.<br><br>3.1 Populațiile vulnerabile au fost sprijinite pentru a face față creșterii prețurilor la energie. | 1.1.1 Adoptarea unor cadre juridice esențiale (pachetul privind integrarea energiei electrice, planul național privind energia și clima)<br><br>2.1.1 Capacitatea totală instalată de energie din surse regenerabile (MWh)<br><br>2.2.1 GERF 2.7 Emisiile de gaze cu efect de seră (GES) evitate (tone echivalent CO2) cu sprijinul UE<br><br>3.1.1 Numărul de întreprinderi care primesc compensații pentru energia electrică | 1.1.12024: Nu<br><br>2.1.1 2024: 580 MWh<br><br>2.2.1 2024: urmează a fi confirmat<br><br>3.1.1 2024:0 | 1.1.1; 2025: Da<br><br>2.1.1 2027: 800 MWh<br><br>2.2.1 2027: urmează a fi confirmat<br><br>3.1.1 2025 (6000) IMM-uri; Sprijin pentru întreprinderi | 1.1.1 Rapoarte ale Ministerului Energiei; Rapoarte ANRE<br><br>2.1.1 Rapoarte ANRE<br><br>2.2.1 Rapoarte ale Ministerului Energiei<br><br>3.1.1 Ministerul Economiei și Digitalizării; Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Energiei |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 3.1.2 Numărul gospodăriilor vulnerabile care primesc aparate eficiente din punct de vedere energetic sau îmbunătățiri ale izolației locuințelor. | 3.1.2 2024: 14000 de gospodării | în valoare de 15 milioane EUR. | 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 3.1.5 Ministerul Muncii și Protecției Sociale |
| | 4.1 Sursele de producere a energiei au fost diversificate între țările învecinate, iar capacitățile de producere a energiei din surse regenerabile au fost consolidate. | 3.1.3 Compensații pentru costurile energiei electrice pentru instituțiile sociale | 3.1.3 2024: 0 | 3.1.2 2027: 35000 de gospodării | 4.1.1 Rapoartele Ministerului Energiei,Centrul Național pentru Energie Durabilă |
| | 4.2 Stabilizarea prețurilor la energie pe termen scurt și mediu. | 3.1.4 Se creează un fond pentru situații dificile în valoare de 25 de milioane EUR | 3.1.4 2024: Nu | 3.1.3 2025: Sprijin în valoare de 20 de milioane EUR | 4.2.1 Rapoarte ale Ministerului Energiei, Rapoarte ANRE |
| | 4.3 Impactul crizei energetice asupra populației din regiunea transnistreană a fost atenuat, sub rezerva îndeplinirii condițiilor convenite cu Guvernul Republicii Moldova. | 3.1.5 Numărul de gospodării compensate pentru consumul de energie electrică și/sau de gaze | 3.1.5 2024: 700 000 | 3.1.4 2025: Da | 4.3.1 Guvernul Republicii Moldova |
| | | 4.1.1 Ponderea energiei electrice importate | 4.1.1 2025: urmează a fi confirmat | 3.1.5 2025: 1,3 milioane | |
| | | 4.2.1 Se calculează indicele de aliniere a prețurilor la energie | 4.2.1 2025: 0 aliniere | 4.1.1 2026: urmează a fi confirmat | |
| | | 4.3.1 Numărul de măsuri convenite puse în aplicare în urma dialogului politic dintre autoritățile constituționale și regiunea transnistreană | 4.3.1 2025: 2 pași | 4.2.1 2026: alinierea completă a prețurilor la piața internațională | |
| | | | | 4.3.1 2026: 4 pași suplimentari | |
| **Realizări directe** | În plus, are o datorie în valoare de 5.553.522,20 PLN ca urmare a plății amânate, data rambursării 28.02.2041. Au fost puse în | 1.1.1. Numărul de reforme juridice și de reglementare adoptate și puse în aplicare | În plus, are o datorie în valoare de 5.553.522,20 PLN ca urmare a | 1.1.1. 2027: urmează a fi confirmat | 1.1.1. Rapoarte aleMinisterului Energiei; Ministerul Muncii și Protecției Sociale |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | aplicare noi cadre juridice și reglementări care aliniază sectorul energetic al Moldovei la Tratatul de instituire a Comunității Energiei.<br><br>2.1.1 Clădiri renovate și modernizate la standarde de eficiență energetică.<br><br>2.2.1 Creștereacapacității de generare a energiei electrice și instalarea unor tehnologii avansate de eficiență energetică, care să conducă la îmbunătățirea fiabilității rețelei energetice și la reducerea consumului de energie în sectoarele rezidențial, industrial și comercial.<br><br>3.1.1 Au fost introduse mecanisme pentru a ajuta populația vulnerabilă să suporte povara creșterii prețurilor la energie.<br><br>4.1.1 Au fost dezvoltate surse alternative de energie, cum ar fi proiectele privind energia din surse regenerabile (de exemplu, energia eoliană, solară, geotermală și biomasa durabilă), | pentru a se alinia la obligația juridică a Comunității Energiei.<br><br>2.1.1. Numărul de unități locative renovate, în conformitate cu criteriile de performanță energetică<br><br>2.2.1 Creșterea capacității de producție a energiei electrice<br><br>3.1.1.1 Numărul de gospodării care primesc cupoane valorice pentru aparate eficiente și cu retehnologizări finalizate în materie de eficiență energetică<br><br>3.1.1 2 Numărul de inițiative din sectorul public sprijinite pentru economii de energie și compensații<br><br>4.1.1.1 Numărul de mecanisme dezvoltate pentru a ajuta consumatorii vulnerabili să își reducă consumul de energie<br><br>4.1.1.2 O foaie de parcurs cu etape clare pentru organizarea în 2026 a unei noi runde de licitații | plății amânate, data rambursării 28.02.2041. (2024): de confirmat<br><br>2.1.1 2024: 5<br><br>2.2.1 2024: 0 MWh<br><br>3.1.1.1 2024: 14000<br><br>3.1.1.2 2024:0<br><br>4.1.1.1 2025 : 2 | 2.1.1 2027:500<br><br>2.2.1 120 MWh suplimentari<br><br>3.1.1.1 2027: 35000<br><br>3.1.1.2 2025: 153 de inițiative<br><br>4.1.1.1 2026: 3<br><br>4.1.1.2 2026: 25 % din energia din surse regenerabile în rețea | 2.1.1 Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) Ministerul Energiei<br><br>2.2.1 Rapoarte ale Ministerului Energiei<br><br>3.1.1.1 Ministerul Muncii și Protecției Sociale<br><br>3.1.1.2 Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) Ministerul Energiei)<br><br>4.1.1 Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) Ministerul Energiei<br><br>4.2.1.1 Ministerul Energiei |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | pentru a crește ponderea energiei produse pe plan intern în rețeaua națională.<br><br>4.2.1 Prețurile de piață ale energiei se bazează pe un mix energetic mai diversificat.<br><br>4.3.1 Regiunea transnistreană a îndeplinit condițiile care urmează să fie convenite cu Guvernul Republicii Moldova. | pentru investiții în surse regenerabile și baterii<br><br>4.2.1.1 % din energia consumată din surse diversificate<br><br>4.3.1.1 de confirmat | 4.1.1.2 2025 : Ponderea de 20 % a energiei din surse regenerabile în rețea<br><br>4.2.1.1 de confirmat<br><br>4.3.1.1 de confirmat | 4.2.1.1 de confirmat<br><br>4.3.1.1 de confirmat | 4.3.1.1 de confirmat |

## 3. MODALITĂȚI DE PUNERE ÎN APLICARE

### 3.1 Punerea în aplicare a componentei de sprijin bugetar

#### 3.1.1 Justificarea sumelor alocate sprijinului bugetar

Suma alocată pentru componenta de sprijin bugetar este de 167 000 000,00 EUR, iar pentru sprijinul complementar este de 7 000 000,00 EUR. Această sumă se bazează pe analiza nevoilor sectorului energetic al Moldovei în contextul unei crize energetice, pentru a contribui la abordarea celor mai urgente nevoi de urgență, precum și pentru a asigura punerea în aplicare a reformelor pe termen lung ale sectorului.

#### 3.1.2 Criterii pentru plata sprijinului bugetar

a) Condiții

Condițiile generale pentru plata tuturor tranșelor sunt următoarele:

- Progrese satisfăcătoare în punerea în aplicare a **Strategiei naționale privind energia pentru 2030** și continuarea credibilității și relevanței acesteia sau a politicii ulterioare.
- Menținerea unei politici macroeconomice credibile și relevante, orientate spre stabilitate, sau progresele înregistrate în direcția restabilirii echilibrelor-cheie.
- Progrese satisfăcătoare în punerea în aplicare a reformelor de îmbunătățire a gestionării finanțelor publice, inclusiv mobilizarea veniturilor interne, precum și menținerea relevanței și credibilității programului de reformă.
- Progrese satisfăcătoare în ceea ce privește disponibilitatea publică a unor informații bugetare accesibile, prompte, cuprinzătoare și solide.

b) Indicatorii de performanță pentru plăți care pot fi utilizați pentru tranșele variabile se pot axa pe următoarele priorități de politică: reforme care contribuie la reziliența energetică și la independența Republicii Moldova.

Indicatorii de performanță și obiectivele alese care urmează să fie utilizate pentru plata tranșelor variabile se vor aplica pe durata acțiunii.

c) Modificări

Indicatorii de performanță și obiectivele alese care urmează să fie utilizate pentru plata tranșelor variabile se vor aplica pe durata acțiunii. Cu toate acestea, în cazuri justificate în mod corespunzător, țara parteneră și Comisia pot conveni asupra unor modificări ale indicatorilor sau asupra unor revizuiri în sens ascendent/în sens descendent ale obiectivelor. Astfel de modificări sunt autorizate în scris ex ante sau cel târziu până la sfârșitul primului trimestru al perioadei examinate aplicabile indicatorilor și obiectivelor.

În cazuri excepționale și/sau justificate în mod corespunzător, de exemplu atunci când evenimente neprevăzute, șocuri externe sau circumstanțe în schimbare au făcut ca indicatorul sau ținta să fie irelevante și nu au putut fi anticipate, se poate renunța la un indicator al tranșei variabile. În aceste cazuri, suma aferentă ar putea fi fie realocată celorlalți indicatori ai tranșei variabile în același an, fie transferată următoarei tranșe variabile în anul următor (în conformitate cu ponderea inițială a indicatorilor). De asemenea, s-ar putea decide reevaluarea unui indicator în anul următor în raport cu obiectivul inițial, în cazul în care există o tendință pozitivă, iar autoritățile nu ating obiectivul din cauza unor factori pe care nu îi pot controla. Utilizarea acestei dispoziții este solicitată de țara parteneră și aprobată în scris de către Comisie.

d) Valori fundamentale

În cazul unei deteriorări semnificative a valorilor fundamentale, plățile aferente sprijinului bugetar pot fi suspendate, reduse sau anulate, în conformitate cu dispozițiile relevante ale acordului de finanțare.

### 3.1.3 Detalii privind sprijinul bugetar

Următorul calendar de plată și următorul profil propus pentru acțiune sunt orientative. Calendarul și profilul real al plăților vor fi stabilite în Acordul de finanțare și pot face în continuare obiectul unor modificări.

**Calendarul orientativ al plăților**

| **Exercițiul financiar și defalcarea trimestrială (în milioane EUR)** | **Anul 1 (2025)** | | | | **Total** |
|---|---|---|---|---|---|
| | T1 | T2 | T3 | T4 | |
| Tranșă fixă | | | | | |
| Tranșă variabilă | 30+50 | 50(+37 ) | | | 167 |
| Total | 80 | 87 | | | 167 |

Sprijinul bugetar este furnizat sub formă de sprijin bugetar direcționat direct către trezoreria națională. O parte din sprijinul bugetar poate fi furnizat sub forma unei pre finanțări, care urmează să fie compensată în raport cu punerea în aplicare a reformelor prioritare care contribuie la reziliența și independența energetică a Moldovei.

Creditarea transferurilor în euro vărsate în lei moldovenești se va efectua la cursurile de schimb corespunzătoare, în conformitate cu prevederile relevante ale Acordului de finanțare.

### 3.2 Modalități de punere în aplicare

Comisia se va asigura că sunt respectate normele și procedurile adecvate ale UE pentru acordarea de finanțare terților, inclusiv procedurile de revizuire, după caz, și conformitatea acțiunii cu măsurile restrictive ale UE.

#### 3.2.1 Gestiune directă (granturi)

##### 3.2.1.1 Subvenții

**(a) Scopul grantului (granturilor)**

Granturile vor contribui la realizarea obiectivelor specifice 1, 2, 3, 4 din secțiunea 3.1. și a realizărilor induse 1.1.-4.3.

**(b) Justificarea unui grant direct**

Sub responsabilitatea ordonatorului de credite competent al Comisiei, grantul poate fi acordat fără o cerere de propuneri adresată Secretariatului Comunității Energiei.

Sub responsabilitatea ordonatorului de credite competent al Comisiei, recurgerea la acordarea unui grant fără o cerere de propuneri este justificată de articolul 198 litera (g) din Regulamentul financiar din cauza activităților cu caracteristici specifice care necesită un anumit tip de organism din cauza competenței sale tehnice, a gradului său ridicat de specializare sau a competențelor sale administrative, cu condiția ca activitățile în cauză să nu intre în domeniul de aplicare al unei cereri de propuneri.

Secretariatul Comunității Energiei a fost selectat datorită competenței sale tehnice în sectorul energetic. Tratatul de instituire a Comunității Energiei, semnat în 2005, a creat cadrul juridic pentru Secretariatul Energiei. Principala forță motrice a înființării sale a fost UE, care a încercat să își extindă piața internă a energiei, promovând integrarea pieței energiei, alinierea reglementărilor și tranziția către sisteme energetice durabile. Principiile fondatoare ale Secretariatului pentru energie își au originea, în primul rând, în obiectivul de a sprijini integrarea și dezvoltarea unei piețe a energiei bazate pe coeziune în cadrul Uniunii Europene și al țărilor învecinate. Secretariatul a fost instituit cu obiectivul de a facilita cooperarea în domeniul energiei, de a asigura punerea în aplicare a Tratatului de instituire a Comunității Energiei și de a sprijini armonizarea politicilor energetice în întreaga regiune. Principiile sale fundamentale includ: promovarea integrării pieței

energiei, sprijinirea armonizării politicii energetice și a reglementărilor, a durabilității și a decarbonizării, a securității aprovizionării, a colaborării și a consolidării capacităților. Acordarea grantului direct pe baza mandatului unic al Secretariatului pentru energie și a sprijinului continuu în ceea ce privește integrarea energetică, armonizarea reglementărilor și eforturile de durabilitate în Moldova îl face eligibil pentru o astfel de finanțare în contextul articolului 198.

### 3.2.2 Gestiune indirectă cu o entitate evaluată pe baza pilonilor

#### 3.2.2.1 Gestiune indirectă cu o entitate evaluată pe baza pilonilor

O parte din această acțiune, în special măsurile complementare, poate fi pusă în aplicare în cadrul gestiunii indirecte cu o entitate (entități) evaluată (evaluate) pe bază de piloni, care va (vor) fi selectată (selectate) de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- Cunoștințe și expertiză dovedite în domenii relevante pentru punerea în aplicare a reformelor în următoarele domenii: sectorul privat și competitivitatea; reziliența economică și infrastructura; guvernanța economică; capitalul social; tranziția verde și capitalul natural; energie; valorile fundamentale.
- un istoric și capacitatea de a dezvolta bune relații de lucru cu partenerii locali și
- Capacitate demonstrată de a furniza servicii.

Punerea în aplicare de către această entitate (aceste entități) implică activități de punere în aplicare pentru sprijinirea punerii în aplicare a reformelor în următoarele domenii: sectorul privat și competitivitatea; reziliența economică și infrastructura; guvernanța economică; capitalul social; tranziția verde și capitalul natural; energie; valorile fundamentale.

#### 3.2.2.2 Gestiune indirectă cu o entitate evaluată pe baza pilonilor

O parte din această acțiune poate fi pusă în aplicare prin gestiune indirectă cu Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ). Această punere în aplicare implică desfășurarea de activități în cadrul obiectivelor specifice 2 (Rezultatul 2) ale prezentei acțiuni. Punerea în aplicare a acțiunii prin intermediul GIZ ar asigura continuitatea și extinderea unei intervenții reușite în curs.

Entitatea avută în vedere a fost selectată pe baza următoarelor criterii:

- cunoștințe și expertiză dovedite în sectorul eficienței energetice;
- un istoric și capacitatea de a dezvolta bune relații de lucru cu partenerii locali și
- capacitate demonstrată de a furniza servicii.

### 3.2.3 Trecerea de la modul de gestiune indirectă la cel de gestiune directă (și viceversa) ca urmare a unor circumstanțe excepționale

În cazul în care modalitatea de punere în aplicare în cadrul gestiunii indirecte, astfel cum este definită în secțiunea 3.2.2., nu poate fi pusă în aplicare din cauza unor circumstanțe independente de voința Comisiei, modalitatea de punere în aplicare prin granturi în cadrul gestiunii directe ar fi utilizată în conformitate cu următoarele criterii:

(a) Scopul grantului (granturilor)
Granturile vor contribui la sprijinirea punerii în aplicare a reformelor în următoarele domenii: sectorul privat și competitivitatea; reziliența economică și infrastructura; guvernanța economică; capitalul social; tranziția verde și capitalul natural; energie; valorile fundamentale.

(b) Tipul de solicitanți vizați
Solicitanții de granturi pot fi entități cu experiență și active în următoarele domenii: sectorul privat și competitivitatea; reziliența economică și infrastructura; guvernanța economică; capitalul social; tranziția verde și capitalul natural; energie; valorile fundamentale.

### 3.3 Domeniul de aplicare al eligibilității geografice pentru achiziții publice și granturi

Se aplică eligibilitatea geografică în ceea ce privește locul de stabilire pentru participarea la procedurile de achiziții publice și de atribuire a granturilor și în ceea ce privește originea bunurilor achiziționate, astfel cum se prevede în actul de bază și în documentele contractuale relevante, sub rezerva următoarelor dispoziții.

Ordonatorul de credite competent al Comisiei poate extinde eligibilitatea geografică în caz de urgență sau de indisponibilitate a serviciilor pe piețele țărilor sau teritoriilor în cauză sau în alte cazuri justificate în mod corespunzător în care aplicarea normelor de eligibilitate ar face imposibilă sau extrem de dificilă realizarea acestei acțiuni [articolul 28 alineatul (10) din Regulamentul NDIDCI – Europa globală].

### 3.4 Buget orientativ

| **Componente bugetare orientative** | **Contribuția UE (suma în EUR)** |
|---|---|
| **Sprijin bugetar** – a se vedea secțiunea 3.1 | 167 000 000.00 |
| **Măsuri complementare** – compuse din | 7 000 000.00 |
| Granturi (gestiune directă) – a se vedea secțiunea 3.2.1 | 3 000 000.00 |
| Gestiune indirectă cu entitate (entități) evaluată (evaluate) pe piloni – a se vedea secțiunea 3.2.2.1 | 3 000 000.00 |
| Gestiune indirectă cu Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) – a se vedea secțiunea 3.2.2.2 | 1 000 000.00 |
| **Granturi** – pachetul financiar total în cadrul secțiunii 3.2.1 | 3 000 000.00 |
| **Evaluare** – a se vedea secțiunea 4.2<br>**Audit** – a se vedea secțiunea 4.3 | Va face obiectul unei alte decizii |
| **Comunicare strategică și diplomație publică** – a se vedea secțiunea 5 | vor face obiectul unei alte decizii |
| **Totaluri** | 174 000 000.00 |

### 3.5 Structura organizatorică și responsabilitățile

În octombrie 2021, ca răspuns iminent la criza energetică, creșterea securității energetice și o mai bună funcționare a pieței energiei au fost identificate ca priorități-cheie de cooperare în cadrul primei reuniuni a dialogului la nivel înalt UE-Moldova privind energia. De atunci, dialogurile la nivel înalt au oferit o platformă eficientă pentru continuarea cooperării dintre UE și Republica Moldova pe teme energetice prioritare. Cel de-al[5-lea] dialog a avut loc în perioada 1-2 februarie 2024 la Chișinău. Ca bază pentru continuarea cooperării, a fost aprobată o foaie de parcurs comună Moldova-Comunitatea Energetică și Comisia, care prezintă etapele următoare și un calendar al reformelor viitoare care vizează piața gazelor naturale și a energiei electrice și care vizează stimularea eficienței energetice și a capacității de energie din surse regenerabile. La un alt nivel, Moldova a fost prima țară estică care a aderat la Comunitatea Energetică în mai 2010. Apartenența oferă un cadru continuu pentru dialogul la nivel înalt privind energia, cu posibilitatea de a implica diverse părți interesate din partea Moldovei. Lucrând împreună, Secretariatul Comunității Energiei sprijină ferm aspirațiile țării pentru o integrare mai strânsă cu piața europeană a energiei. În context național, Ministerul Energiei organizează o reuniune a donatorilor de coordonare de patru ori pe an, pentru a asigura complementaritatea,

coerența și alinierea între sprijinul acordat și prioritățile de politică. Aceste eforturi sunt completate de schimburi informale periodice între delegația UE și autoritățile relevante.

Ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, Comisia poate participa la structurile de guvernanță menționate anterior, instituite pentru a reglementa punerea în aplicare a acțiunii.

# 4 MĂSURAREA PERFORMANȚEI

## 4.1 Monitorizare și raportare

Monitorizarea tehnică și financiară zilnică a punerii în aplicare a acestei acțiuni va fi un proces continuu și va face parte din responsabilitățile partenerului de implementare. În acest scop, partenerul de implementare instituie un sistem permanent de monitorizare internă, tehnică și financiară a acțiunii și elaborează rapoarte periodice privind progresele înregistrate (cel puțin anuale) și rapoarte finale. Fiecare raport oferă o prezentare exactă a punerii în aplicare a acțiunii, inclusiv din perspectiva egalității de gen și a incluziunii persoanelor cu handicap, a dificultăților întâmpinate, a modificărilor introduse, precum și a gradului de realizare a realizărilor sale și a contribuției la realizarea rezultatelor sale și, dacă este posibil, la momentul raportării, a contribuției la realizarea impacturilor sale, astfel cum sunt măsurate prin indicatori corespunzători, utilizând ca referință lista strategiei, a politicii sau a planului de acțiune pentru reformă al partenerului.

Comisia poate efectua vizite suplimentare de monitorizare a proiectelor atât prin intermediul propriului său personal, cât și prin intermediul unor consultanți independenți recrutați direct de Comisie pentru evaluări independente ale monitorizării (sau recrutați de agentul responsabil contractat de Comisie pentru punerea în aplicare a acestor evaluări).

Roluri și responsabilități pentru colectarea, analiza și monitorizarea datelor:

Guvernul va coordona și va monitoriza evoluția acțiunilor și politicilor menționate mai sus, inclusiv eventualele revizuiri necesare. Agenția responsabilă pentru fiecare obiectiv și măsură va fi responsabilă de elaborarea planurilor de acțiune sectoriale bazate pe performanță, cu rezultate, realizări, indicatori-cheie de performanță (ICP) și bugete specificate în continuare, pe baza politicii bazate pe dovezi și a principiilor bugetare ale Guvernului Republicii Moldova. Se va efectua o monitorizare atentă a situației, în coordonare cu FMI și cu alți parteneri, cum ar fi BERD, BEI și Banca Mondială.

Au fost evaluate sistemele statistice și de monitorizare, precum și calitatea datelor oficiale din domeniul de politică vizat. Această evaluare a contribuit la conceperea acțiunii după cum urmează: Verificarea suplimentară a datelor, misiunile de evaluare externă, vizitele pe teren și implicarea organizațiilor societății civile sunt considerate măsuri complementare pentru a asigura acuratețea datelor, pentru a fundamenta deciziile privind condițiile generale și indicatorii tranșei variabile. Acestea vor fi acoperite de alte decizii, în special de alocarea globală.

## 4.2 Evaluare

Evaluarea acestei acțiuni poate fi efectuată individual sau printr-o evaluare strategică comună a operațiunilor de sprijin bugetar desfășurate împreună cu țara parteneră, cu alți furnizori de sprijin bugetar și cu părțile interesate relevante.

În cazul în care nu este planificată o evaluare, Comisia poate decide, în timpul punerii în aplicare, să efectueze o astfel de evaluare din motive justificate în mod corespunzător, fie din proprie decizie, fie la inițiativa partenerului.

Rapoartele de evaluare sunt comunicate țării partenere și altor părți interesate principale, în conformitate cu cele mai bune practici de diseminare a evaluării. Partenerul de implementare și Comisia analizează concluziile și recomandările evaluărilor și, după caz, în acord cu țara parteneră, decid de comun acord cu privire la

acțiunile subsecvente care trebuie întreprinse și la orice ajustări necesare, inclusiv, dacă se indică acest lucru, cu privire la reorientarea proiectului.

Serviciile de evaluare pot fi contractate în temeiul unui contract-cadru.

### 4.3 Audit și verificări

Fără a aduce atingere obligațiilor aplicabile contractelor încheiate pentru punerea în aplicare a prezentei acțiuni, Comisia poate, pe baza unei evaluări a riscurilor, să efectueze audituri independente sau misiuni de verificare pentru unul sau mai multe contracte sau acorduri.

## 5. COMUNICARE STRATEGICĂ ȘI DIPLOMATIE PUBLICĂ

Toate entitățile care pun în aplicare acțiuni externe finanțate de UE au obligația contractuală de a informa publicul relevant cu privire la sprijinul acordat de Uniune pentru activitatea lor prin afișarea emblemei UE și a unei scurte declarații de finanțare, după caz, pe toate materialele de comunicare legate de acțiunile în cauză. În acest scop, ele trebuie să respecte instrucțiunile din documentul de orientare din 2022 *intitulat „Comunicarea și creșterea vizibilității UE: Orientări pentru acțiuni externe* (sau orice document ulterior).

Această obligație se va aplica în mod egal, indiferent dacă acțiunile în cauză sunt puse în aplicare de Comisie, de țara parteneră, de furnizorii de servicii, de beneficiarii granturilor sau de entitățile mandatate sau delegate, cum ar fi agențiile ONU, instituțiile financiare internaționale și agențiile statelor membre ale UE. În fiecare caz, în Acordul de finanțare, în contractele de achiziții publice și de grant și în acordurile de contribuție respective trebuie inclusă o trimitere la obligațiile contractuale relevante.

În scopul creșterii vizibilității UE și a contribuției sale la prezenta acțiune, Comisia poate semna sau încheia declarații sau declarații comune, ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii. Vizibilitatea și măsurile de comunicare ar trebui, de asemenea, să promoveze transparența și responsabilitatea în ceea ce privește utilizarea fondurilor. Ar trebui să se măsoare eficacitatea activităților de comunicare privind sensibilizarea cu privire la acțiune și la obiectivele acesteia, precum și cu privire la finanțarea acțiunii de către UE.

Partenerii de implementare informează pe deplin Comisia și Delegația UE în Moldova cu privire la planificarea și punerea în aplicare a activităților specifice de vizibilitate și comunicare înainte de începerea punerii în aplicare. Partenerii de implementare vor asigura o vizibilitate adecvată a finanțării UE și vor raporta comitetelor de monitorizare relevante cu privire la acțiunile de vizibilitate și comunicare, precum și la rezultatele acțiunii globale.

Se așteaptă ca instituțiile guvernamentale, precum și entitățile din sectorul privat mandatate să execute strategia sectorială[8] să comunice progresele înregistrate și rezultatele obținute în executarea strategiei sectoriale datorită sprijinului bugetar acordat prin această acțiune, indiferent de modul în care Guvernul alocă resursele bugetare plătite prin acțiune.

Eforturile de comunicare ale Guvernului și ale entităților mandatate din sectorul privat, după caz, trebuie coordonate cu delegația UE în contextul prezentei acțiuni, pentru a asigura coerența discursului și a mesajului, precum și vizibilitatea sprijinului UE și a comunicării strategice orizontale. Plata tranșelor fixe și variabile ar fi însoțită de o comunicare și o vizibilitate adecvate.

[8] Moldelectrica, Moldovagaz, Energocom, ANRE

## Anexă: 1 IDENTIFICAREA NIVELULUI PRIMAR DE INTERVENȚIE PENTRU RAPORTAREA ÎN OPSYS

O intervenție primară (proiect/program) este un set coerent de rezultate structurate într-un cadru logic care vizează realizarea de schimbări sau progrese în materie de dezvoltare. Identificarea nivelului intervenției primare va permite:

- ✓ diferențierea acestor acțiuni sau contracte de cele care nu produc rezultate de dezvoltare direct raportabile, definite ca entități de sprijin (și anume audituri, evaluări);
- ✓ Articularea acțiunilor și/sau a contractelor în funcție de un lanț comun preconizat de rezultate și, prin urmare, permițându-le să asigure o monitorizare și o raportare mai eficientă și agregată a performanței;
- ✓ O cartografiere completă și exhaustivă a tuturor acțiunilor și contractelor generatoare de rezultate.

Prezenta acțiune identifică:

| **Nivelul de acțiune** (și anume, sprijin bugetar, finanțare mixtă) | | |
|---|---|---|
| ☒ | Acțiune unică | Prezenta acțiune: toate contractele din prezenta acțiune |

**ANEXA II: ORDINEA DE REFORMĂ – DOMENIUL DE POLITICĂ 6 ENERGIE (PROIECT FINAL, ÎN CADRUL CONSULTĂRII ÎN MATERIE DE INTERSERVICE)**

Prezentul document face obiectul unei proceduri de adoptare separate și va fi actualizat odată ce va fi adoptat atât de Republica Moldova, cât și de Comisia Europeană.

Reformele avute în vedere vor contribui la reziliența energetică și la independența Republicii Moldova, vor facilita dezvoltarea unei piețe competitive a energiei și integrarea în UE.

Reformele sunt clasificate în următoarele teme:

1. **Piața deschisă și competitivă a energiei electrice:** stimularea dezvoltării pieței în beneficiul consumatorilor și al întreprinderilor.
2. **O piață a gazelor deschisă și competitivă:** creșterea transparenței și a concurenței în sectorul gazelor naturale.
3. **Garantarea securității energetice:** să introducă măsuri de consolidare a securității energetice a Republicii Moldova.
4. **Promovarea eficienței energetice:** promovarea unei utilizări mai inteligente a energiei pentru a reduce costurile și impactul asupra mediului.
5. **O piață prosperă pentru energia din surse regenerabile:** crearea condițiilor pentru o creștere durabilă și mai multe investiții în sursele regenerabile de energie.

Termenele de punere în aplicare se referă la sfârșitul lunilor iunie și decembrie.

# Domeniul de politică 6: Energie

| Subzonă | Reform | Titlul reformei | Treaptă | Termenul de punere în aplicare | Instituții | Condiția de plată și termenul de punere în aplicare<br><br>Scenariul de referință | Descrierea și definirea clară a ceea ce implică fiecare etapă<br><br>Sursa verificării |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Energie | 1 | **Piața deschisă și competitivă a energiei electrice** | 1 | decembrie 2025 | ANRE<br><br>Moldelectrica | Clauzele și condițiile naționale pentru echilibrare sunt stabilite în conformitate cu dispozițiile EBGL și ale altor acquis-uri ale Comunității Energiei.<br><br>Scenariul de referință: nu există termeni și condiții pentru piața de echilibrare. | Stabilirea termenilor și condițiilor naționale pentru echilibrare în conformitate cu acquis-ul EnC, în special pachetul privind integrarea energiei electrice, care include Regulamentul (UE) 2019/943 privind piața internă a energiei electrice și Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei de stabilire a unei orientări privind echilibrarea sistemului de energie electrică (EBLG).<br><br>Legea ar trebui să fie adoptată de Parlament, apoi în baza legii, EBGL ar trebui să fie adoptată de ANRE și pe acest temei juridic Moldelectrica ar trebui să adopte termeni și condiții de echilibrare, deoarece acestea sunt o cerință în temeiul articolului 18 din EBGL.<br><br>Acest lucru va asigura condiții echitabile, nediscriminatorii și transparente pentru furnizorii de servicii de echilibrare și părțile responsabile cu echilibrarea, asigurând astfel condiții de concurență echitabile pentru toți participanții la echilibrare.<br><br>Aceasta va contribui la dezvoltarea de noi investiții în serviciile de echilibrare și la dezvoltarea concurenței pe piața de echilibrare, care lipsește în prezent.<br><br>Aceasta va permite, de asemenea, armonizarea cu normele UE ca una dintre condițiile prealabile pentru aderarea la platformele de echilibrare ale UE. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | Sursa verificării: EBGL aprobată de ANRE; Termeni și condiții de echilibrare aprobate de ANRE |
| Energie | 1 | **Piața deschisă și competitivă a energiei electrice** | 2 | decembrie 2025 | Moldelectrica<br><br>ANRE | Licitațiile de achiziții publice sunt lansate de Moldelectrica pentru servicii de echilibrare a noilor capacități.<br><br>Scenariul de referință: nu s-a lansat nicio licitație. | Dosarul de licitație include proceduri de licitație și instrucțiuni, cerințe tehnice și acordul de contract.<br><br>Licitațiile pentru achiziții publice sunt necesare pentru deblocarea investițiilor în capacitățile de echilibrare.<br><br>Ofertele ar trebui lansate până în septembrie 2025, ceea ce va fi verificat în decembrie 2025.<br><br>Sursa verificării: Cadrul de licitație publicat pe site-ul Moldelectrica. |
| Energie | 1 | **Piața deschisă și competitivă a energiei electrice** | 3 | decembrie 2025 | MEn<br><br>ANRE<br><br>Moldelectrica | Există o piață de echilibrare.<br><br>Scenariul de referință: nu există o piață a serviciilor de echilibrare. | Existența unei piețe de echilibrare necesită:<br><br>• Instituirea unui cadru de reglementare și contractual pentru achizițiile bazate pe piață de servicii de echilibrare, care să includă atât capacitatea, cât și energia.<br>• ANRE aprobă lansarea pieței de echilibrare prin decizie în conformitate cu legislația în vigoare. În caz contrar, ANRE ar trebui să aprobe regulile prezentate de Moldelectrica.<br>• Moldelectrica este responsabilă de crearea și funcționarea pieței de echilibrare, inclusiv de achiziția și operaționalizarea platformei IT (legată de Planul de investiții: achiziționarea sistemului MMS).<br><br>Piața de echilibrare este operațională atunci când cadrul de reglementare și contractual adoptat și publicat și platforma de sprijinire a pieței de echilibrare este în vigoare, astfel încât participanții la piață interesați să poată încheia un contract cu furnizorul de servicii de echilibrare și să își prezinte ofertele către Moldelectrica |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | pentru echilibrarea capacității/energiei.<br><br>Deschiderea pieței de echilibrare (capacitate și energie de echilibrare) va permite Moldelectrica să îmbunătățească echilibrarea sistemului prin achiziționarea și utilizarea serviciilor de echilibrare de la instalațiile existente care au trecut procedura de precalificare (inclusiv furnizorii transfrontalieri (de exemplu RO, UA).<br><br>Sursa verificării:<br><br>Decizia ANRE se publică în Registrul Deciziilor Consiliului de Administrație al ANRE.<br><br>Piața de echilibrare este operațională prin procedura de precalificare, regulile pieței de echilibrare și contractul BSP aprobat de ANRE și publicat pe site-ul Moldelectrica.<br><br>Tariful de rețea de transport, inclusiv costurile de achiziție a serviciilor de echilibrare ex ante aprobate de ANRE. |
| Energie | 1 | **Piața deschisă și competitivă a energiei electrice** | 4 | iunie 2025 | ANRE<br><br>OPEM | Desemnarea operatorului pieței de energie electrică desemnat.<br><br>Scenariul de referință: în prezent, nu este desemnat niciun OPEED. | OPEED este desemnat să îndeplinească sarcini legate de cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intra zilnice în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei de stabilire a unei linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (CACM).<br><br>Sursa verificării: Decizia privind desemnarea OPEED adoptată de consiliul de administrație al ANRE se publică în Registrul deciziilor consiliului de administrație al ANRE. |
| | 1 | **Piața deschisă și competitivă a energiei electrice** | 5 | decembrie 2025 | MEn,<br><br>MF,<br><br>ANRE, | Sunt introduse pieţele pentru ziua următoare și pieţele intra zilnice. | Pentru a finaliza introducerea pieței pentru ziua următoare și a pieței intra zilnice, este necesar să se stabilească:<br>- normele privind decontarea;<br>- garanții financiare<br>- contractul-cadru. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | OPEM<br><br>Moldelectrica | Scenariul de referință: nu există o piață funcțională pentru ziua următoare și intra zilnică. | Lansarea pieței în termeni practici presupune că bursa de energie va anunța în prealabil prima dată de lansare și va începe înregistrarea participanților la piață. Începând cu ziua pentru care au anunțat primele licitații, vor iniția platforma și toți participanții la piață înregistrați vor avea posibilitatea de a-și plasa ofertele pentru a doua zi. După închiderea licitațiilor, bursa de energie va publica rezultatele tranzacționării.<br><br>Legea existentă condiționează lansarea pieței pentru ziua următoare și a pieței intra zilnice de decizia ANRE.<br><br>DAM și IDM vor furniza un semnal de preț transparent, vor permite participanților la piață să tranzacționeze și să își echilibreze pozițiile aproape în timp real și vor reduce riscul de tranzacționare, ceea ce ar trebui să conducă la prețuri mai mici la energia electrică. DAM operațional și IDM sunt, de asemenea, condiții prealabile pentru cuplarea piețelor.<br><br>Sursa verificării: Decizia ANRE / DAM și datele operaționale și de piață IDM publicate pe site-ul OPEM. |
| | 1 | **Piața deschisă și competitivă a energiei electrice** | 6 | iunie 2027 | ANRE,<br><br>OPEM,<br><br>Moldelectrica<br><br>ACER | Îndeplinirea cerințelor privind cuplarea piețelor și depunerea cererii de acceptare la Comitetul director pentru cuplarea piețelor (MCSC).<br><br>Scenariul de referință: lipsa cuplării piețelor. | Pentru a depune cererea, trebuie îndeplinite următoarele cerințe:<br><br>1.Transpunerea și punerea în aplicare integrală a cerințelor de cuplare incluse în Directiva (UE) 2019/944 și în Regulamentul (UE) 2019/943, Regulamentul (UE) 2019/941, Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei și Regulamentul (UE) nr. 1227/2011, astfel cum au fost adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energiei.<br><br>Respectarea regulamentului de mai sus este verificată de Secretariatul Comunității Energiei.<br><br>2. Aderarea contractuală deplină la cuplarea unică pentru ziua următoare (SDAC) și la regiunea Europei de Est de |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | calcul al capacităților operaționale, cu aprobarea metodologiei de calcul al capacităților.<br><br>Cererea la MCSC este depusă de operatorul de sistem de transport și de operatorul pieței de energie electrică desemnat.<br><br>Cuplarea piețelor va contribui la dezvoltarea concurenței și a lichidității și va asigura semnale de preț stabile și fiabile necesare pentru noi investiții în Moldova, atât în ceea ce privește sarcina de bază, cât și resursele de flexibilitate. Integrarea pieței va permite Republicii Moldova să acceseze serviciile de echilibrare disponibile pe piața UE, ceea ce este foarte important având în vedere deficitul acestor servicii pe piața moldovenească și, eventual, va reduce, de asemenea, nevoia de servicii de echilibrare în Moldova. O piață competitivă și integrată ar trebui să aducă prețuri mai mici pentru consumatorii finali.<br><br>Sursa verificării: Decizia MCSC privind îndeplinirea tuturor condițiilor pentru punerea în funcțiune.<br><br>Punerea în funcțiune face obiectul unei decizii comune a OPEED și OTS în cadrul organismului decizional instituit prin acordul operațional pentru ziua următoare (MCSC), cu condiția îndeplinirii tuturor condițiilor definite de MCO IP. |
| | 1 | **Piața deschisă și competitivă a energiei electrice**<br><br>**O piață a gazelor deschisă și competitivă** | 7 | decembrie 2025 | Ministerul Finanțelor | Legea privind TVA-ul din Moldova, apropiată de legislația UE, pentru integrarea pieței angro, este adoptată de Parlament.<br><br>Scenariul de referință: Proiect de lege existent nearmonizat cu legislația UE în materie de TVA. | Apropierea legislațiilor Republicii Moldova în materie de TVA de cele ale UE este necesară pentru a elimina, în cea mai mare măsură posibilă, factorii care pot denatura condițiile de concurență de pe piață și care pot duce la insecuritate juridică. În special, integrarea în platformele SDAC, SIDC și UE de echilibrare necesită un nivel ridicat de armonizare a regimurilor aplicabile în materie de TVA pentru a preveni neimpozitarea, dubla impunere, evaziunea fiscală și frauda fiscală. Acest regim armonizat de taxare inversă a TVA este, de asemenea, prevăzut de |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | Acordul de asociere UE-Moldova ca fiind una dintre condițiile prealabile pentru crearea unor condiții de concurență echitabile între toți participanții la piața de energie electrică și gaze din Republica Moldova.<br><br>Sursa verificării: proiect de lege aprobat de Parlament. |
| | 2 | **O piață a gazelor deschisă și competitivă** | 8 | decembrie 2025 | MEn<br><br>ANRE | Marii consumatori industriali de gaze achiziționează gaze de pe piața deschisă a gazelor.<br><br>Scenariul de referință: cadrul juridic existent: Legea gazelor naturale 2016/108. | Guvernul Republicii Moldova elimină treptat obligațiile de serviciu public existente pentru marii consumatori industriali.<br><br>Piața gazelor naturale din Moldova s-a deschis începând cu 1 octombrie 2025 pentru toți marii consumatori industriali de gaze naturale.<br><br>Sursa verificării: Modificarea legii este adoptată de Parlament. |
| | 2 | **O piață a gazelor deschisă și competitivă** | 9 | decembrie 2025 | MEn<br><br>ANRE | Furnizorul de ultimă instanță/furnizorul universal de gaze naturale este desemnat de ANRE, pe baza procedurii transparente și nediscriminatorii.<br><br>Scenariul de referință: cadrul juridic existent. | ANRE organizează o licitație, în mod transparent și nediscriminatoriu, cu prețul activității ca principal factor de producție pentru un furnizor de ultimă instanță/furnizor universal de gaze naturale și selectează câștigătorul.<br><br>Sursa verificării: Se publică decizia ANRE. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Energie | 3 | **Garantarea securității energetice** | 10 | decembrie 2027 | MEn<br><br>ANRE | Obligația de stocare a gazelor de 15% din consumul total al Republicii Moldova este asigurată anual.<br><br>Scenariul de referință: Legislația existentă. | Guvernul Republicii Moldova:<br>să modifice legea pentru a include dispoziții care să asigure menținerea stocării gazelor, prin utilizarea instrumentelor de piață definite de Guvernul Republicii Moldova în consultare cu UE și cu Secretariatul Comunității Energiei.<br><br>Aceasta va asigura stocarea gazelor pentru 15 % din consumul total la începutul sezonului de încălzire timp de mai mulți ani: 2025, 2026 și 2027<br><br>Sursa verificării: Datele de monitorizare ale ANRE. |
| | 3 | **Garantarea securității aprovizionării** | 11 | decembrie 2025 | MEn<br><br>ANRE | ANRE ia o decizie privind avizul retransmis al ministerului și are în vedere redeschiderea certificării privind Vestmoldtransgaz în ceea ce privește proprietatea asupra sistemului de transport.<br><br>Scenariul de referință: avizul existent. | ANRE ia o decizie până în trimestrul 3 2025 privind transferul dreptului de proprietate asupra rețelei de la Moldovagaz către o entitate care nu are legătură cu furnizarea, furnizarea sau distribuția gazelor.<br><br>Sursa verificării:<br>Avizul Ministerului Energiei privind situația securității aprovizionării;<br>Decizia de certificare a ANRE a fost publicată pe site. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 3 | **Garantarea securității aprovizionării** | 12 | decembrie 2025 | GoM<br><br>Moldelectrica | Moldova finalizează construcția liniei electrice de 400 kV Vulcănești-Chișinău pentru a-și securiza sistemul energetic.<br><br>Scenariul de referință: nici o linie de alimentare. | Noua linie internă de 400 kV de la Vulcănești la Chișinău permite transportul direct al energiei electrice importate din România către capitala Republicii Moldova și securizarea sistemului în cazul unor posibile întreruperi ale liniei de 400 kV Vulcănești – MGRES (care traversează parțial frontiera cu Ucraina) sau ale liniei de 330 kV MGRES – Chișinău.<br><br>Sursa verificării: Linia electrică este funcțională și respectă toate reglementările necesare. |
| | 3 | **Garantarea securității aprovizionării** | 13 | iunie 2026 | Termoelectrica<br>MEn | Moldova va asigura punerea în funcțiune a unei capacități dispecerizabile suplimentare.<br><br>Scenariul de referință: nu s-a construit nicio capacitate de producție. | Moldova va avansa spre operaționalizarea capacității de producție de 125 MW, prin intermediul Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene, care va contribui la creșterea capacității de producție a energiei electrice interne.<br><br>Aceasta necesită:<br><br>- Proiect de lege privind declararea utilității publice aprobat de Guvern;<br>- Instituirea grupului de lucru și aprobarea planului de acțiune pentru operaționalizarea turbinei cu gaz;<br>- Studiul de Fezabilitate și Proiectul au fost aprobate.<br><br>Având în vedere importanța proiectului, acesta va fi declarat utilitate publică de interes național.<br><br>Sursa verificării:<br><br>Proiectul de lege privind declararea utilității publice aprobat de Guvern, grupul de lucru constituit și planul de acțiuni elaborat.<br><br>Studii de fezabilitate și proiecte aprobate. |
| | 3 | | 14 | | MEn | | |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | **Garantarea securității aprovizionării** | | decembrie 2027<br><br>+ 1 an? | Moldelectrica | Moldova începe construcția liniei de 400 kV Bălți – Suceava pentru a spori capacitățile transfrontaliere către România.<br><br>Scenariul de referință: fără linie de interconexiune directă. | Cel puțin 50 % din lucrările de construcție pentru interconectarea liniei de 400 kV Bălți – Suceava pe partea moldovenească au fost finalizate.<br><br>Noua interconectare cu piața UE (România) va spori posibilele schimburi dintre România și Moldova și va contribui la securitatea aprovizionării cu energie electrică prin scăderea dependenței de centrala electrică din regiunea transnistreană.<br><br>Sursa verificării: Rapoarte ale Ministerului Energiei sau Unității de Implementare a Proiectelor Energetice din Moldova /MEPIU/. |
| ENER | 4 | **Promovarea eficienței energetice** | 15 | decembrie 2025 | MEn<br><br>Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) | Extinderea Fondului pentru eficiență energetică a locuințelor pentru a oferi stimulente pentru renovarea clădirilor rezidențiale cu mai multe apartamente și a locuințelor individuale, inclusiv a gospodăriilor vulnerabile.<br><br>Scenariul de referință: astfel de instrumente nu sunt operaționale. | Fondul:<br><br>- să efectueze evaluarea obligatorie, pentru subvențiile suplimentare;<br>- stimularea renovării eficiente din punct de vedere energetic;<br>- să contribuie la trecerea de la sistemele de încălzire cu gaz la sistemele de energie din surse regenerabile;<br>- sprijinirea introducerii de sobe eficiente din punct de vedere energetic;<br>- contribuie la renovarea și transformarea eficientă din punctul de vedere al costurilor pentru un anumit număr de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero.<br><br>Sursa verificării: Rapoarte publice anuale ale CNED. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 4 | **Promovarea eficienței energetice** | 16 | decembrie 2026 | MEn<br><br>Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED)<br><br>MEPIU | Punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică.<br><br>Scenariul de referință: până în prezent nu s-au efectuat renovări în cadrul REEF și al MEPIU. | Punerea în aplicare a eficienței energetice necesită:<br><br>- Efectuați cel puțin 200 de audituri energetice în diferite tipuri de clădiri rezidențiale, inclusiv clădiri de apartamente, case individuale și gospodării rurale.<br>- Elaborarea a cel puțin 20 de proiecte tehnice pentru intervenții în materie de eficiență energetică pentru clădirile rezidențiale cu mai multe etaje.<br>- Semnarea de contracte de finanțare cu cel puțin 20 de asociații de proprietari pentru renovarea clădirilor cu mai multe etaje.<br>- Semnarea de contracte de finanțare pentru cel puțin 300 de locuințe individuale, inclusiv pentru cele care aparțin gospodăriilor vulnerabile, în vederea punerii în aplicare a măsurilor de eficiență energetică.<br>- REEF va sprijini renovarea a cel puțin 20 de clădiri rezidențiale cu mai multe apartamente.<br>- REEF va sprijini renovarea a cel puțin 200 de case individuale, fie în curs, fie finalizate, cu un sprijin financiar de cel puțin 50 % din partea UE.<br>- Lucrări de renovare a 3 clădiri publice, fie în curs, fie finalizate, cu un sprijin financiar de cel puțin 50 % din partea UE.<br><br>Sursa verificării: Rapoarte publice anuale ale CNED și MEPIU. |
| | 4 | **Promovarea eficienței energetice** | 17 | decembrie 2027 | MEn<br><br>Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) | Punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică.<br><br>Scenariul de referință: până în prezent nu s-au efectuat renovări în cadrul REEF și al MEPIU. | Punerea în aplicare a măsurii privind eficiența energetică necesită:<br><br>- Elaborarea a cel puțin 30 de proiecte tehnice suplimentare pentru intervențiile în materie de eficiență energetică în clădirile rezidențiale cu mai multe etaje.<br>- Semnarea de contracte de finanțare cu cel puțin 30 de asociații de proprietari suplimentare pentru renovarea |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | MEPIU | | clădirilor cu mai multe etaje, comparativ cu scenariul de referință din 2026.<br>- REEF va sprijini renovarea a cel puțin 30 de clădiri rezidențiale cu mai multe apartamente suplimentare.<br>- Lucrări de renovare a 10 clădiri publice, fie în curs, fie finalizate, cu un sprijin financiar de 50 % din partea UE.<br>- REEF va sprijini renovarea a cel puțin 250 de case individuale suplimentare, fie în curs, fie finalizate, cu un sprijin financiar de 50 % din partea UE.<br><br>Sursa verificării: Rapoarte publice anuale ale CNED și MEPIU. |
| | 4 | **Promovarea eficienței energetice** | 18 | decembrie 2027 | MEn<br><br>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR)<br><br>Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) | Cadrul juridic privind performanța energetică a clădirilor (legat de eliberarea certificatelor de performanță energetică) este în vigoare.<br><br>Instrumentul pentru certificatele de performanță energetică a clădirilor este dezvoltat și pe deplin funcțional.<br><br>Scenariul de referință: nu există un astfel de sistem și nu se eliberează niciun certificat începând din 2024. | Dezvoltarea unui cadru juridic necesită:<br><br>- Guvernul elaborează și adoptă cadrul juridic secundar pentru certificatele de performanță energetică.<br><br>- Sistemul de eliberare a certificatelor de performanță energetică pentru clădiri este dezvoltat de CNED.<br><br>Sursa verificării: Există instrumentul/sistemul de emitere a certificatelor de performanță energetică a clădirilor.<br><br>Raport public al CNED privind certificatele de performanță energetică eliberate. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| ENER | 4 | **Promovarea eficienței energetice** | 19 | decembrie 2025 | MEn<br><br>Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) | Programul eco-voucher s-a extins.<br><br>Scenariul de referință: economii realizate de 0.9 GWh cu distribuția de eco-vouchere la 31.12.2024. | Economii realizate cu distribuția de EcoVouchers la 31/12/2024 în comparație cu economiile realizate cu distribuția de ecoVouchers între 1/01/2025 și 31/12/2025.<br><br>Obiectivul de economisire în 2025 este de 6 GWh<br><br>Sursa verificării: Rapoarte CNED privind cupoanele ecologice furnizate |
| | 5 | **O piață prosperă pentru energia din surse regenerabile** | 20 | decembrie 2025 | MEn<br><br>ANRE<br><br>Centrul Național pentru Energie Durabilă | Planul de acțiune pentru utilizarea energiei din surse regenerabile și stocarea energiei continuă să fie pus în aplicare.<br><br>Scenariul de referință: 580 MW de capacități de energie din surse regenerabile la sfârșitul anului 2024 | Planul de acțiune este pus în aplicare de Guvern și va fi monitorizat pentru a se asigura că include:<br><br>- revizuirea modelului de licitație pentru a include depozitarea;<br>- reflectarea asupra rezultatelor primei licitații;<br>- pregătirea unui cadru care să includă documentația de licitație;<br>- lansarea de licitații pentru noi surse regenerabile de energie și pentru stocarea energiei în 2025, specificând capacitățile alocate pentru fiecare tehnologie, în vederea implementării rapide a energiei din surse regenerabile;<br><br>Sursa verificării: Publicarea anunțului privind licitația, inclusiv a documentației de licitație, pe site-ul oficial al Ministerului Energiei. |
| | 5 | **O piață prosperă pentru energia din surse regenerabile** | 21 | decembrie 2026 | Ministerul Energiei<br><br>Ministerul Dezvoltării | Dezvoltarea mecanismului de sprijin pentru stocarea energiei pentru sectorul rezidențial și pentru întreprinderi. | Se lansează mecanismul care vizează finanțarea sistemelor de stocare în baterii pentru sectorul rezidențial și pentru întreprinderi. Acest lucru ar putea fi realizat prin extinderea domeniului de aplicare al programelor de |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | Economice și Digitalizării<br><br>Ministerul Finanțelor | Scenariul de referință: lipsa sprijinului pentru consumatorii care achiziționează sisteme de stocare în baterii | finanțare existente pentru energia din surse regenerabile și eficiența energetică.<br><br>Sprijinirea schemelor de autoconsum va stimula independența și reziliența energetică a Republicii Moldova. Prin sprijinirea persoanelor fizice și a întreprinderilor să își genereze și să își consume propria energie din surse regenerabile sau să o stocheze, se va reduce dependența de sursele centralizate de energie și de importuri, precum și presiunea asupra rețelei prin uniformizarea curbelor de consum și prin creșterea disponibilității energiei în perioadele de vârf ale cererii.<br><br>Pentru a stimula introducerea energiei din surse regenerabile la nivelul consumatorilor, este necesar un sprijin financiar pentru achiziționarea de sisteme de stocare în baterii.<br><br>Sursa verificării: Adoptarea produsului financiar |
| | 5 | **O piață prosperă pentru energia din surse regenerabile** | 22 | decembrie 2027 | MEn | Legislația secundară privind criteriile de durabilitate pentru biomasă, biocombustibili și criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră este transpusă integral, asigurându-se că combustibilii consumați la nivel național sunt amestecați cu biocombustibili certificați, fie produși la nivel local, fie importați.<br><br>Scenariul de referință: Nicio legislație conexă în vigoare. Guvernul nu raportează nicio utilizare a biocombustibililor | Republica Moldova trebuie să accelereze implementarea politicilor de promovare a consumului de energie regenerabilă în sectorul transporturilor, cu accent, în măsura posibilului, pe industria locală de producere a biocombustibililor. Deși importurile de combustibili, în special din UE, conțin deja biocombustibili în amestecul lor, aceștia nu pot fi încă luați în considerare pentru obiectivul sectorial sau raportați din cauza faptului că regulamentele relevante nu au intrat în vigoare.<br><br>Sursa verificării: A intrat în vigoare legislația secundară privind criteriile durabile pentru biocombustibili și criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Până în decembrie 2027, ANRE și CNED vor furniza rapoartele privind utilizarea biocombustibililor, astfel cum au fost amestecați cu combustibili fosili în 2026. |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | de către sectorul transporturilor din țară. | |
| | 5 | **O piață prosperă pentru energia din surse regenerabile** | 23 | decembrie 2025 | ANRE<br>MEn | Se înființează registrul electronic pentru emiterea, transferul și anularea garanțiilor de origine pentru energia electrică<br><br>Scenariul de referință: nici un registru în loc. | Moldova s-a alăturat inițiativei Comunității Energetice de instituire a unui sistem regional de garanții de origine (GO). Registrul electronic național pentru OG în Moldova a fost creat și poate fi utilizat de îndată ce autoritatea de reglementare în domeniul energiei, organismul emitent desemnat, semnează un acord cu furnizorul de servicii.<br><br>Sursa verificării: acordul cu furnizorul de servicii este semnat, iar registrul electronic este operațional. |
| | 5 | **O piață prosperă pentru energia din surse regenerabile** | 24 | decembrie 2027 | Ministerul Energiei<br><br>Ministerul Mediului<br><br>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR)<br><br>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării<br><br>ANRE<br><br>Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) | Procedurile simplificate de acordare a autorizațiilor pentru energia din surse regenerabile sunt stabilite în cadrul platformei unui punct unic de informare.<br><br>Scenariul de referință: Nu există un punct unic de informare și orientare pentru investitorii în energia din surse regenerabile. | Implementarea de către Moldova a procedurilor simplificate de acordare a autorizațiilor va accelera implementarea proiectelor privind energia din surse regenerabile, abordând întârzierile birocratice și oferind claritate juridică investitorilor.<br><br>Obiectivul este de a simplifica procedurile și de a oferi claritate cu privire la termenele de eliberare a autorizațiilor. Înființarea unei platforme de tip ghișeu unic facilitează și mai mult procesul de informare și ajută investitorii să obțină autorizații.<br><br>Sursa verificării:<br>Punctul unic de informare și orientare pentru investitori este operațional.<br><br>Se înființează o platformă online accesibilă investitorilor, care oferă orientări.<br><br>Notă:<br>Pentru a facilita dezvoltarea domeniului energiei regenerabile, articolul 150 din Codul urbanismului și al construcțiilor prevede că instalarea centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie - în cazul caselor individuale, în limitele terenului privat pe care |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | este instalată centrala electrică - și instalarea panourilor fotovoltaice pe acoperișul blocurilor rezidențiale, destinate alimentării cu energie electrică a zonelor comune, instalate conform documentației de proiect pregătite numai pentru compartimentele electrice și de rezistență, se pot realiza fără certificat de urbanism și autorizație de construcție;<br><br>De asemenea, la articolul 74 din Legea nr. 187/2022 privind condominiul se prevede că proprietarul are dreptul de a instala pe acoperișul clădirii, pe orice altă zonă comună adecvată și în unitatea sa, cu acordul adunării generale, sisteme de producere a energiei din surse regenerabile pentru consumul propriu. |

## ANEXĂ PENTRU SPRIJIN BUGETAR: DISPOZIȚII, CONDIȚII ȘI INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

### 1. Responsabilități

În conformitate cu dispozițiile Acordului de finanțare, autoritățile din țara parteneră trimit Comisiei o cerere oficială de plată a fiecărei tranșe, în conformitate cu calendarul de mai jos. Cererea trebuie să includă: (i) o analiză completă și justificarea plății fondurilor, împreună cu documentele justificative necesare; (ii) un formular de informații financiare, semnat în mod corespunzător, pentru a facilita plata.

### 2. Calendarul orientativ al plăților

**Calendarul orientativ al plăților**

| **Exercițiul financiar pe țări și defalcarea trimestrială** | **Anul 1 (2025)** | | | | **Anul 2 (2026)** | | | | **Anul 3 (2027)** | | | | **Total în milioane EUR** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | **T1** | **T2** | **T3** | **T4** | **T1** | **T2** | **T3** | **T4** | **T1** | **T2** | **T3** | **T4** | |
| Tranșă fixă în milioane EUR | | | | | | | | | | | | | |
| Tranșă variabilă în milioane EUR | 30+50 | 50 (+37) | | | | | | | | | | | 167 |
| Total în milioane EUR | 80 | 87 | | | | | | | | | | | 167 |

### 3. Condiții generale pentru plata tuturor tranșelor

Condițiile generale stabilite în tabelul de mai jos se aplică plății tuturor tranșelor și toate cererile de eliberare a tranșelor trebuie să fie susținute de toate informațiile și documentele adecvate și actualizate privind condițiile generale.

**Condiții generale pentru eliberarea tuturor tranșelor**

| **Suprafața** | **Condiții generale** | **Sursă de verificare** |
|---|---|---|
| Politica publică | Progrese satisfăcătoare în punerea în aplicare a „Strategiei naționale privind energia (NES 2030)" și continuarea credibilității și relevanței acestei strategii sau a oricărei strategii ulterioare. | Raportarea bianuală a politicilor de către Ministerul Energiei. |

| | | |
|---|---|---|
| Stabilitatea macroeconomică | Menținerea unei politici macroeconomice credibile și relevante, orientate spre stabilitate, sau progresele înregistrate în direcția restabilirii echilibrelor-cheie. | Rapoarte FMI, BM, UE |
| Gestiunea finanțelor publice | Progrese satisfăcătoare în punerea în aplicare a reformelor de îmbunătățire a gestionării finanțelor publice, inclusiv mobilizarea veniturilor interne, precum și menținerea relevanței și credibilității programului de reformă. | Delegația UE, Raportul anual privind GFP |
| Transparența și supravegherea bugetului | Progrese satisfăcătoare în ceea ce privește disponibilitatea publică a unor informații bugetare accesibile, prompte, cuprinzătoare și solide | Open Budget Index (indicele bugetului deschis), FMI, BM, rapoartele UE |

## 4. Condiții specifice pentru plata tranșelor individuale

Nu se aplică.

## 5. Modalități de calculare și plată a tranșei variabile

Indicatorii de performanță descriși în continuare se aplică la calcularea cotei tranșelor variabile care urmează să fie plătite. Cererile de eliberare a tranșelor trebuie să fie însoțite de toate informațiile și documentele corespunzătoare privind indicatorii de performanță. Indicatorii sunt descriși în detaliu în secțiunea 6.

Sumele aferente indicatorilor nr. 2-11 vor fi plătite cu titlu de prefinanțare, urmând a fi compensate în raport cu punerea în aplicare a reformelor prioritare care contribuie la reziliența și independența energetică a Moldovei, astfel cum sunt definite în apendicele 2.

Anexa 2, după adoptarea agendei de reformă în cadrul Mecanismului de reformă și creștere pentru Moldova, va fi aliniată la setul de condiții din agenda de reformă, domeniul de politică 6 – Sectorul energetic.

Suma neacoperită de indicatori (37 de milioane EUR) rămâne disponibilă în temeiul prezentului Acord de finanțare.

**Tabel recapitulativ al indicatorilor de performanță ai tranșelor variabile**

| **Indicator** | **februarie 2025 Obiective cu suma lor** | | **martie 2025 Obiective cu suma lor** | | **aprilie 2025 Obiective cu suma lor** | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Nr.1 - Sprijin de urgență în domeniul energiei | Un volum maxim de gaze naturale și energie electrică este achiziționat și transpus pentru 30 de milioane EUR de către Energocom și utilizat într-un volum egal (în ceea ce privește costul asociat de achiziție și transport) cu 10 milioane EUR ca energie electrică de către Malul drept. | 30 000 000,00 EUR | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică |
| Nr. 2 – Acordul privind Planul de acțiune pentru reziliența | Nu se aplică | Nu se aplică | S-a ajuns la un acord | 12 000 000,00 EUR | Nu se aplică | Nu se aplică |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| energetică și independența Republicii Moldova | | | | | | |
| Nr. 3 - Planul național integrat privind energia și clima | Nu se aplică | Nu se aplică | Adoptat de Guvern | 15 000 000,00 EUR | Nu se aplică | Nu se aplică |
| Nr. 4 – Noul instrument BERD | Nu se aplică | Nu se aplică | Cerere depusă | 11 000 000,00 EUR | Nu se aplică | Nu se aplică |
| Nr. 5 – Hotărâre de Guvern privind eliminarea treptată completă a oricărei forme de dependență de aprovizionarea cu resurse energetice din Rusia | Nu se aplică | Nu se aplică | Hotărâre de Guvern adoptată | 12 000 000,00 EUR | Nu se aplică | Nu se aplică |
| Nr. 6 – Obligația de stocare a gazelor de cel puțin 15 % | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Proiect de lege prezentat Parlamentului | 9 000 0000.00 EUR |
| Nr. 7 – Certificarea Vestmoldtransgaz | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Opinie guvernamentală retrimisă | 8 000 000,00 EUR |
| Nr. 8 – Procedura de selecție pentru un furnizor de serviciu universal de gaze naturale | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Guvernul Republicii Moldova solicită ANRE să organizeze procedura | 8 000 000,00 EUR |
| Nr. 9 – Proiectul de lege privind energia electrică | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Guvernul prezintă proiectul de lege Parlamentului | 9 000 000,00 EUR |
| Nr. 10 – Licitație pentru capacități de echilibrare a energiei electrice | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Ministerul Energiei trimite cererea de ofertă către Moldelectrica | 8 000 000,00 EUR |
| Nr. 11 – Plan de acțiune pentru organizarea de noi licitații pentru energia din surse regenerabile și stocarea energiei | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Nu se aplică | Planul de acțiune prezentat Secretariatului pentru energie | 8 000 000,00 EUR |

Condițiile legate de indicatorul nr. 1 sunt compatibile cu articolul 29 din Regulamentul NDICI-EG. Deși cele 30 de milioane EUR sunt utilizate pentru achiziționarea directă de gaze și energie electrică, măsura nu promovează investițiile în combustibili fosili, ci contribuie la stabilizarea situației politice și economice atât în Republica Moldova, în calitate de țară parteneră, cât și în regiune, într-un mod care nu ar putea fi realizat prin mijloace alternative de sprijin. Sprijinul atenuează efectele negative, deoarece se axează pe o utilizare maximă a gazelor în locul cărbunelui, care ar fi singura alternativă disponibilă.

## 6. Descrierea indicatorului de performanță și a obiectivelor utilizate pentru plata primei tranșe variabile

Plata primei tranșe variabile va fi condiționată de atingerea obiectivelor stabilite pentru fiecare dintre următorii indicatori de performanță, conform următoarei fișe a indicatorilor.

**Indicatorul nr. 1 – Sprijinul pentru situații de urgență energetică**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | *Sprijin de urgență în domeniul energiei* |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *0* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | *februarie 2025*<br>Un volum maxim de gaze naturale și energie electrică este achiziționat și transportat în valoare de 30 de milioane EUR de către Energocom de pe platformele de schimb de energie înregistrate în UE și/sau din Ucraina. Energia electrică furnizată este utilizată de Malul drept în valoare de 10 milioane EUR. |
| **Caracteristicile indicatorului** | |
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | Securitatea energetică – Strategia națională de dezvoltare „Moldova europeană 2030” |
| Definiție și calcul | În cursul lunii februarie 2025<br>Se efectuează o plată integrală de 30 de milioane EUR dacă:<br>1. Guvernul Republicii Moldova semnează o scrisoare de intenție convenită cu Comisia Europeană. |

| | |
|---|---|
| | 2. Guvernul Republicii Moldova se asigură că Energocom achiziționează și transportă, în conformitate cu legile Republicii Moldova, un volum maxim de gaze naturale în valoare de 20 de milioane de euro care urmează să fie livrat către Malul stîng.<br>3. Guvernul Republicii Moldova se asigură că Energocom achiziționează și transportă, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, un volum maxim de energie electrică de 10 milioane de euro care urmează să fie livrat Malului drept.<br>4. Energocom achiziționează tot volumul necesar de gaze naturale și energie electrică de la platformele de schimb de energie înregistrate în UE și/sau Ucraina.<br>5. Energocom aranjeaza si plateste pentru capacitatea de transport necesara întregii rute, de la vânzător pana la punctele de intrare ale sistemului de transport gaze controlat de entitățile de pe Malul stâng.<br><br>În cazul în care nu este îndeplinită nicio condiție, nu se efectuează nicio plată. |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | *Notă din partea Guvernului Republicii Moldova care confirmă îndeplinirea condițiilor și confirmarea tranzacției (tranzacțiilor) de către Energocom privind transportul și livrarea achizițiilor.* |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | *Nu se aplică* |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

**Indicatorul nr. 2 – Acordul privind planul de acțiuni pentru reziliența energetică și independența Republicii Moldova**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | Acordul privind Planul de acțiuni pentru reziliența și independența energetică a Republicii Moldova, care reunește acțiuni-cheie și criterii de referință care reflectă progresele ce trebuie realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a foii de parcurs privind reforma și a planului de investiții. |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *Niciun acord formalizat privind Planul de Acțiuni pentru Reziliența Energetică și Independența Republicii Moldova* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | *16 martie 2025*<br>S-a ajuns la un acord între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind Planul de Acțiuni pentru Reziliența Energetică și Independența Republicii Moldova. |
| **Caracteristicile indicatorului** | |

| | |
|---|---|
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)" |
| Definiție și calcul | Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind Planul de Acțiuni pentru Reziliența și Independența Energetică a Republicii Moldova nu este atins = 0<br><br>Acord între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind Planul de Acțiuni pentru Reziliența Energetică și Independența Republicii Moldova = 1<br><br>Planul de acțiune reunește acțiuni-cheie și criterii de referință care reflectă progresele care trebuie realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a foii de parcurs privind reforma și a planului de investiții. Obiectivul principal al foii de parcurs privind reforma este promovarea tranziției și integrării energetice în Republica Moldova. |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | Acord semnat de MD și UE |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | Acordul privind Planul de Acțiuni pentru Reziliența și Independența Energetică a Republicii Moldova s-ar putea confrunta cu întârzieri din cauza procedurilor. |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

**Indicatorul nr. 3 – Planul național integrat privind energia și clima**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | Adoptarea Planului național integrat privind energia și clima (PNEC) |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | Nu există niciun plan național integrat privind energia și clima (PNEC) adoptat de Guvern în conformitate cu cerința celui de-al 3-lea pachet privind energia |
| **Obiectiv pentru anul 1** | Guvernul Republicii Moldova a adoptat Planul național integrat privind energia și clima (PNEC), până cel târziu la 16 martie 2025. |

| **Caracteristicile indicatorului** | |
|---|---|
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)" |
| Definiție și calcul | Guvernul Republicii Moldova nu adoptă Planul național integrat privind energia și clima (PNEC) până cel târziu la 16 martie 2025 = 0<br><br>Guvernul Republicii Moldova adoptă Planul național integrat privind energia și clima (PNEC), cel târziu la 16 martie 2025 = 1<br><br>Procesul de adoptare a Hotărârii de Guvern:<br>1) Ministerul Energiei prezintă proiectul hotărârii de Guvern care urmează să fie discutat în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor.<br>2) Ministerul Energiei asigură o consultare publică (consultă toate ministerele cu privire la propunere).<br>3) Ministerul Energiei prezintă proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobare în ședință de Guvern<br>4) Hotărârea de Guvern se adoptă în ședința de Guvern. |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | *Publicarea actului adoptat de guvern* |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | Punerea în aplicare a PNEC va necesita resurse financiare semnificative pentru investiții în infrastructură, proiecte în domeniul energiei din surse regenerabile și îmbunătățiri ale eficienței energetice. Economia Moldovei este încă în curs de dezvoltare, iar sectorul său energetic depinde în mare măsură de combustibilii fosili, în special de gazele naturale. Tranziția către energia din surse regenerabile ar putea duce la creșterea costurilor energiei sau ar putea perturba industriile existente, în special cele care se bazează pe energie mai ieftină, bazată pe combustibili fosili. Costurile economice potențiale ale unei astfel de tranziții pot întârzia adoptarea PNEC, în special dacă ar putea împiedica economia țării pe termen scurt. |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

| | |
|---|---|
| | |

**Indicatorul nr. 4 – Noul instrument BERD**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | Noul instrument financiar al BERD |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *Instrumentul financiar existent al BERD se încheie în 2025* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | Se depune o cerere la BERD pentru furnizarea unui nou instrument financiar pentru Moldova, până cel târziu la 16 martie 2025. |
| **Caracteristicile indicatorului** | |
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)" |
| Definiție și calcul | Guvernul Republicii Moldova nu solicită un nou instrument financiar din partea BERD, până cel târziu la 16 martie 2025 = 0.<br><br>Guvernul Republicii Moldova solicită un nou instrument financiar din partea BERD, până cel târziu la 16 martie 2025 =1<br><br>Noul mecanism de creștere și reformă poate include garanții care urmează să fie furnizate de BERD furnizorilor Energocom în temeiul unor contracte pe termen lung atât pentru energie electrică, cât și pentru gaze. Guvernul va decide cu privire la suma necesară și aceasta va fi aprobată de Comitetul interministerial pentru planificare strategică. După aceasta, Ministerul Energiei va trimite o cerere oficială către BERD. |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | *BERD confirmă în scris că cererea pentru noul Instrument financiar pentru garanții în cadrul contractelor log-term atât pentru energie electrică, cât și pentru gaze naturale către furnizorii Energocom a fost depusă de Ministerul Energiei* |
| Calitatea datelor | *Foarte bună* |

| | |
|---|---|
| Riscuri sau factori exogeni | Procesele de aprobare și negociere pentru noile instrumente financiare ar putea fi amânate din cauza termenelor lungi de aprobare sau a blocajelor de reglementare. |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

**Indicatorul nr. 5 – Decizie de eliminare treptată completă**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | Adoptarea unei Hotărâri de Guvern care prevede eliminarea treptată a oricărei forme de dependență de aprovizionarea cu resurse energetice din Rusia |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *Nu se ia nicio decizie guvernamentală care să stipuleze o eliminare treptată completă a oricărei forme de dependență de aprovizionarea cu resurse energetice din Rusia.* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | Hotărârea de Guvern care prevede eliminarea treptată a oricărei forme de dependență de aprovizionarea cu resurse energetice din Rusia se adoptă până la 16 martie 2025 |
| **Caracteristicile indicatorului** | |
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)" |
| Definiție și calcul | Guvernul Republicii Moldova nu adoptă o Hotărâre de Guvern care să prevadă eliminarea treptată a oricărei forme de dependență de aprovizionarea cu resurse energetice din Rusia până la 16 martie 2025 =0;<br><br>Guvernul Republicii Moldova adoptă o hotărâre de guvern pentru a stipula eliminarea completă a oricărei forme de dependență de aprovizionarea cu energie din Rusia până la 16 martie 2025 =1<br><br>Procesiunea adopției prin Hotărâre de Guvern:<br>1) Ministerul Energiei prezintă proiectul hotărârii de Guvern care urmează să fie discutat în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor.<br><br>2) Ministerul Energiei asigură o consultare publică (consultă toate ministerele cu privire la propunere). |

| | |
|---|---|
| | 3) Ministerul Energiei prezintă proiectul final al hotărârii Guvernului pentru aprobare în ședința de Guvern<br>4) Hotărârea de Guvern se adoptă în ședința de Guvern. |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | *Hotărâre de Guvern publicată pe site-ul oficial.* |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | De la aprovizionarea cu energie din Rusia la surse alternative mai scumpe, s-ar putea confrunta cu costuri mai mari ale energiei pe termen scurt. Aceste creșteri ale prețurilor ar putea avea un impact economic grav asupra întreprinderilor și consumatorilor, ducând la o rezistență publică la schimbare. Moldova s-ar putea lupta, de asemenea, să gestioneze povara financiară a plății unor prețuri mai mari pentru sursele alternative de energie fără un sprijin financiar internațional substanțial. |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

**Indicatorul nr. 6 – Proiect de lege privind obligația de înmagazinare a gazelor**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | Prezentarea în fața Parlamentului a proiectelor de lege pentru îndeplinirea obligației de înmagazinare a gazelor de cel puțin 15 % |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *Nu există niciun proiect de lege privind obligația de înmagazinare a gazelor de cel puțin 15 %* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | Proiect de lege pentru îndeplinirea obligației de înmagazinare a gazelor de cel puțin 15 %, care se realizează prin intermediul instrumentelor de piață prezentate Parlamentului până la 30 aprilie 2025. Au fost adoptate norme care impun eliminarea marilor consumatori industriali de gaze din domeniul de aplicare al obligației de serviciu public începând cu 1 octombrie 2025. |
| **Caracteristicile indicatorului** | |
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)” |
| Definiție și calcul | |

| | |
|---|---|
| | Guvernul Republicii Moldova nu prezintă Parlamentului proiecte de lege pentru îndeplinirea obligației de înmagazinare a gazelor de cel puțin 15%, care se realizează prin instrumente de piață; și nu adoptă norme care să impună eliminarea marilor consumatori industriali de gaze din domeniul de aplicare al obligației de serviciu public cu efect de la 1 octombrie 2025 = 0<br><br>Guvernul Republicii Moldova prezintă Parlamentului un proiect de lege pentru îndeplinirea obligației de înmagazinare a gazelor de cel puțin 15%, care se realizează prin instrumente de piață; și adoptă norme care impun eliminarea marilor consumatori industriali de gaze din domeniul de aplicare al obligației de serviciu public cu efect de la 1 octombrie 2025 = 1.<br><br>Proiectele de lege sunt adoptate la nivel de Guvern printr-o Hotărâre de Guvern. Procesul de adoptare prin Hotărâre de Guvern este următorul:<br>1) Ministerul Energiei prezintă proiectul hotărârii de Guvern care urmează să fie discutat în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor.<br><br>2) Ministerul Energiei asigură o consultare publică (consultă toate ministerele cu privire la propunere).<br>3) Ministerul Energiei prezintă proiectul final al hotărârii de Guvern pentru aprobare în ședința de Guvern.<br><br>4) Hotărârea de Guvern se adoptă în ședința de Guvern. Numai după finalizarea acestei proceduri, Guvernul poate transmite proiectul de lege Parlamentului spre adoptare. |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | *Transmiterea de către Ministerul Energiei a proiectelor de lege către Parlament* |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | Ar putea apărea întârzieri în elaborarea și dezbaterea noilor reglementări.<br>În prezent, Moldova nu dispune de propria infrastructură de stocare a gazelor. Țara are un număr mic de instalații de depozitare în țările învecinate și acestea nu sunt întotdeauna suficiente pentru a îndeplini cerințe ridicate de depozitare, cum ar fi o obligație de 15 %. Moldova ar trebui să-și extindă și să-și modernizeze infrastructura de stocare a gazelor, care este un proces consumator de timp și costisitor. |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

**Indicatorul nr. 7 – Certificarea Vestmoldtransgaz.**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | Opinia Guvernului privind certificarea Vestmoldtransgaz |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *Nu există nicio opinie din partea Guvernului Republicii Moldova cu privire la certificarea Vestmoldtransgaz la ANRE.* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | Guvernul Republicii Moldova a prezentat din nou ANRE, până la 30 aprilie 2025, avizul său menționat la articolul 11 din Directiva 2009/73/CE privind gazele naturale, astfel cum a fost adoptat în Comunitatea Energiei, pentru a fi luat în considerare în legătură cu certificarea Vestmoldtransgaz. |
| **Caracteristicile indicatorului** | |
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)" |
| Definiție și calcul | Guvernul Republicii Moldova nu își retransmite avizul, astfel cum se menționează la articolul 11 din Directiva 2009/73/CE privind gazele naturale, astfel cum a fost adoptată în cadrul Comunității Energiei, către ANRE spre examinare în ceea ce privește certificarea Vestmoldtransgaz = 0<br><br>Guvernul Republicii Moldova își prezintă din nou avizul, astfel cum se menționează la articolul 11 din Directiva 2009/73/CE privind gazele naturale, astfel cum a fost adoptată în cadrul Comunității Energiei, către ANRE pentru examinare în ceea ce privește certificarea Vestmoldtransgaz = 1 |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | Aviz, astfel cum este prevăzut la articolul 11 din Directiva 2009/73/CE privind gazele naturale, astfel cum a fost adoptată în cadrul Comunității Energiei, *transmis ANRE de către Ministerul Energiei* |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | Certificarea Vestmoldtransgaz impune operatorului să respecte anumite standarde UE de reglementare în domeniul energiei, care includ separarea (separarea transportului de gaze de activitățile de producție și furnizare) și transparența operațiunilor sale. În cazul în care Vestmoldtransgaz nu poate îndeplini aceste standarde, ar putea împiedica sau întârzia certificarea. |

| | |
|---|---|
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

**Indicatorul nr. 8 – Procedura de selecție pentru un furnizor de serviciu universal de gaze**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | **Solicitare din partea Guvernului Republicii Moldova către ANRE de a organiza o procedură transparentă și nediscriminatorie pentru selectarea unui furnizor de serviciu universal de gaze naturale până în septembrie 2025** |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *Guvernul Republicii Moldova nu a luat măsuri în ceea ce privește procedura de selecție a unui furnizor de serviciu universal de gaze naturale în conformitate cu cadrul juridic* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | *30 aprilie 2025*<br>ANRE a solicitat Ministerul Energiei să organizeze o procedură transparentă și nediscriminatorie pentru selectarea unui furnizor de serviciu universal de gaze naturale. |
| **Caracteristicile indicatorului** | |
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)" |
| Definiție și calcul | Ministerul Energiei nu solicită ANRE să organizeze o procedură transparentă și nediscriminatorie pentru selectarea unui furnizor de serviciu universal de gaze = 0<br>Ministerul Energiei invită ANRE să organizeze o procedură transparentă și nediscriminatorie pentru selectarea unui furnizor de serviciu universal de gaze = 1. |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | *Scrisoare de invitație transmisă ANRE de către Ministerul Energiei* |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | Este posibil ca Guvernul sau părțile interesate relevante să nu fie de acord cu privire la necesitatea sau cadrul unei astfel de proceduri. Lipsa unui consens ar putea duce la întârzieri sau la suspendarea invitației de a lansa procedura de |

| | |
|---|---|
| | selecție. Procesul de certificare pentru furnizorii de energie se poate confrunta, de asemenea, cu provocări politice, în special dacă principalele părți interesate nu sunt aliniate la obiectivele de diversificare energetică ale Moldovei sau la eforturile de integrare în UE. |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

**Indicatorul nr. 9 – Proiectul de lege privind energia electrică**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | Un proiect de lege privind energia electrică care transpune integral pachetul de integrare a electricității și un proiect de lege privind TVA-ul pentru impozitarea inversă a energiei electrice și a gazelor naturale sunt prezentate Parlamentului |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *Legea energiei electrice nu a fost transpusă integral pentru a include criteriile privind TVA* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | *30 aprilie 2025*<br>Proiectul de lege a energiei electrice prezentat Parlamentului |
| **Caracteristicile indicatorului** | |
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)" |
| Definiție și calcul | Guvernul Republicii Moldova nu prezintă parlamentului un proiect de lege privind energia electrică care să transpună integral pachetul de integrare a energiei electrice și un proiect de lege privind TVA pentru impozitarea inversă a energiei electrice și a gazelor = 0<br><br>Guvernul Republicii Moldova prezintă Parlamentului un proiect de lege privind energia electrică care transpune integral pachetul de integrare a energiei electrice și un proiect de lege privind TVA pentru impozitarea inversă a energiei electrice și a gazelor = 1<br><br>Proiectul de lege este adoptat la nivel de Guvern printr-o Hotărâre de Guvern. Procesul de adoptare prin Hotărâre de Guvern este următorul: |

| | |
|---|---|
| | 1) Ministerul Energiei prezintă proiectul hotărârii de Guvern care urmează să fie discutat în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor.<br><br>2) Ministerul Energiei asigură o consultare publică (consultă toate ministerele cu privire la propunere).<br>3) Ministerul Energiei prezintă proiectul final al hotărârii Guvernului pentru aprobare în ședința de Guvern<br><br>4) Hotărârea de Guvern se adoptă în ședința de Guvern. Numai după finalizarea acestei proceduri, Guvernul poate transmite proiectul de lege Parlamentului spre adoptare. |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | *Proiect de lege prezentat Parlamentului în urma unei scrisori trimise de Guvern* |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | *Prezentarea legii ar putea fi întârziată de posibile modificări ale priorităților de politică* |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

**Indicatorul nr. 10 – Capacități de echilibrare a energiei electrice**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | Cerința ca Moldelectrica să lanseze o licitație deschisă și transparentă pentru capacitățile de echilibrare a energiei electrice în conformitate cu legislația Comunității Energiei. |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *Nu există o capacitate de energie electrică conformă cu legislația Comunității Energiei* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | *30 aprilie 2025*<br>Ministerul Energiei va transmite Moldelectrica solicitarea de a lansa o licitație deschisă și transparentă pentru capacitățile de echilibrare a energiei electrice până în septembrie 2025, în conformitate cu legislația Comunității Energiei. |
| **Caracteristicile indicatorului** | |
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |

| | |
|---|---|
| Scopul | *230 – Energie* |
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)" |
| Definiție și calcul | Ministerul Energiei nu trimite o solicitare către Moldelectrica de a lansa o licitație deschisă și transparentă pentru capacitățile de echilibrare a energiei electrice conforme cu legislația Comunității Energiei până la 30 aprilie 2025 = 0<br><br>Ministerul Energiei solicită Moldelectrica să lanseze o licitație deschisă și transparentă pentru capacitățile de echilibrare a energiei electrice conforme cu legislația Comunității Energiei până la 30 aprilie 2025 = 1 |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | *Solicitarea Guvernului transmisă către Moldoelectrica* |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | Ministerul Energiei s-ar putea confrunta cu un deficit de personal, cu constrângeri bugetare sau cu o lipsă de expertiză pentru a supraveghea procesul de licitație. Dacă există priorități concurente în cadrul ministerului sau dacă există întârzieri în elaborarea criteriilor de licitație, acest lucru ar putea împiedica transmiterea solicitării către Moldelectrica în termen. |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |

**Indicatorul nr. 11 – Plan de acțiuni pentru organizarea de noi licitații pentru energia din surse regenerabile și stocarea energiei**

| | |
|---|---|
| **Titlul complet** | Aprobarea unui plan de acțiuni pentru organizarea de noi licitații pentru energia din surse regenerabile și stocarea energiei în 2025, specificând capacitățile alocate pentru fiecare licitație, în vederea accelerării implementării energiei din surse regenerabile până la sfârșitul anului 2026. |
| **Scenariul de referință pentru anul 0** | *Nu există niciun plan de acțiuni pentru organizarea de noi licitații privind sursele regenerabile de energie și stocarea energiei* |
| **Obiectiv pentru anul 1** | Un plan de acțiuni pentru organizarea de noi licitații pentru energia din surse regenerabile și stocarea energiei în 2025, aprobat de Guvern până la 30 aprilie 2025. |
| **Caracteristicile indicatorului** | |
| Tipul indicatorului | *Procesul* |
| Indicatorul ODD | *ODD 1, ODD 7* |
| Scopul | *230 – Energie* |

| | |
|---|---|
| Relevanța/trimiterea la politica publică a țării | „Strategia națională privind energia (NES 2030)" |
| Definiție și calcul | Guvernul Republicii Moldova nu aprobă un plan de acțiune pentru organizarea de noi licitații pentru energia din surse regenerabile și stocarea energiei până la 30 aprilie 2025, specificând capacitățile alocate pentru fiecare licitație, în vederea implementării rapide a energiei din surse regenerabile până la sfârșitul anului 2026 = 0<br><br>Guvernul Republicii Moldova aprobă un plan de acțiune pentru organizarea de noi licitații pentru energia din surse regenerabile și stocarea energiei până la 30 aprilie 2025, specificând capacitățile alocate pentru fiecare licitație, în vederea implementării rapide a energiei din surse regenerabile până la sfârșitul anului 2026 = 1 |
| Dezagregare | *Nu se aplică* |
| Colectarea și publicarea datelor | *Plan de acțiune prezentat Secretariatului Comunității Energiei de către Ministerul Energiei* |
| Calitatea datelor | *Nu se aplică* |
| Riscuri sau factori exogeni | Ministerul Energiei s-ar putea confrunta cu un deficit de personal, cu constrângeri bugetare sau cu o lipsă de expertiză pentru a supraveghea procesul de licitație. Dacă există priorități concurente în cadrul ministerului sau dacă există întârzieri în elaborarea criteriilor de licitație, acest lucru ar putea împiedica adoptarea formularului planului de acțiuni de către Guvern. |
| Altă ipoteză | *Nu se aplică* |